

Evandjelje dă pă Luka

Asta Evandjelje u skris unu om Luka kari are doktor misionar kari u putovulit ku apostol Pavle (vejs Kol 4,14; Flm 24; 2 Tim 4,11) kari nu are židov. Asta kenvijă opisilešči kum su avut Isus, kustu aluj, ânvăcâla, čudesur, morče pă krušji, uskrснуce dăm morc, unesenje âm nor. Una dăm mari temă dăm asta Evandjelje aj kă Isus ispunulešči obečanje kari Dimizov u dat alu Izrael âm Stari zavjet šă kă radosna vijest nuj numa dă židovur mar šă dă židovur kari nus. Âm asta Evandjelje Isus spunje dă mulči temur molitvur, Duh Svânt, fălušăjă, zahvalnost šă banj. Asta kenvijă arată kum Isus u izliječilit šă u jărtăt alu mulc ominj, alu ominj kari as re tari bičež ili opsjednuti ku demonur, sărašj, grešnici, mulči mujer. Luka asta u skris, 65. aj dă pă Krist.

Luka skrijă karči pântru Teofil dă kustu alu Isus

¹ Ka kum šćijec mulc su apukat să skriji događajur šje Dimizov u obečalit a su dogodulit ântrinoj.

² Orikic as re svedoci dăm kap dă šje ur skris šje ur vâzut šă šje svite Isus, jej âs slugurlje alu vorba.*

³ Aša šă ju mam ângândit dăm elși pă rând să skruv kutotu pântru činji, glavni Teofile.

---

* **1:2** jej âs slugurlje alu vorba Ili “služule alu Dimizov aša spunje alu ominj dă poruka aluj.”

4 Aša sã fij siguran šã sã poc arãta šã sã spuj dã ãnkrĩdalã dã vorbilje dã šje u fost ãnvãcat kã ãj aje anume.

Andalu spunji alu Zaharija kum su ave Ivan Krstitelj

5 ãm zãljiljelje kãnd kralj Herod vladale ãm Judeja, are unu popã šje sã čima Zaharija dãm svečenički rodu alu Abiji,† šã mujere aluj isto are dãm pleme alu Aron. Je sã čima Elizabeta.

6 Amãndoj ãs re ãm oči alu Dimizov fãr dã duvinã, pravedni kã jej cãnje toči zapovjedurlje šã pravilurlje alu Domnu anostru.

7 Jej asre fãr dã kupij, daje kã Elizabeta nu puće sã ajvi kupij, šã amãndoj asre tari bãtãrnj.

8 Kãnd una zã, Zaharija služule ka popa alu Dimizov ãm Hram, u vinjit vreme pã grupa aluj sã služulaskã.

9 Dã pã obiçaju ãntri pop lu izabralit ku kockã sã mergã ãm svetište alu Domnu sã prinusulaskã miomirosur.‡

10 Šã ãntreg narodu ašçipta afarã ãm udvar šã sã aruga ãm vreme dã mirosur.

11 Atunšje andalu alu Domnu su nãstãmit ãm Hram alu Zahariji dãdãnençi pã desna parçi§ dã žrtvenik hundĩ are miomiris.

12 Zaharija kãnd u vãzut pã andal tari su ãnfrikušatãšã.

---

† **1:5** Abija are poglavar kari ave grupã dã pop a toc jej asre potomci alu Aron, kari are elši pop dã Izrael (vedi 2 Ljet 24). ‡ **1:9** Svečenici trãbuje sã acãci tamjan kari are dulšji mãndru miros, dãđe prinos alu Dimizov ãm tota điminjaca šã dã sara pã poseban oltar ãm nontru ãm Hram. § **1:11** *desna parçi* lok hundĩ andalu are pã lok dã čast

13 Daje anđalu ju zās: “Nuči sprije, Zaharija! Arugală ata u fost auzătă. Mujere ata Elizabeta u ave fišjor, šă tu vi da numi Ivan.

14 Vi ave fălušăje šă slavlje šă mulc sur âm făluša la fătala aluj.

15 Kă jăl anume u fi mari âm oči lu Domnu anostru. Vin šă tari butură no be. Mar âm injima alu mumăsa jăl u fi umpljet ku Duhu Svânt.

16 Mulc fišjori kari ăs Izraelci sur ăntoršji dă rănd dă la jăl âm napoj la Domnu Dimizovu alor.

17 Jăl u meržji âm nenče alu Domnu ka vjesniku âm duhu šă âm pučere alu Ilija kari are dă kănva prorok să pomirilaskă pă kupiji ku tatusurlje, să ăntorkă pă eje kari ăs nevjerni să apușji mudrost dă la heje kari ăs pravednă, să pripremalaskă narod păntu Domnu.”

18 Ali u zăs Zaharija alu anđalu Gabrijel kari stăće âm nenče alu Dimizov: “Dă pă šje uj šči kă aje ăj anume? Tu vejs kă mes aku om bătărn šă băšăca ame ăj isto âm aj.”

19 Anđalu ju ăntors vorba: “Numilje amnjov ăj Gabrijel šă ju mes ku Dimizov* să askultă šje mu spunji, aša mes mănat să svitesk ku činji šă săc aduk Hîr fălos.

20 Punji mă ureci, kănd mar nu maj ănkrizut dă vorbasta šje cam spusu, tu njimika nu vi puče sviti păn šje no su dogoduli asta šje cam spus. Vorbilje šje cam spus ur fi âm pravă vremei.”

---

* **1:19** *ju mes ku Dimizov* âm original skrijă: “kari stă la Dimizov”. Asta ăj zăs ka ukor alu Zaharija. Prisutnostu alu Gabriel, kari vinji direktno dă la Dimizov, ar trăbuji să fijă dovoljan dokaz alu Zahariji.

21 Lume aščipta afară pã Zaharija, šã sã čudule šje fašji atita dobã ãm svetište.

22 Kãnd u vinjit afară nu puće sã svitaskã. Jãl svite ãm znakovur šã nu puće sã svitaskã njimika pãn šje nu ju su ave kupilu. Šã atunšje ur prišjepi kã u avut vizijã ãm svetište.

23 Kãnd u završãlit vreme dã služba aluj ãm Hram, Zaharija u fužjit akasã.

24 Atunšje maj dã pã zãljilje bãšãca aluj u rãmas gãrjonã, šã nu jãšã afarã šinšj lunj.† Elizabeta u zãs:

25 “Domnu ãj ala kari u fãkut asta aku: Dimizov su ujtat pã minji ku milã šã u lot ãndãrãt rušãnje dãm oči alu ominj.”‡

Andalu spunji alu Marija kum su ave Isus, Fišjoru alu Dimizov

26 Šasã lunj dã kãnd Elizabeta are gãrjonã, Dimizov u mãnat pã andalu aluj pãšci Gabrijel ãm varuš ãm Galileja kari sã čamã Nazaret.

27 Jãl u vinjit la fatã ãm pãr kã su zaručulit ku Josip kari are potomku alu Kralju David. Je sã čima Marija.

28 Gabrijel u vinjit šã u zãs: “Ãnfãlušešcići tu kari ješć izabralitã! Domnu ãj ku činji! Blagoslovulitã ješć tu ãntri mujer!”

29 Marija are uznemirenã dã pozdravu aluj šã je u ãnšjirkat sã sã ãngãndãskã šje značalešci.

---

† **1:24** Dã pã šinšj lunj, toc u viđe kã ãj gãrjonã. Atunšje ominji nu su akãca dã Elizabeta kã inka ãj nerotkinjã. ‡ **1:25** Asta ãj daje kã sãmce rušãnji kã je nu ave kupij.

³⁰ Anđalu ju zäs alji: “Nuc fijă frikă, Marija! Tu aj aflat la Dimizov milă.Š

³¹ Punji ureci, vi rământje gărjonă, vi făta fišjoru šă tu ji punji numi Isus!

³² Jăl u fi mari, šă u fi čimat Fišjoru lu Hăl Maj Mari! Šă Domnu Dimizov ju da autoritet să vladalaskă ka kralju ka kum aj predaku aluj David.

³³ Šă jăl u vladalit âm familija lu Jakov dă erikeš, šă kraljevstva aluj nu ave kraj!”

³⁴ Marija u ăntribat atunšje pă anđal: “Kum poći asta fi kă ju mes fată âm pār!”

³⁵ Anđalu ju ăntors vorba: “Duhu Svănt u vinji pă činji, šă pučere dă Hăl Maj Mari ću astupa ku umbră. Dăm ala rănd Kupilu Svănt šje u fi fătat dă la činji u fi čimat Fišjoru alu Dimizov.

³⁶ Punji ureci: Rođakinja asta Elizabeta aj bătărnă šă isto u ave fišjor, kă je nu puče să ajvi majmult, ali aku aj mar âm šasă lunj dă kănd aj gărjonă.

³⁷ Kă njimika nuj nemoguće alu Dimizov!”

³⁸ Atunšje u zăs Marija: “Da ju mă ligizesk ku asta să fjuv ropkinja alu Domnu. Lasă fijă aša kum tu zăšj.” Atunšje anđalu u fužjit dă la je.

Elizabeta u kunuskut pă kupilu alu Marija dăm injimă kă jăl aj Mesija

³⁹ Dovă tri zălji dă pă aje Marija su gătat šă u mers pă kalji, je su ăngribit âm unu sat âm Judeja pă đal.

Š **1:30** *Tu aj aflat la Dimizov milă* Idiom “află milost” značalešči kă benji ješć apukat dă la šjinjiva: “Dimizov u odluclit kă cu da mila” ili “Dimizov cu arăta bunjeme aluj.”

40 Akulo are kasa lu Zaharija. Je u tunat ăm nontru šă su pozdravalit ku Elizabeta.

41 Kum u auzăt Elizabeta pozdravu lu Marija u sămcăt pă kupilu alji kum tari su miškat ăm injimă, šă Elizabeta are pljină ku Duhu Svănt.

42 Elizabeta tari u mužjit lu Marija: “Maj tari ješč blagoslovulită tu ăntri mujer, šă blagoslovulită ăj kupilu atov!

43 Adišje mes aša bitnă, kă tu mama lu Domnu amnjov vinji să mă posjetilaskă?

44 Kă dăm momentu šje am auzăt pozdravalala ata, kupilu amnjov tari su miškat dă fălušăjă ăm injima ame!

45 Blagoslovljenă daje kă tu aj ănkrizut kă šje Domnu cu igirit sigurno u fi!”

Marija slavalešci pă Dimizov ăm kăncit

46 Atunšje Marija u zăs:

“Duša ame ăl slavalešci pă maj mari Domn,

47 šă duhu amnjov să ănfălušešci ăm Dimizov Spasitelju amnjov,

48 daje kă jăl su ujtat ku milă pă minji pă poniznă ropkinja aluj,

aku toci generacijurlje mur čimamă blagoslovljenă,

49 daje kă svemogući Dimizov u făkut mari djelur ku minji,

šă numilje aluj ăj svănt.

50 Pălăngă totă sămănca, Dimizov ăj milos pălăngă eje kari ăl poštivalešci.

51 Ku mănă aluj jăl u făkut pučernjišji lukrur.

Jäl u arunkat afară pă eje kari asre ponosnă
 ăm sufličilje alor šă pă eje kari asre
 umišljeni.

52 Pă heje bälour vladar lju vărli dă pă prijestolje,
 a pă heje kari ăs ponizni lju riđikatulji.

53 U ränjit pă flămänž ku mänkari bună,
 a pă găzdašji lju mäna ku mäjilje golji.

54 Jäl u ažutat pă Izrael sluga aluj
 su ängänditusă dă milă aluj,*

55 ka kum u obečalit alu preci anoštri dă känva
 sä fijă pljinj dă milă pälängă Abraham šă pälängă
 potomku aluj dă erikeš.”

56 Marija u rămas ku Elizabeta tri lunj atunšje su
 äntorsăsă akasă.

Ivan Krstitelj su avutăsă

57 Känd u vinjit vreme alu Elizabeti sä ajvi kupil,
 je u fätat fišjor.

58 Šă känd ur auzät susjedi šă njamu kă Domnu
 are bun pälängă je, jej ur vinjit una la je šă sä ăm
 fäluše ku je una.

59 Kupilu trăbuje sä fijă obrezalit pă optă (8)
 zuva, šă känd or vinjit una sä fakă asta, jej gände
 sä äj đe numi Zaharija dă pă tatusu.

60 Mumäsa u odbijilit šă u zäs: “Nu, jäl su čima
 Ivan.”

61 Ali jej ur zäs: “Njime däm njamuc nu u fost
 čimat dă pă numiljala!”

---

* **1:54** Dimizov nu poči ämujta. Känd äš dušji äm firi, Dimizov sä
 ängäđešči, aje značalešči kă Dimizov djeluvulešči dă pă obečanje šje
 u dat. Asta svitešči dă obečanje aluj: “u obečalit alu preci anoštri kă
 u fi milosrdan.” **1:55** Gal 3,16

62 Šă aša jej ăntriba ku znakur pă tatusu alu kupilula, kum su čima.

63 Zaharija u šjirut pločică dă skris šă u skris: “Ivan ăj numilje aluj!” Toc asre ămirac.

64 Šă dăm ala šas Dimizov u dăsvăkut gura alu Zaharija šă poči să svitaskă. Šă jăl dăđe slavă alu Dimizov!

65 Atunšje frika u vinjit pă tot susjedu šă ăm totă parće dă Judeja păm đalur šă spunje šje su dogodulit.

66 Toc kari ur auzăt dă aje cănje ăm firi šă să ăngănde: “Šje u fi dăm ala kupil? Anume măna alu Domnuluj† are ku kupilula Ivan.”

Zaharija prorokuvulešči šjinji ăj Mesija šă Ivan

67 Zaharija, tatusu alu Ivan are pljin dă Duhu Svănt, atunšje prorokovale šă zăšje:

68 “Slava alu Domnu Dimizov alu Izrael,
Kă jăl u vinjit šă să otkupilaskă pă narodu aluj!

69 Jăl u răđikat păntru noj pă spasitelju silni!‡
Dăm potomstva lu sluga amnjov la kralj David.Š

70 Asta nju fost spus
dăm gurălje dă proroci aluj svănc dă kănva:

71 spasenje dă la dužmanji anoštri

† **1:66** măna alu Domnuluj ăj pučere alu Domnu: “pučere aluj are ku jăl”. ‡ **1:69** Ăm original skrijă: “rog dă spasenje păntru noj”.

Rog dă životinjă are simbol dă pučere alji să să potă branalaskă. Dă Mesija să svitešči ka kum ar fi jăl rog kari ari pučeri să spasalaskă Izrael ka “šjinjiva ku pučeri să nji spasalaskă.” § **1:69** ăm original skrijă: “ăm kasa alu sluga aluj David”. Kasa alu David predstavalesči familija aluj, potomci aluj.

- šă dăm mănj* kari toc nji mărzăleşci.
 72 Are milosrdan pălăngă preci anoštri,
 šă u ispunulit savezu aluj svănt.
 73 Ăm zakletvă kari u dat lu Abraham, alu predaku
 anostru:
 74 să nji izbavalaskă dăm mănj alu dužmanj,
 să pučenj poslužulenj pă jăl făr dă frikă,
 75 šă să kustănj svănt šă đirept ăm toći zăljlje dă
 kustu anostru.
 76 Šă tu Ivan fišjoru amnjov, tu vi fi čimat proroku
 alu Maj Mari Dimizov,
 kă tu vi meržji ăm nenće alu Domnuluj šă să ăj
 đireš kalje aluj,
 77 Tu vi da alu lume lu Dimizov, Hir fălos dă
 spasalala
 šă dă jirtala dă grehurlje alor.
 78 Kutotu asta ăj dă rănd dă sufljitu milos alu
 Dimizovu anostru,
 ka sorilje kari svitlizešci u vinji afară dăm nor
 pă noj sus†
 79 u da lumină alu eje kari šađi ăm tunjerik,‡ šă ăm
 umbra alu morči.
 Nju punji pišjorilje anoštri pă kalje dă putul-
 jală.”§

---

* **1:71** Vorba “măna” predstavalešci pučeri kari rej ominj koris-
 tilešci protiv dă ominji alu Dimizov. † **1:78** Asta ăj metaforă dă
 điriptači. Ajišje să svitešci dă duhovna điriptači kari Spasitelj u da
 ka kum sorilje vinji afară kari svitlizešci pă pământ. Veđi Mal 4,2.
 ‡ **1:79** *eje kari šađi ăm tunjerik*asta ăj metaforă hundi nuj duhovna
 điriptači. Alu heje ominj kari lji falalešci duhovna điriptači svitešci
 kă jej šađi ăm tunjerik: “ominji kari nu šcijă điriptači”. § **1:79**
kalje dă putuljală ăj metaforă dă kust kari osoba ari putuljală ku
 Dimizov: “să kustănj kust ku putuljală” ili “să umblănj pă kalji kari
 nji dušji la putuljală”.

⁸⁰ Ivan u kriskut šă su ămbăłurit ăm duh. Kusta ăm pustinjă păn šje nu su arătat javno alu Izraelc.

2

Isus su avut ăm Betlehem (Mt 1,18-25)

¹ Ăm aje vremi dă pă šje su avut Ivan, zapovjed u fost mănataă dă la car August să fakă skritura dă stanovništvo ăm ăntragă cara.

² Aje are elși skritura dă stanovništvo kari u fost kănd Kvirinije are vladar dă Sirija.

³ Aša toc ur mers să să prijavalaskă ăm varušu hundi preci alor u kustat.

⁴ Aša Josip dăm mik varuș Nazaret ăm Galileja, u mers ăm varuș Betlehem ăm Judeja hundi su avut David daje kă jej as re njamu alu kralj David.*

⁵ Josip u mers akulo să să jivaskă dă skritura una ku Marija zaručnica aluj, kari are gărjonă.

⁶ Šă kum asre dăm Betlehem akulo vreme u vinjit să să ajvi kupilu.

⁷ Je u avut elși fișjor, lu ănvălitălu šă lu pus ăm hiștalov† daje kă nu are soba păntru jej ăm fugadov.‡

Andalu najavalašči alu pastiri kă Isus Spasitelj su avut

---

* **2:4** Betlehem are mik varuș, akulo David su avut, a u fost zăs kă akulo su ave šă Mesija (Mih 5,2). † **2:7** hiștalov are čist, molji šă uskat ka fănu, să fijă molji păntru kupil mik. Marija šă Josip as re una ăm aje prostorijă hundi as re živadur. ‡ **2:7** nu are soba păntru jej ăm fugadovdaje kă ur vinjit mulc ominj ăm Betlehem să să prijavalaskă pă skritura dă stanovništvo.

⁸ Ȃm ala lok dă apropi dă Betlehem asre pastirur kari rământje afară pă otvoreno șă păze stadurlje alor totă nopće.

⁹ Șă dăm turdată su pojavalet andalu alu Domnuluj! Andalu u stat Ȃm nenće alor, șă slava alu Domnuluj lju svitlăzăt pă jej. Șă pastiri u gălbănjit Ȃm ubraz dă frikă.

¹⁰ Ali andalu lju zăs: “Nu vă fijă frikă! Ju vjuv să vă aduk Hir fălos, dă mari fălușăjă pântru totă lume.

¹¹ Ȃm varușu hundî su avut Kralj David, astăs su avut Spasitelj. Jăl are Krist, Domnu!

¹² Asta Ȃj znak dă pă kari să Ȃl șćijec: voj vic afla pă kupilu Ȃnvălit Ȃm hiștalov.”

¹³ Atunșje dăm turdată lăngă parće dă andal u vinjit mulc andej dăm nor kari hvalale pă Dimizov. Șă jej slavale:

¹⁴ “Slava alu Dimizov Ȃm nor
șă pă pământ putuljală alu eje ominj kari lju izabralit.”

¹⁵ Dă pă șje ur fužit andelji dă la pastir Ȃm nor, pastiri ur zăs una la alt: “Haj aku am Betlehem, șă să viđenj aje dă șje Domnu nju spus!”

¹⁶ Așa sur Ȃngribit Ȃm Betlehem șă ur aflat pă Marija, șă pă Josip, a kupilu are Ȃm hiștalov.

¹⁷ Șă kănd pastiri ur văzut pă kupil, jej sur apukatăsă să spujă șje lju fost spus dă la andej dă kupil.

¹⁸ Toc eje kari ur auzăt șje pastiri ur spus, jej toc asre Ȃmirac.

19 Ali Marija cånje toçi vorbilje alor âm sufljičilje alor šã mult su gånđit dã jelji.Š

20 Atunšje pastiri ur fužjit la stadurlje alor šã jej dãđe hvalã šã slavã lu Dimizov dã kutotu stvarurlje šje ur auzãt šã šje ur vãzut, točno kum lju fost najavalit alor.

21 Osma zuva kãnd kupilu su avut u fost obrezalit,* šã u fost čimat Isus, numilje u datã aluj dã la andãl majnti dã šje Marija u rãmas gãrjonã.

Isus šã Marija trãbã sã mergã âm Hram

22 Šã kãnd u vinjit vreme alu Marija obred dã čistilalã kum are zapovjedãlalã dã la zakonu alu Mojsije, Marije šã Josip ur dus pã Isus am Jeruzalem sã ãl posvetilaskã la Domnu,

23 kã ãj skris âm zakonu alu Domnu: “Tot elši fišjor u fi posvetilitã la Domnu.”

24 Jej trãbã isto sã adukã žrtvã: “Dovã grlicur ili doj tãnjirã puomb,” kum ãj zapovjedalit dã la zakonu alu Domnu anostru.

Šimun u prepoznulit pã Mesija

25 Atunšje are om âm Jeruzalem šje sã čima Šimun. Jãl are pravedan šã svet šã ašçipta pã Mesija sã izbavalaskã pã Izrael† šã Duhu Svãnt are ku jãl.

Š **2:19** Marija cånje dã vorbilje alor šje ur spus dã kupilu alji, kutotu ji are dragocjeno: “ãm fãlušãjã cånje aje”. * **2:21** obrezalit Zakonu kari Dimizov u dat alu židovski vjernici zãšji kã obrezanje dã fišjor ãj žrtva dã roditelji kari trãbã sã adukã (Lev 12,1–4). **2:23** Izl 13,2 **2:24** Lev 12,8 † **2:25** pã Mesija sã izbavalaskã pã Izrael ãm original skrijã: “ašçipta utjehã dã Izrael”

26 Šă Duhu Svănt majnti ju spus aluj kă no mori majnti dă ŝje no viđe pă Mesija alu Domnu anos-tru.

27 Aša Duhu Svănt lu dus pă Šimun ăm Hram‡ kănd ur adus roditelji pă kupilu Isus ăm nontru ŝă să fakă obred kum are običaju dă zakonu alu Mojsije.

28 Šimun lu apukat ăm mănjlješ pă Isus, slavale pă Dimizov, ŝă u zăs:

29 “Aku lasă pă sluga atov să moră ăm putuljală, Domnu,
kum tu aj zăs,

30 kă oči amej ur văzut spasenje ata.§

31 Asta tu aj făkut dă totă lume.

32 Asta ăj lumina dă ominj * ŝă lji svitlizaskă alu ominj kari nus Židov,
slava alu lume dă Izrael!”

33 Tata ŝă mama alu Isus asre umpljec ku ămirală dă kutotu ŝje Šimun u zăs dă jăl.

34 Atunŝje Šimun u blagoslovulit pă jej ŝă u zăs lu Marija: “Dimizov u odredilit pă ala kupil kă păntu jăl mulc Izraelc ur kăđe ŝă su riđikasă.† Jăl ăj odredilit să fijă znaku alu Dimizov, ali mulc lur odbacalilă

---

‡ 2:27 ăm Hram “ăm udvaru dă Hram.” Numa svećenici puće tuna ăm zgrada dă Hram. § 2:30 spasenje ata “Spasalala” spunji dă osobă kari u aduŝji spas-kupil mik kari ăj Isus-kum Šimun cănji: “Spasitelj kari tu aj mănat”. * 2:32 lumina Asta metaforă značaleŝci kă kupilu u ažuta alu ominj să vadă ŝă să priŝjepi pă ista način ka kum lumina ažută alu ominj benji să vadă. † 2:34 ur kăđe ŝă su riđikasă Eŝće vorbi značaleŝci: “asta kupil u faŝji kă mulc ur kăđe ili ur vinji dă apropi la Dimizov”.

35 aša u vinji pã luminã gãndurlje askunšã alu mulc, a maču čĩ ampunžji ãm duša ata.”‡

Ana u prepoznulit pã Mesija

36 Are isto aša proročica Ana fatã alu Fanuel kari ãj dãm pleme alu Ašer. Ana are tari bãtãrnã mujeri, je are šapči aj ãm brak

37 šã aku ãj vãdojã, mar hundiva osamdeset patru aj.Š Ana nu fužje dãm Hram, nego služule akulo zuva šã nopće ãm post šã ãm aruguminči.

38 Baš pã aje vremi Ana u vinjit, hvalale pã Dimizov, šã je spunje dã kupilu Isus alu toc kari ašcipta pã Dimizov sã otkupilaskã pã Jeruzalem.*

39 Dã pã šje ur fãkut Josip šã Marije kutotu šje zakonu alu Domnu u šjirut dã la jej, jej ur mers ãm napoj ãm varušu alor Nazaret ãm Galileja.

40 Kupilu u kriskut šã su ãmbãluritãšã, are pljin dã mudrost, šã blagoslovurlje alu Dimizov asre ku Isus.

Isus svitešči ku učitelji ãm Hram

41 Roditelji alu Isus mãržje ãm tot anu ãm Jeruzalem sã fijã akulo pã blagdan dã Pasha.

42 Aša kãnd are Isus dvanaest aj dã bãtãrn jãl una ku jej u mers pã blagdan ka kum stalno mãržje.

---

‡ **2:35** *Mač*Asta metaforã spunji dã tuga mari kari Marija u sãmcã: “Tuga ata u fi aša tari dã ču dure ka kum maču čar ampunžji ãm sufljit.” § **2:37** “osamdeset patru aj”: poči fi 1) aste are vãdoja 84 aj ili 2) are vãdoja kari are bãtãrnã 84 aj. * **2:38** *sã otkupilaskã pã Jeruzalem* Asta značalešči: “ala kari u otkupili Jeruzalem” ili “jãl kari u adušji blagoslov alu Dimizov a naklonost napoj ãm Jeruzalem”. (veđi Iz 52,9).

43 Ša känd u trikut blagdanu jej sur gätatäsä akasä, ali fär dä ščučilje alu roditelji, kupilu Isus u rämas äm Jeruzalem.

44 Jej gände kä äj hundiva äm grupä. Jej ur trikut mari kalji totä zuva, kapu sur apukatäsä sä äl koçi äntri njamu šä äntri hej kari äl kunošci.

45 Kum nu lor aflat, jej ur mers äm napoj äm Jeruzalem šä äl koçi.

46 Tri zälji dä pä aje jej lor aflat. Isus are äm Hram, šäde äntri učitelji dä zakonu alu Mojsije, punje ureče šä lji äntriba.

47 Toc kari äl punje ureče asre ämirac la fire aluj, šä la odgovurle aluj.

48 Roditelji aluj isto aša asre tari ämirac känd lor väzutälä akulo šä mumäsa ju zäs: “Fišjoru amnjov adäšje njaj fäkut asta anovä? Tata atov šä ju as renj äm mari brigur dä činji, päšci tot či kutanj!”

49 Isus u äntors vorba: “Ali adäšje mä kutac? Nu ščijec kä ju aš träbuji sä fjuv äm kasa† alu Tata amnjov?”‡

50 Jej nur prišjiput šje gände sä lji spujä.

51 Ali Isus u mers äm napoj ku roditelji äm Nazaret, šä jäl lju u pus ureci. Šä mumäsa aluj u cänut kutotu vorbilje äm sufljituš.Š

---

† 2:49 *kasa alu Tata* Isus svitešci dä Hramu alu Dimizov ‡ 2:49 *Tata amnjov* Roditelji aluj träbuje sä ščiji dä svrha aluj kari Tata aluj lu mänat. Ku 12 aj, Isus, Fišjoru alu Dimizov, ščije kä Dimizov äj pravi Tata aluj (nu Josip, bärbatu alu Marija). Š 2:51 *u cänut kutotu vorbilje äm sufljituš* Dä kutotu šje Marija u auzät, zäšji kä äj ka blago kari je cänje tari äm sufljitu alji, päze, šä cänje dä aje.

52 Šă ăm aje vremei Isus u kriskut ăm gănd šă ăm telă* šă ku milă dă la Dimizov šă dă la lumi.†

3

Služba alu Ivan šje bučază

(Mt 3,1-12; Mk 1,2-8; Iv 1,19-28)

¹ Kănd are vladavina alu car Tiberija, trajale skoro 15 aj,* Poncije Pilat are upravitelj ăm Judeja, Herod vladale ăm Galileja a Filip, fračilje aluj dă pă tata alor, vladale ăm Itureja šă ăm Trahonitida a Lizanije vladale ăm Abilena,†

² Ana šă Kaifa asre mar popur,‡ Dimizov u mănat porukă alu Ivan, fišjoru alu Zaharija, kari kusta ăm pustinjă.

³ Šă aša Ivan u mers ăm toci lokurlje pă lăngă rijeka Jordan să propovjedălaskă daje kă toc kari u grešalit, a heje kari su pokajalit să lji jarči Dimizov grehurlje a Ivan atunšje lju bučuza.

* **2:52** u kriskut ăm gănd šă ăm telăare maj kufiri šă maj bălour.

† **2:52** ku milă dă la Dimizov šă dă la lumi Asta svitešči kum krišće duhovno šă ăm telă: “Dimizov ăl blagoslovule maj mult šă maj mult a ominji ăl plăšje maj mult šă maj mult.” * **3:1** 27 ili 28 aj dă pă Krist † **3:1** Herod, Filip Lizanije as re “tetrarsi”. Izraz “tetrah” are dužnosnik alu vladă kari re dio alu Rimsko carstvo. Tot tetrahu are pod autoritetom dă rimski car. Kraljevstvo dă Herod “Mari”, kari are kralj ăm vreme dă rođenje alu Isus, are podijeljeno pă patru djelur dă pă morče aluj a akulo vladale fišjori aluj ka “tetrarsi” ili “vladari četvrtine”. Tot kraju ave unu ili mišj djelovur kari să čima provincije ka kum as re Galileja šă Samarija. ‡ **3:2** Ana šă Kaifa asre mar popur Ili “kănd Ana šă Kaifa služule una ka mari pop.” Ana are mari popă a Židovi ur nastavalit să ăl prepoznulaskă čak šă kănd Rimljani lu pus să fijă žinjiru aluj, Kaifa, să ăl zamjenilaskă ka pă mari pop.

4 Ka kum Prorok Izaija svite ăm kenvije aluj dă ešce vorbi:§

“Graju alu unu kari mužješči ăm pustinjă șă șă auze:

pripremiloc kalje pântru Domnu;

ravnalecă kalje!*

5 Lasă totă dolina să fijă umpljetă

șă totă planina să fijă ăm tokmă ku alčilje,†

șă kăljilje krivă să fijă pravă,

șă kăljilje kari nus ravnă să fijă ravnă‡

6 atunșje totă lume u viđe Spasenje dă la Dimizov.”

7 Alu gărmaďă dă lumi kari ur vinjit la jăl să șă bučazi, Ivan zășje: “Voj leglo alu otrovni șarpi, šinji vu upozorulit să ăňșjirkăc să skăpăc dăm kazna șje u vinji pă voj?§

8 Arătăc plodur dă ănkăjală!* Nu vă apukăc să vă zășjec una lu alt: Abraham ăj tata anostru!† Ju vă

---

§ 3:4 Ivan u ispunulit vorbilje kari prorok Izaija u skris ăm kenvija aluj. *

3:4 Ominji asta fașji să șă pokajalaskă dă grehurlje alor: “Pripremilocăvă să auzec poruka alu Domnu kănd vinji.” † 3:5 Ili “jej u maknuli tota gropa dă pă drik.” ‡ 3:5 Kănd ominji pripremilešči driku pântru kralj kari vinji, jej ravnalešči kutotu șje ăj riďikat ili șje ăj ăňžjos punji sus să fijă kutotu ravno. 3:6 Iz 40,3–5

§ 3:7 Ivan fișje dă njimik pă ominj daje kă tražale pă jej să lji bučază șă lji kaznalaskă Dimizov a jej nur stat ku grehurlje: “Nu pućec să skăpec dă la gnjevu alu Dimizov numa dakă vic fi bućuzac”. *

3:8 Ăm original skrijă: “avec plodovur kari ăs vredni dă ănkăjală.” Ăm asta usporedbă ponașanja alu om să usporeďulešči ku plod. Ka kum dă la biljkă să așčaptă să ajvi plod kari ăj bun primjer dă aje biljkă așă dă la om kari zășji kă su ănkăjit, să așčaptă dă la jăl să kušci kum Dimizov sviteșci. † 3:8 Ili “Noj șćenj potomci alu Abraham daje Dimizov nu nju kaznali.”

zāk: Dimizov poći dām petrilješće rāđika pā kupij alu Abraham!”

⁹ Mar aku sākure dā sudu alu Dimizov āj pusā sus sā taji dām korjen ljemnu.‡ Tot ljemnu kari nu adušji bun plod u fi tijet āndārāt šā vārljit ām fok.

¹⁰ Gārmadā lu āntribat pā jāl: “Šje sā fāšjenj atunšje?”

¹¹ Ivan u zās: “Dakā avec dovā kāmašā atunšje āmpārcācāvā ku ala kari nari njiš una. Dakā avec mākari isto aša trābā sā vā āmpārcāc.”

¹² Akulo asre isto šā carinici kari ur vinjit sā sā bučežā šā jej lor āntribat: “Učitelju, šje sā fāšjenj?”

¹³ Ivan u āntors vorba: “Nu maj akuljižec maj-mult dā kitā šje avec pravo sā locā!”

¹⁴ Šā kātānjilje isto lor āntribat: “A noj? Šje trābā noj sā fāšjenj?”

Alor lju zās: “Nu loc ku sāla dā njime banj, njiš nu svedočulec krivo protiv dā šjinjivaŠ sā fijec zadovoljni ku plata avostrā!”

¹⁵ Lume asre aku pljinj dā aščiptalur, šā sā āntriba ām sufljičilje alor, nar puće Ivan sā fijā Mesija.

¹⁶ Ivan lju āntors vorba alu toc: “Ju vā bučez ku apā, ali unu kari u vinji kari āj maj bālour da minji šā lu kari nu mes vredan sā āj ljeg žnirancurlje aluj.* Jāl vu bučuza ku Duhu Svānt šā ku fok.†

‡ **3:9** Sākure āj usporedba dā kazna kari maj šjeva su apuka: “Dimizov āj ka omu kari u punji sākure pā korjenu dā ljemn.”

Š **3:14** *nu svedočulec krivo protiv dā šjinjiva* Ili “nu optužulec pā njime ku mišjuna numa sā kāpātāc banj dā la jej.” * **3:16** Dāzljigat žnirancurlje dā sandalur are lukru alu rob. Ivan svite kā ala kari vinji āj maj mari, dā Ivan nuj vredan sā fijā robu aluj. † **3:16** *ku fok* “Foku” āj usporedba ili dā 1) sud ili 2) dā čistilala

17 Jäl cänji furka‡ äm mäna aluj, šä jäl u čistili teleku§ temeljito. Jäl u akulježi fajna äm skladišta aluj, ali jäl u arđi jarba uskatä äm fok šje nu sä ašćinžji.”*

18 Šä äm mulci poticajur svite alu lume šä alu carä dä Hir fälos.

19 Ivan lu fäkut dä njimik pä car Herod dä ränd kä jäl su lot una ku Herodijada bäšäcä alu fračisu† isto aša šä dä alci stvarur relji šje u fäkut Herod.

20 La kutotu stvarurlje relji šje u fäkut jäl u pus maj una: jäl u änkujet pä Ivan šje bučazä äm čemicä.

Ivan bučuza pä Isus

(Mt 3,13-17; Mk 1,9-11)

21 Känd ašre totä lume bučuzac dä la Ivan, Isus isto are bučuzat. Känd Isus su arugat su däsväkut noru,

---

‡ **3:17** vijača. Asta äj alat dä arunkala dä pšenicä äm zrak a zrna dä pšenicä su odvojuli dämljevä. Zrnurlje äs grelji šä kađi đos a pljeva kari nuj bunä dušji väntu. Asta alat äj slično ka furka. § **3:17** “Teleku” äj lok hundī pšenicä äj tari mult sä sä apušji šje träbä. “Čistilala” teleku značalešči kä äj gata ku žito: “sä završälaskä ku žito”.

* **3:17** Ivan svitešči dä Krist kari u vinji sä sudulaskä ka kum jäl ar fi lukroju pä pämänt kari äj spreman sä odvujaškä zrnurlje dä pšenicä dä la pljevä: “jäl cänji furka daje kä äj spreman” ili “jäl äj spreman sä sudulaskä ka kum lukroju pä pämänt äj spreman sä vijalaskä pšenicä”. † **3:19** *car Herod dä ränd kä jäl su lot una ku Herodijada bäšäcä alu fračisuš* Herod Antipas su läsat dä la elši mujer aluj, su lot una ku nečakinja aluj Herodias kari are mujere alu Filip fračilje mäščoj (veđi Mt 14,3; Mk 6,17). Zakonu alu Mojsije u Lev 18,16; 20,21 zabranalit alu om sä fijä una ku mujere alu fračisu dakä jäl inka kustä.

²² ša Duhu Svănt u vinjit žos pã jãl am formã dă purombu ša graj dãm nor u svătit: “Tu ješć Fišjoru amnjov plăkut! Tu ješć fulušuja ame!”

*Isus fišjoru alu Dimizov ša alu Adam
(Mt 1,1-17)*

²³ Aku Isus are hundiva trideset aj dă bătãrn kãnd su apukat javno ša propovjedãlaskã. Isus are cãnut dă fišjoru alu Josip.

Josip are fišjor alu Eli,

²⁴ Eli are fišjoru alu Matat,

Matat are fišjoru alu Levi,

Levi are fišjoru alu Malki,

Malki are fišjoru alu Janaj,

Janaj are fišjor alu Josip,

²⁵ Josip are fišjoru alu Matatija,

Matatija are fišjoru alu Amos,

Amos are fišjoru alu Naum,

Naum are fišjoru alu Hesli,

Hesli are fišjoru alu Nagaj,

²⁶ Nagaj are fišjoru alu Mahat,

Mahat are fišjoru alu Matatija,

Matatija are fišjoru alu Šimij,

Šimij are fišjoru alu Joseh,

Joseh are fišjoru alu Joda,

²⁷ Joda are fišjoru alu Johanan,

Johanan are fišjoru alu Resa,

Resa are fišjoru alu Zerubabel,

Zerubabel are fišjoru alu Šealtiel,

Šealtiel are fišjoru alu Neri,

²⁸ Neri are fišjor alu Malki,

Malki are fišjoru alu Adi,

Adi are fišjoru alu Kosam,
 Kosam are fišjoru alu Elmadam,
 Elmadam are fišjoru alu Er,
²⁹ Er are fišjoru alu Jošua,
 Jošua are fišjoru alu Eliezer,
 Eliezer are fišjoru alu Jorim,
 Jorim are fišjoru alu Matat,
 Matat are fišjoru alu Levi,
³⁰ Levi are fišjoru alu Šimun,
 Šimun are fišjoru alu Juda,
 Juda are fišjoru alu Josip,
 Josip are fišjoru alu Jonam,
 Jonam are fišjoru alu Eljakim,
³¹ Eljakim are fišjoru alu Meleja,
 Meleja are fišjoru alu Mena,
 Mena are fišjoru alu Matata,
 Matata are fišjoru alu Natan,
 Natan are fišjoru alu David,
³² David are fišjoru alu Jišaj,
 Jišaj are fišjoru alu Obed,
 Obed are fišjoru alu Boaz,
 Boaz are fišjoru alu Sala,
 Sala[‡] are fišjoru alu Nahšon,
³³ Nahšon are fišjoru alu Aminadab,
 Aminadab are fišjoru alu Admin,
 Admin are fišjoru alu Arni,
 Arni[§] are fišjoru alu Hesron,
 Hesron are fišjoru alu Peres,
 Peres are fišjoru alu Juda,

[‡] **3:32** *Sala, Sala* Orikic ave grčki rukopis kari skrije: “Salmon, Salmon”.   [§] **3:33** *Admin, Admin ... Arni, Arni* Orikic ave grčki rukopis kari skrije numa “Aram, Aram”.

34 Juda are fišjoru alu Jakov,
Jakov are fišjoru alu Izak,
Izak are fišjoru alu Abraham,
Abraham are fišjoru alu Terah,
Terah are fišjoru alu Nahor,
35 Nahor are fišjoru alu Serug,
Serug are fišjor alu Reu,
Reu are fišjor alu Peleg,
Peleg are fišjor alu Eber,
Eber are fišjor alu Sala,
36 Sala are fišjoru alu Kenan,
Kenan are fišjor alu Arpakšad,
Arpakšad are fišjor alu Šem,
Šem are fišjor alu Noa,
Noa are fišjor alu Lamek,
37 Lamek are fišjoru alu Metušalah,
Metušalah are fišjoru alu Henok,
Henok are fišjoru alu Jered,
Jered are fišjoru alu Mahalalel,
Mahalalel are fišjoru alu Kenan,
38 Kenan are fišjoru alu Enoš,
Enoš are fišjoru alu Šet,
Šet are fišjoru alu Adam,
a pã Adam Dimizov u stvorulit.

4

*Draku ănšjarkã pã Isus
(Mt 4,1-11; Mk 1,12-13)*

¹ Isus, pljin dã Duh Svãnt su ăntors dãm rijeka Jordan, šã ăl dušje Duhu pãm pustinjur*

---

* 4:1 "Pustinjã" ăj lok hundŃi nuj apã nus ljemnji; njime nu kustã akulo.

² Četřdeset zälji, hunđi u fost äňšjirkat dă la draku. Äm zäljiljelje nu u măňkat njimika, šă känd u vinjit do kraja jăl are flămänd.

³ Draku ju zäs atunšje: “Dakă ješč tu Fišjoru alu Dimizov zapovijedalešći alu petrilješće să să fakă pită.”

⁴ Isus ju äntors vorba: “Skris äj äm svântă kenvija: ‘Lume nu kustă numa dăm pită.’”

⁵ Draku lu dus pă jăl pă planinä naltă, šă äm unu moment draku ju arätat aluj kutotu kraljevstvo dă svet.

⁶ Šă draku ju zäs aluj: “Ju cuj da kutotu pučeresta šă mändremesta kari äj dată mijă, šă ju pot da alu šinji gändesk.

⁷ Känd čaj klanjali la minji, ju caš da kutotu cijă.”

⁸ Isus ju äntors vorba: “Skris äj äm svântă kenvija: ‘Alu Domnu, Dimizovu atov numa klanjalešćici šă pă jăl služulešći!’”

⁹ Dă pă aje draku lu dus äm varuš Jeruzalem šă lu pusălă pă maj nalt lok dă Hram. Atunšje ju zäs aluj: “Dakă ješč tu Fišjoru alu Dimizov, seri žos!

¹⁰ Kă äj skris äm svântă kenvija:

‘Jăl u zapovjedali alu anđelji aluj să či pázaskă’,

¹¹ šă ‘ču dušji pă mänă

să nu či luvešč ku pišjorilje äm petră.’ ”

¹² Isus äntoršji vorba: “U zäs äj äm svântă kenvija: ‘Nu äňšjirka pă Domnu Dimizovu atov!’”

¹³ Atunšje känd u trikut draku ku toći äňšjirkalurlje, lu lăsat pă jăl pă una vreme.

*Isus sǎ ǎntorșji napoj ǎm Galileja
(Mt 4,12-17; Mk 1,14-15)*

¹⁴ Isus merșji ǎm napoj ǎm lok dǎ Galileja ǎm pučere lu Duh, șǎ vorbi dǎ jǎl sor apukat sǎ krușulaskǎ pǎșcitot ǎm aje regijǎ.

¹⁵ Jǎl ǎnvǎca ǎm sinagogurlje alor șǎ toc ǎl slavale.

*Isus are mǎnat dǎm sinagoga
(Mt 13,53-58; Mk 6,1-6)*

¹⁶ Jǎl u vinjit ǎm varuș dǎ Nazaret, hunđi jǎl u kriskut șǎ pǎ običaju aluj, jǎl u mers sǎmbǎta ǎm sinagogǎ. Șǎ su skulat sǎ čitalaskǎ.

¹⁷ U datǎ la jǎl svitak† dǎ la proroku Izaija, a jǎl u dǎsvkut svitku șǎ u aflat lok hunđi skrijǎ:

¹⁸ “Duhu alu Domnuluj ǎj pǎ minji dasupra.

Dǎm ala rǎnd jǎl mu izabralit‡ pǎ minji sǎ vǎ propovjedalaskǎ Hir fǎlos la sǎrașj.

Jǎl mu mǎnat pǎ minji sǎ spuj alu hej șje ǎs lǐgac kǎ poči sǎ fijǎ dǎsvǎkuc

șǎ lu orb kǎ poči sǎ vadǎ

șǎ sǎ đe slobodǎ alu hej tlačalic,

¹⁹ șǎ sǎ proglasalesk anu pljin dǎ milǎ alu Domnuluj.”

²⁰ Isus u ǎncis svitku șǎ u dat ǎm napoj la pomočniku șǎ u șǎzut. Șǎ toc ku oči ǎm sinagoga u mucǎt pǎ jǎl.

²¹ Su apukat sǎ ǎnveci: “Astǎs asta svǎntǎ karči, kari ac auzǎt ku urečilje avoștri, su ispunulitǎsǎ.”

† **4:17** “Svitak” značaleșci kǎ ǎj skris karči pǎ pelji dǎ vakǎ. ‡ **4:18** Točno značaleșci “pomazalit ku uloj”. **4:19** Iz 61,1-2

22 Jej toc să ămira la toci vorbilje dă milă šje kăđe dă pă gura aluj. Šă jej su ăntribat: “Nuj jăl fišjoru alu Josip?”

23 Jăl lju zăs: “Ăj una izrekă kari sigurno ac pripunji pă minji. A šă meržji: ‘Doktoru, ăntrămăci pă činji sângur!’ Kutotu aj făkut, kum anj auzăt, ăm varuș dă Kafarnaum, fă šă aišje, ăm kraju atov!”

24 Šă jăl u zăs: “Anume, ju vă zăk niti unu prorok nu u fost ăm benji apukat ăm kraju aluj.

25 Anume, ju vă zăk, kănd ăm doba alu proroku Ilija ăm Izrael, noru are ăncis a ploje nu kăđe tri aj šă šinšj lunj šă are mari fomi păm totă pământu šă asre mulci vădojur ăm Izrael.

26 Tot Ilija nu u fost mănat la njišj unu dăm jej osim la vădoja ăm Sarfata dapropi dă varušu Sidon.

27 Isto aša ăm vreme dă prorok Elizeja asre mulc gubavcur ăm pământu dă Izrael. Šă njiš unu dăm jej nor fost čistilic osim Naamana Sirijaca.”

28 Kănd ur auzăt, toc ăm sinagogă asre tari mir-giš,

29 jej sur skulat sus šă lur mănatulă afară dăm varuș. Jej lur dus pă jăl pă maj nalt đal pă kari are varušu făkut, ăm namjeră să ăl ămpingă žos să ăl amori.Š

30 Ali jăl u fužjit ăntri jej šă u mers pă kalje aluj.

*Isus u mănat afară pă drak dăm omula
(Mk 1,21-28)*

4:26 1 Kr 17,8-16   **4:27** 2 Kr 5,1-14   **Š 4:29** Lume dăm Nazaret asre tari uvredljivi daje kă Isus lji spunje dăm karče svântă hundi Dimizov lji ažuta lu hej šje nu kunušci karče svântă dă kit numa la židovur.

31 Jäl u mers žos äm Kafarnaum äm varuš dä Galileja. Šä akulo sämbäta änväca.

32 Lume asre ämirac la änväcalä aluj daje kä vorba aluj asre pljinji dä pučeri.

33 Unu däm ominjije äm sinagogä ave rov duh äm jäl, aje are drak. Šä jäl u mužjit ku graju glasnik:

34 “A! Tu Isus däm Nazaret, šje gändešci dä la noj? Aj vinjit sä nji uništilec? Ju šćuv benji šjinji ješć tu, tu Sväntu alu Dimizov!”

35 Isus lu lot pä frikä šä ju zäs: “Fi putuljit! Hajde afar däm omusta odma!” Drakula lu värljit pä omula žos äm nenče alu toc šä u jäšät afarä, šä njimik nu ju fäkut.

36 Eje kari ur väzut asre tari ämirac šä zäšje una lu alt: “Šjefäldä vorba äj asta? Ku autoritet šä ku pučeri šä relji duhovur jašä afarä pä vorba aluj!”

37 Hiru dä jäl u mers äm tot kotu dä regijä äntragä.

*Isus ozdravalešci pä sokra alu Petar
(Mt 8,14-17; Mk 1,29-34)*

38 Känd u fužjit däm sinagogä jäl u mers la Šimun akasä. Akulo asre sokra alu Šimun äm pat bičagä ku fok mari äm je. Šä jej lor äntribat pä jäl sä äj ažući.

39 Isus u mers la je u lot pä frikä pä foku šä foku u läsatu. Je odma su skulatäsä šä su apukat sä lji poslužulaskä.

Isus ozdravalešci pä mulc

40 Mar känd sä släbuze sorilje žos* toc kari ave njam šä urtaš däm mulči bičišugur ljor adus la jäl.

---

* **4:40** Sämbäta sä apukä dä jer känd sorilje kađi žos pä näm adauza känd sorilje kađi žos.

Ša jăl lju ăntrimat aša dă jăl punje mănjlje aluj pă jej unu pă kići unu.

⁴¹ Mulc dăm jej ave drašj ăm jej šă kum jăše afară, drašjije dăm jej mužje: “Tu ješč Fišjoru alu Dimizov!” Ali jăl lju răspită šă nu lji dăđe să svitaskă kă jej šćije ka jăl ăj Krist.[†]

Hir fălos să širelešći păm Judeja

(Mk 1,35-39)

⁴² Mar kum vinje zuva jăl u fužjit dăm kasă pă lok pustulot. Gărmadă dă lumi ăl kuta, šă kănd lor aflată gănđe să ăl căjă să nu fugă dă la jej.

⁴³ Ali Isus lju zăš: “Ju trăbă să mă duk ăm alčilje varușur să spuj Hir fălos dă kraljevstva alu Dimizov.[‡] Dăm asta rănd am fost mănāt pă pămănt.”[§]

⁴⁴ Šă aša u mers să propovjedalaskă păm sinagogur ăm Judeja.

5

Isus u čimat pă Šimun, Jakov šă pă Ivan

(Mt 4,18-22; Mk 1,16-20)

¹ Ăm una ză Isus stăće lăngă Genezaretsko* jezero, kănd gărmadă să astrănžje la jăl să audă vorba alu Dimizov.

² Jăl u văzut doj čamcur kum asre pă mal răzămac, kari u lăsat ribari kănd ăș čistile mrežurlje.

³ Jăl u tunat ăm čamac kari are alu Šimun, šă lu ăntribat să ăl ămpingă maj ăm sus dă la mal. Atunșje

[†] **4:41** Točno značalešći “pomazalit ku uloj” šje značalešći “Iz-abralit”. [‡] **4:43** Kraljevstvo značalešći pă asta lok ăj hunđi ominji ănkredi ăm Dimizov. [§] **4:43** Dimizov u dat zadatak să spuži dă jăl šă lu mănāt pă Isus pă pămănt * **5:1** Genezaretsko jezero ăj isto šă Galilejsko jezero.

jäl u šazut žos šä su apukat sä änvenci pä gärmadä dä lumi.

⁴ Känd u fost gata ku änväcala, jäl u zäs alu Šimun. “Ämpinži äm maj adänkä apä šä släbuzäc mrežurlje äm apä.”

⁵ Šimun ju äntors vorba aluj: “Domnu luj, anj lukrat totä nopće šä njimik nanj apukat: ali pä vorba ata ju uj släbuzä mreža äm napoj äm apasta.”

⁶ Känd u fäkut aša jej u apukat mari boglä dä pešc, atit dä mreža kit nu puknje.

⁷ Jej ur mužjit la urtašji alor dä pä alčilje čamcur sä lji ažući; jej ur vinjit, šä umpljet dovä karur dä pešc dä maj šjeva sä äntupe.

⁸ Känd u väzut Šimun Petar aje jäl u kázat la pišjorilje alu Isus šä u zäs: “Maknalešćići dä la minji, Domnu, kä ju mes grešnä om!”†

⁹ Frikä delj sväntä u kázat pä jej šä pä ominj šje ur vinjit sä lji ažući, känd ur väzut kic pešc ur apukat.

¹⁰ Isto aša asre ämirac Ivan šä Jakov, jej asre Zebedejevi fišjori šä urtašji alu Šimun. Ali Isus u zäs alu Šimun: “Nuc fijä frikä. Dä aku, maj menkulo tu vi apuka pä ominj!”‡

¹¹ Aša jej ur adus karurlje dä apä pä mal, ur läsat kutotu šä lor sljedilit pä jäl.

Isus ozdravalešći pä om ku gubä

(Mt 8,1-4; Mk 1,40-45)

¹² Isus are äm unu däm varušurljelje. Om pljin dä gubä lu väzutulä pä jäl šä su arukänt pä đinučiš äm nenće aluj šä sä aruga la jäl: “O Domnu, dakä numa tu vuješc, tu mä poc änrimea.”

---

† 5:8 Šimun u väzut ku Isus äj svänt. ‡ 5:10 Šimun u sviti dä Isus la ominj.

13 Isus u măcăt măna aluj šă lu taknulit, šă u zăs: “Ju gändesk. Fi čistilit!” Šă dănturdata guba lu lăsat.

14 Atunšje lu purunšjitulă să nu spujă alu njime, čar asta să fakă: Elši să mergă la popă šă să să areci, dă pă aje, dă dokaz dă vražă, vi trăbuji să adušj žrtvă dă čistilală ka kum Mojsije u zapovijedălit.

15 Svat dă jăl su širilit maj pă dăparci, aša dă gărmadă dă lumi ur vinjit să puja ureci la jăl, šă să fijă ozdravalic.

16 A jăl să tărăje pă lok pustulot šă să posvetilaskă la aruguminči.

Pučeri alu Isus să jerci grehurlje

(Mt 9,1-8; Mk 2,1-12)

17 Ām una ză, Isus ānvăca, ave ām nenči pă mulc farizej šă učitelj dă zakonu alu Mojsije kari ur vinjit dăm toci kumpānjilje dă Galileja šă Judeja šă dăm Jeruzalem. Pučere alu Domnuluj are ku Isus să ozdravalaskă pă bičež.

18 Atunšje šjeva ka ominji ur vinjit šă adušje pă om kari nu puče să umblji. Šă jej gānde să āl adukă la Isus.

19 Ali nu are lok pă hundī să āl adukă ām nontru dă gužva mari. Aša jej sur urkatāsă pă krov šă lor slăbuzăt ām nontru pām krov ku pat dă tot la dă dă nenče alu Isus.

20 Kānd u vāzut ānkričala alor, jăl u zăs aluj: “Omulji, grehurlje atelji ās jirtaci.”

21 Pă ešce vorbi farizeji šă učitelji dă zakonu alu Mojsije să gānde: “Šjinji āj omusta šje svitešči aša protiv dă Dimizov? Šjinji osim dă Dimizov poči să jerci grehurlje?”

22 Isus šcije šje sã gãndẽšći, šã jãl lju zãs: “Adãšje vã ãntribãc ešće stvarur ãm sufljičilje avoštri?”

23 Šje ãj maj ušuri dã zãs: ‘Grehurlje cis jirtaći!’, ili sã zãšj: ‘Skolãci šã umblã?’

24 Ali numa sã šćijec kã Fišjoru alu Omu ari autoritet aišje pã pãmãnt sã jerći grehurlje. Dakã zãk alu fišjoru kari nu poçi sã umblji: ‘Skolãci, jec patu šã dući akasã!’”

25 Šã odma su skulatãsã šu lot patu pã šje are pã košći, šã u fužjit akasã, šã pã kalji slavale pã Dimizov.

26 Šã toc akulo asre ãmirac, šã jej slavale pã Dimizov. Šã ku ãmiralã svite: “Astãs anj vãzut šjeva tari mari!”

Levi (Matej) sljedilešći pã Isus

(Mt 9,9-13; Mk 2,13-17)

27 Dã pã aje Isus u jišãt afarã šã lu vãzutulã pã carinikš šje sã čima Levi,* jãl šãđe ãm carinarnicã. Isus u zãs: “Sljedilešći mã pã minji!”

28 Šã jãl su skulat u lãsat kutotu, šã lu sljedilit.

29 Atunšje Levi ãm kasa aluj u fãkut mari slavãlãlã pãntru jãl; ku jej šãđe mulc carinici šã alci la masã.

30 Farizeji šã učitelji dã zakonu alu Mojsije, sur apukat sã gumunjaskã kapu su apukatã sã svi-taskã alu učenikurlje alor: “Adišje mãnkãc šã bijec ku carinici šã ku grešnici?”

Š 5:27 Židovi mrzãle pã poreznici daje kã poreznici asre Židovi kari ãs izdajnici una ku Rimljani kari ur okupirilit pã Izrael. Ešće poreznici as re nepoštenu ur furat banj alu Izraelci. * 5:27 Levi ãj ista osobã šje ãj šã Matej.

31 Isus u ăntors vorba: “Eje kari ăs sănătoș nu trăbă pă doktor, numa aluje kari ăs bičež.

32 Ju nam vinjit să čem šă să ăntork pă pravedni, nego pă grešnă.”

Usporedbur dă post

(Mt 9,14-17; Mk 2,18-22)

33 Jej atunșje jară u zăs: “Učenici alu Ivan šă alu farizejilor postulešci mulci răndur šă să arogă, ali učenici atej mănănkă šă be. Adășje ăj aša asta?”

34 Isus u ăntors vorba: “Pučec să punjec pă gošc dă nuntă să postulaskă kănd ăj mladoženja ku jej?

35 Ali u vinji ză kănd mladoženja u fi lot ăndărăt dă la jej, šă kănd u vinji vreme jej ur postuli.”

36 Jăl lju spus dă una usporedbă: “Njime no rupi um dărab dă la novă colă šă su kărpaskă pă bătărnă, kănd ar fașji aje, pă haj novă colă ar ave gaură, a alu haj bătărnă nar pasali dărabu dă la novă col.

37 Njime nu varsă nov vinu ăm bătărnă šă mari čturica;† nov vinu ar puknji ăm čturica šă sar vărsa vinu, a čturica ar propadnuli.‡

38 Nov vinu trăbă să fijă vărsat ăm novă čturicaȘ.

39 Šă njime dă pă šje u be vin bătărn nu găndešci să be nov, kă zășji: ‘Bătărn ăj dăstul dă bun.’ ”*

---

† 5:37 Čturica ăj pelji dă la birkă ili dă la kecă hundi să bagă strugur šă atunșje să fașji vin. ‡ 5:37 Kănd nov vinu su ănăkrit ar krišće, ar rupe bătărnji čturicurlje kă nar puče maj să să măcaskă.

Ș 5:38 Strugulje kănd să punji ăm čturica atunșje krešci una ku pelje dă životinjă šă atunșje să fașji ăm vin. * 5:39 Asta svat spunji dă ănvăcala kum bătărnji ănvăca ku hej kari vodulešci să ku Isus kum ănvăca. Aje ăj kă ominji kari ăs ănvăcac pă ănvăcala bătărnă, nari vojă să să ănveci novi stvarur šje Isus ănvăcă.

6

Isus aj Domnu da sambata (Mt 12,1-8; Mk 2,23-28)

¹ Un dată pă zuva dă sambăta Isus trășje păm šjeva ka poljă dă pšenică. Učenici aluj ur skos pšenică šu u ribile ku mǎnjilje šă mǎnka.

² Ali orikic dă farizej ljur zăs alor: “Adășje fășjec šjeva šje nu aj ku zakonu am tokmă pă zuva dă sambăta?”*

³ Isus ju antors vorba: “Nac čitalit am Svântă kenvija, šje u făkut David kǎnd are jăl šă učenici aluj flămǎnš?”

⁴ Kum ur tunat am kasa alu Dimizov, David šă u lot pita kari are pusă ǎndărăt dă žrtvǎ, kari čar poči popa sǎ mǎnășji, šă su umpărcăt dăm pite ku urtașji?”

⁵ Atunșje jăl lju zăs alor: “Fișjoru Omuluj aj Domnu dă sambăta.”

Isus u ozdravalit mǎnǎ njimurogǎ (Mt 12,9-14; Mk 3,1-6)

⁶ Pă alta zuva dă sambăta jăl u mers am sinagogǎ šă su apukat sǎ ǎnveci. Akulo are om alu kari are mǎna njimurogǎ.†

⁷ Šă učitelji dă zakonu alu Mojsije šă farizeji sǎ ujta pă jăl sǎ vadă dakǎ lu ǎntrimalǎ jăl pă zuva dă sambăta. Šă jej dabe šjeva aščipta sǎ fakǎ krivo sǎ potǎ sǎ svitaskǎ protiv dă jăl.

6:1 Pnz 23,25   * **6:2** Farizeji cǎnje kǎ maj mik lukru ku mǎnjilje sǎ trljǎlešč fǎn am zuva dă sambăta aj protiv zakon.   **6:3** 1 Sam 21,1-6   **6:4** 1 Sam 21,1-7   † **6:6** Mǎna alu njimurog are desna.

⁸ Jäl šćije šje sã gãñdešći, šã u zãs alu omuluje ku mãna njimurogã: “Skolãci šã hajd dã dã nenći.” Jäl su skulat šã stãće akulo.

⁹ Isus atunšje u zãs alor: “Ju gãñdesk sã vã ãntreb, ãj benji sã fašj benji pã zuva dã sãmbãta, ili relji? Sã spasalaskã kustu ili sã uništilaskã?”

¹⁰ Atunšje su ujtat okolo pã tot omu, šã jãl u zãs alu omuluje: “Mãcešćic mãna!” Jäl u fãkut aša, šã mãnã ju fost sãnãtosã ka hajelantã.

¹¹ Ali jej asre tari mirgiš šã sur apukat sã svi-taskã šje sã fakã alu Isus.

Isus aš akulježi pã apostoli aluj

(Mt 10,1-4; Mk 3,13-19)

¹² Una zã u mers pã planinã sã sã arožji, šã jãl u fost akulo totã nopće ãm aruguminći la Dimizov.

¹³ Haje zua jãl u čimat pã dvanaest (12) ućenikur la jãl pã kari lju akuljes šã lju čimat apostoli.

¹⁴ Ešće asre:

Šimun pã kari lu čimat Petar, šã

fraćisu Andrija,

Jakov šã

Ivan,

Filip šã

Bartolomej;

¹⁵ Matej šã

Toma,

Jakov fišjoru alu Alfej šã

Šimun čimat Revan,

¹⁶ Juda fraćisu lu Jakov šã

Juda Iskariot, kari u fi izdajica.

Isus svitešći dã nagradur šje u fi

(Mt 4,23-25; 5,1-12)

17 Kum vinje ku jej ăm napoj žjos, jăl u stat pã
 čistinã dă đal hundî asre grupa dă učenici aluj șã
 mari gărmadă dă lumi sur akuljesăsă, jej ur vinjit
 dăm Judeja șã dăm varuș Jeruzalem șã dăm Tir șã
 Sidon varușurlje lăngă more.

18 Jej ur vinjit șã ăl punje ureci, șã șã fijă oz-
 dravalic dăm bičișugurlje alor. Isto așã u ozdravalit
 pã heje kari ave relji duhovur ăm jej.

19 Mulc gănde sã puja măna pã jăl daje kã pučeri
 fužje dăm jăl șã puče pã toc sã lji iscjelilaskă.

20 Atunșje su ujtat ăm oč pã učenici aluj șã u svătit:
 “Ănfălușăcăvă voj kari șcec sărașj
 kă kraljevstva alu Dimizov aj avostră.

21 Ănfălușăcăvă voj kari șcec flămănž,
 kă vic fi sătuj.

Ănfălușăcăvă voj kari plănžjec,
 kă voj vic rădi.

22 Ănfălușăcăvă voj kari șcec mărzălic, rușunac șã
 mănac ku relji
 dă rându alu Fișjoru Omuluj.

23 Kănd u vinji zue, ănfălușăcăvă șã sărec păm sus
 dă fălușăjă. Kă sigurno nagrada avostră u fi mari
 ăm nor. Haleluja! Nus are așã șã proroci tretiralică
 dă la moșurlje alor!

24 Ali jao avovă, kari șcec găzdașj,
 kă ac apukat utjehă!

25 Jao avovă kari șcec sătulj,
 kă voj vic fi flămănž.

Jao avovă kari aku rădec,
 kă voj vic žalali șã plănžji!

26 Jao avovă dă kari toc benji sviteșci,

aša isto fišjec pã mišjinjoš prorokur, mošurlje alor kari aša fišjec.”

*Isus ânvacã sã plãšjenj pã dužmanji anoštri
(Mt 5,38-48; 7,12)*

²⁷ “A voj kari mã punjec urecí, vã zãk: ‘Plãšjecãvã pã dužmanji avoštri. Fãšjec benji alor kari vã mãrzãlešći.

²⁸ Blagoslovulec pã eje kari vã blastãmã! Arugãcãvã dã eje kari relji vã kivinješći.

²⁹ Hãl kari çi luvešći pãšći una parći dã ubraz, ãmbijã šã haje parći atunšje. Šã alu hãl kari ac je šuba nuj branalec sã ãc je šã kãmašã.

³⁰ Dã alu toc, šje šjeri dã la činji. Dakã je šjinjiva šjeva šje ãj atov, nu šjire sã ac ãe ãm napoj.

³¹ Aša maj, fãšjec alu alora kum ac gãndi sã vã fakã avovã.

³² Dakã plãšjec numa pã eje kari vã plašji pã voj, šjefãldã hvalã vic kãpãta? Ka šã ãak šã grešnici plašji pã eje kari lji plašji pã jej.

³³ Šã dãkã fãšjec numa benji alu eje kari fašji vovã benji, šjefãldã hvalã vic kãpãta? ãak šã grešnici fašji aje.

³⁴ Dakã dããec kečinj alu alor dã la kari ašçiptãc sã vã ãntorkã ãm napoj, šjefãldã hvalã vic kãpãta? ãak šã grešnici dã kečinj alu grešnici sã potã ãm napoj sã kepiçi kit lju dat.

³⁵ Plãšjec pã dužmanji avoštri, ažutãcãlji šã dããec kečinj, ali nu ašçiptãc sã vã ãntorkã ãm napoj. Atunšje voj vic kãpãta mari nagradã šã voj vic fi

čimac fišjori alu Maj Mari‡ DimizovŠ daje kã jãl aj bun alu nezahvalni šã alu ubraznjiš.

³⁶ Fijec miloš kã jãl Tata dãm nor aj pljin dã milã.”

*Isus nji ãnvacã kum sã izabralenj bun učitelj
(Mt 7,1-5)*

³⁷ “Nu sudulec pã njime, šã njime nu vu suduli pã voj. Nu osudulec pã njime, šã njime nu vu osuduli! Jirtãc šã vu fi jirtat.

³⁸ Dãdec šã vu fi dat bunã merã astrãnsã, zdrãnšinatã šã tari multã u fi vãrsatã ãm saku avostru.* Kã ku ista mjerã šje voj dãdec vu fi datã.”

³⁹ Jãl lju spus izrekã: “Poći unu orb sã adukã dã mãnã pã altu om orb? Nar kãde jej amãndoj ãm gropã?

⁴⁰ Učeniku nu poći fi maj mari dã učitelju. Jãl u fi ka učitelju aluj kãnd su vježbãli dãstul dã benji.†

⁴¹ Adãšje vã ujtãc tot la cupljigã ãm oçu alu urtaku, a ãm oçu atov nu ves dãrab dã ljemn?

⁴² Kum poc zãšji alu urtaku: ‘Lasãmã sã skot cupljigã dãm oçuc’, kãnd nu ves dãrãbu mari dã ljemn ãm oçu atov? Licemjeru, elši skoćec dãrãbu dã ljemn dãm oçuc, kapu vi puće maj benji sã skoc cupljigã dãm oçu alu urtaku.”

*Isus ãnvacã šje svitenj aj ãm sufljit
(Mt 7,17-20; 12,34-35)*

‡ **6:35** Maj Mari Dimizov znaćalešći kã jãl aj tari mari šã glavni.

Š **6:35** voj vic fi čimac fišjori alu Maj Mari Dimizov dakã či ponašalešć ka Dimizov. * **6:38** Isus dã primjer kum kãnd kumpir šjeva hãl kari vinđi cu da maj mult dã kit šje aj pãlćit. Kit tu daj altora,

Dimizov cu da maj mult. † **6:40** Omu trãbã sã fijã tari oprezan kãnd ãš je pã učitelj, kã jãl u fi atunšje kã učitelju. Dakã učitelju krivo ãnvacã daje kã aj duhovno orb, u fi prevaren šã učeniku.

43 “Tot bun ljemnu ari bun plod, šă tot ljemnu kari nuj bun, fašji nu bun plod.

44 Tot ljemnu äj kunuskut dă pă plod šje fašji. Aša lume nu akulježi smokvur ili strugur dăm măršunj.‡

45 Om bun fašji bunji stvarur daje kă ari bună sufljit, ali hej rov fašji stvarur relji daje kă sufljitu lji rov. Gura svitešci, dăm šje ci sufljitu pljin.”

*Om kari äj mudar askultă šje Isus änvacă
(Mt 7,24-27)*

46 “Šă dăšje mă čimăc: ‘Domnu! Domnu!’, a nu făšjec šje vă zăk?

47 Ju vuj spunji kum äj om kari vinji la minji să puji ureci la vorba ame, šă askultă:

48 Jăl äj ka omu šje u gradalit kasa šă u kapalit adănkă să puja temeljurlje pă petră. U vinjit poplava šă u luvit apa äm kasa šă njiš nu su zdrănšjinat daje kă are benji gradalită.

49 Ali ala kari auzăt šje am zapovjedalit a nu făkut aje ka omu šje u gradalit kasă pă pămănt făr dă temelj. Atunšje u luvit apă äm kasă, su răsăpit dăm turdată šă u fost răstunată dokraja šă čar gunojă u rămas.”

7

*Isus u ozdravalit pă sluga alu stotnik
(Mt 8,5-13; Iv 4,43-54)*

¹ Kănd u fost gata ku svatu šje svite alu lumi, jăl u mers äm varuš dă Kafarnaum.

‡ 6:44 Ponašalala alu om arată šjefăldă äj om, šjefăldă aj sufljitu aluj.

² Akulo are stotnik* kari ave sluga pã kari ãl cjenile šã kari are aša bičag dã are pã morči.

³ Stotnik u auzãt da Isus† šã u mãnat pã orikic Židov‡ kari asre glavni la jãl, šã sã sã arožji, sã vijã sã ãntremi pã sluga aluj.

⁴ Jej ur vinjit la Isus šã sã aruga tari la jãl sã vijã. Jej u zãs: “Omusta anume zaslužulešci sã fašj aje pãntu jãl

⁵ daje kã plašji pã narodu anostru, šã jãl ãj ala kari u fãkut sinagogã pãntu noj.”

⁶ Isus u mers ku jej. Šã jãl no mers dãparci dã la kasa, kãnd stotnik u mãnat pã urtašji aluj sã zãkã: “Domnu, nu çi činji sã vij ãm kasa ame kã ju nu mes vredan sã vijã tu dãsup krovu amnjov!§

⁷ Kã njiš ju nu mã smatralãsk kã mes vredan sã vjuv la činji. Aša numa zã vorba dã pã loku hundï ješc šã sluga amnjov u fi ãntrimat.

⁸ Kã šã ju mes kãtãnã kari trãbã sã apukã zapovjedur dã la vođa amnjov, ka kum am kãtãnj dãsupã minji kari trãbã sã mã askulči. Ju kãnd zapovjedalaskã alu unu: ‘Duçi!’, šã jãl merži, šã alu aluje: ‘Hajdi!’, šã jãl vinji, šã alu sluga amnjov kãnd ãj zãk: ‘Fã asta!’, šã jãl fašji.”*

---

* **7:2** Stotnik ãj rimski vojnik kari zapovjedalešci alu 100 vojnïkur.

† **7:3** Stotnik u auzãt kã Isus u iscjelilit pã mulc ominj, šã kã aj dapropi, kã sã ãntors ãm Kafarnaum.

‡ **7:3** Isus are Židov a stotnik nu are, a stotnik gãnde kã Isus ar punji ureçi la molbã dakã Židovi lor ãntriba. Anume, Židovi šã rimski vojnïci asre neprijatelji.

§ **7:6** Židovi nar tuna ãm kasa alu hej kari nus Židov sã nu fijã neprihvatljivi la Dimizov.

* **7:8** Aša ka stotnik kum ari autoritet sã naredilaskã alu kãtãnjilor, Isus ari autoritet sã naredilaskã alu bičišug sã nestalaskã.

9 Känd Isus u auzăt aje šje u zäs, jăl su ämirat, šă su äntors la gärmadă šje äł sljedile šă jăl lju zäs: “Ju vă zäk kă njiš pä unu Židov dăm Izrael nam aflat ku dăstafel vjeră!”†

10 Känd heje mănac dăla stotnik su äntors akasă, jej or aflat pä sluga sänătos.

Isus u skulat pä om mort

11 Dă pä aje, Isus u mers äm varuš šje să čamă Nain.‡ Učenici aluj šă gärmadă dă lumi umbła dă pä jăl.

12 Ali kum ur vinjit dă apropi la uša dă varuš, u văzut kum dušje pä om mort să äł ängropi. Mumăsa alu omula mort are vădoja, šă je ave čar unu fišjor. Šă la märmănči măržje multă lumi.

13 Känd u văzutu Domnu, jăl ave milă, šă ju zäs: “Nu plănžji.”

14 Atunšje jăl u pus măna pä kărpašo,§ šă ominji šje äł dušje u stat. Atunšje jăl u zäs: “Fišjorulji, ju ac zäk: ‘Skolăci!’”

15 Šă omu mort su skulat šă su apukat să svitaskă šă Isus lu datălă la mumăsa.

16 Mari frikă u kăzut pä jej toc šă su apukat să hvalalaskă pä Dimizov, šă zăšje: “Mari prorok u

---

† **7:9** Isus očekivăle dă la Židov să ajvi dăstafel vjeră alu nu ave. Jăl nu očekivăle dă la hej kari nus Židov să ajvi dăstafel vjeră a anume, asta om ave. ‡ **7:11** Asta äj lok dapropi hundŭi prorok Elizej u riđikat dăm morc pä unu fišjor alu una mamă majnti sto aj dă kănva (ujtăči la 2 Kr 4,8-37). § **7:14** Kănva kărpašo are dăsvăkut šă are tari ušuri.

vinjit ăntri noj! Dimizov u vinjit să ažuči alu lume aluj.”*

17 Šă hiru dă asta u mers ăm Judeja šă okolo.

*Ivan Krstitelj ăntriba dakă u vinjit Mesija
(Mt 11,2-11)*

18 Učenici alu Ivan† ăj spunje dă kutotu šje să dogadaale. Kapu Ivan u čimat pă doj učenikur aluj

19 šă lju mănat la Domnu să ăl ăntrebi: “Ješč tu ala kari Dimizov u zăs kă trăbă să vijă ili trăbă să aščiptănj pă altu?”‡

20 Kănd u ažuns jej la Isus, jej u zăs kă Ivan šje bučază nju mănat să či ăntribănj: “Ješč tu ala kari Dimizov u zăs kă trăbă să vijă ili trăbă să aščiptănj pă altu?”

21 Isus baš ăntrema atunšje pă multă lumi dăm bičišugur, mukur šă lji oslobodule dăm rov duh, šă alu mulc ominj orb lji dăde să vadă dăm tot sufljitu.

22 Isus lju ăntors vorba: “Dušjec ăm napoj la Ivan šă spunjecăj šje ac văzut šă ac auzăt, šje ăm făkut: kă orbi ăs ăntrimac, šă poči viđe, šlagărzăci poči umbla, gubavci să čistilešči, šă surži poči să audă, morci

---

* **7:16** Ominji gănde kă Isus are mari prorok ka Ilija ili ka Elizej, numa doj ominj ăm Kenvija bătărnă u riđikat dăm morc (1 Kr 17,17-24; 2 Kr 4,18-37). † **7:18** Ivan Krstitelj u fost ăm čemică. ‡ **7:19** Židovi očekivăle kă Mesija u fi kralj kari u vinji să lji spasalaskă dă la rimska vladavina, a nu numa să fijă duhovni Spasitelj. Ivan kunušce proročanstva dă Mesija ka kum ščije šă Iz 42,7; 61,1-2 (ujtăči Lk 4,18-19). Aša u očekivalit Isus să fijă kralj, a pă Ivan šă pă alci ominj kari ăs pravedni să lji lași afară dăm čemică, a să lji kaznalaskă pă ominj kari u odbacalit pă Mesija (ujtăči kum Ivan propovjedalešči ăm Lk 3,9, 16-17), ali njimika inka nu su dogudulit.

să skolă ăm kust, șă alu sărașj propovijedaleșci Hir fălos. §

²³ Șă blagoslovulit ăj om kari nu află njimika ăm minji șje poći uvredălaskă.”

*Mudră ănvăcala alu Isus șă alu Ivan șje Bučază
(Mt 11,12-19)*

²⁴ Kănd u fužjit glasnici alu Ivan ăndărăt, Isus su apukatăsă să spujă alu gărmadă dă Ivan: “Șje ac mers să viđec ăm pustinjă? Trskă kum să ljağăna pă vânt? Naravno kă nu!

²⁵ Ili șje ac mers să viđec? Atunșje ac mers să viđec kum ăj ămbărcată ăm șjefelj colji delj măndri? Naravno kă nu! * Eje kari ăs măndru ămbrăcac șă kustă ăm luksuz, pă eje lji pućec afla ăm palačur dă kraljur.

²⁶ Atunșje șje ac mers să viđec? Pă prorok? Naravno kă da! Ju vă zăk, șă maj mult dă prorok!

²⁷ Jăl ăj om dă kari aj skris ăj ăm svântă kenvija: ‘Ujtăcăvă, asta ăj amnjov glasnik mănat să pripremalaskă ăm nenci kalje ata.’ †

²⁸ Anume vă zăk, dăm toc ominj kari su avutăsă, nu are maj mari dă kit dă Ivan. Ali majmikă ăm kraljevstva alu Dimizov ăj maj mari dă jăl!” ‡

---

§ **7:22** Eșce stvarur kari Isus u făkut, arăta kă jăl ăj Mesija, kum ăj ăm kenvija alu proroku Izaija, poc viđe ăm asta stih: Iz 29,18-19; 35,5-6; 61,1-2. * **7:25** Ivan purta urăci colji (Mt 3,4). † **7:27**

Dimizov u zăs kă glasniku alu Isus kari u pripremil kalje alu Isus ăj Ivan. **7:27** Mal 3,1 ‡ **7:28** Ivan u ispunulit proroștvo kă jăl u pripremit kalje alu Isus. Jăl nu văzut kă kraljevstvo su ispunulit, daje kă lu amurut majnti dă șje Isus u uskrsnulit, atunșje hej kari su obratalit dă pă șje Isus u uskrsnulit ari maj mari blagoslov dă kit Ivan.

29 Toc kari u auzăt ur priznalit kă ŝje Dimizov ănvacă ăj benji, čak ŝă carinici. Eje ăs kari Ivan lju bučuzat.

30 Ali farizeji ŝă učitelji dă zakonu alu Mojsije ur odbjilit planu alu Dimizov ŝje ave păntru jej. Jej ur odbjilit să lji bučeži Ivan.

31 Isus u zăs atunŝje: “Ku ŝje să usporedilenj pă eŝce ominj ăm asta vremi? Kum samănă jej?

32 Jej ăs ka kupiji miŝj ŝje njimik nu lji pasaleŝci, kari ŝađi pă trg, ŝă să čamă una pă alt:

‘Kănd anj kăntat păntru voj,
voj nac žukat,

ŝă kănd anj kăntat triŝč kănciŝi păntru voj,
voj nac plăns!’

33 Aŝa kănd u vinjit Ivan ŝje bučază jăl nu mănka pită njiŝ nu bije vin, mar voj ac zăs: ‘Jăl ari drak ăm jăl!’

34 Ŝă ju, Fiŝjoru alu Omu, am vinjit, ŝă ju mănkam ŝă bjem, ali voj zăŝjec: ‘Ujtăcăvă! Flămănd ŝă butor, urtaku lu carinici ŝă alu greŝnici!’

35 Ali mudrostu alu Dimizov su arătat kă ăj anume dă la toc kari u apukat.”Š

Isus ănvacă: alu ŝinji ăj maj mult jirtat, ala maj mult u plaŝji

(Mt 26,6-13; Mk 14,3-9; Iv 12,1-8)

36 Unu dăm farizej Ŝimun, lor čimatulă pă jăl pă večeră, aŝa Isus u mers la farizejula akasă ŝă ŝu aflatusă lok la masă.*

7:33 Mt 3,4   § 7:35 Hej kari u apuka pă Ivan ŝă pă Isus su arăta kă ănvăcala ăj mudră.   * 7:36 Are običaj pă gozbă ka pă asta večeră numa bărbec ŝăđe đos kănd jej as re pă koŝci lji are măndru la masă.

37 Dăm turdată u vinjit una tari grešnă mujeri, kari u saznalit kă jăl ăj akulo šă kă mănănkă la farizej,† šă je u vinjit akulo, u adus tari skumpă uloj ku miros ăm skumpă u jagă dăm petră.

38 Je u stat dănapoju aluj, la pišjorilje aluj, šă su apukat să plăngă. Atunšje su apukat să ăj spelji pišjorilje aluj ku lăkrmilje alji, šă să aščargă pišjorilje ku păru alji. Je ăj săruta pišjorilje aluj, šă ku uloj mănže.

39 Kănd u văzut aje farizeju Šimun kari lu čimatulă pă večeră, jăl să ăngănde ăm jăl săngur: “Să fijă omusta anume prorok, jăl ar šci kă je ăj tari grešnă mujeri.”

40 Isus ju zăs: “Ju am šjeva să ac zăk cijă Šimun.”

Šă Šimun u zăs: “Učitelju ză.”

41 Isus u vorbit: “Are om kari dăđe kečinj šă jăl ave doj daturaš. Unu ji are dator petsto banj dăm aržjint a halalănt pedeset banj dăm aržjint.‡

42 Njiš unu dăm jej nu u dat a nu ave dăm šje să ăj ăntork, šă omula u jirtat alu amăndoj. Aku spunjec kari ar trăbuji să ăl plakă maj tari?”

43 Šimun ju ăntors vorba: “Kă ar trăbuji să fijă ala alu kari ju jirtat maj mult.”

Isus ju zăs: “Benji aj prosudulit.”

44 Atunšje su ăntors la mujere šă jăl u zăs alu Šimun: “U vejs pă mujeresta? Ju am vinjit ăm kasa

---

† 7:37 Are običaj ăm aje vremi kă alci puće să să ujci kănd jej asre la večeră a jej nu mănka. ‡ 7:41 Unu banj dăm aržjint = una dnevnică alu radnik.

ata ali nu maj dat apă pântru pişjorilje amelji, § a je mu lju spălat ku lăkrmilje şă lju aščers ku păru alji.

⁴⁵ Nu maj sărutatămă pă minji, ali je mu surătat pişjorilje dă kănd u vinjit âm nontru, no stat să mă sărući.

⁴⁶ Tu nu maj unsă kapu ku uloj ali je mu unsă kapu amnjov ku uloj ku parfem.

⁴⁷ Dăm asta rănd ju ác zăk cijă: ‘Mulći grehur jisă jirtăci, daje kă mu plăkut tari. Alu ala kari ari maj pucănj dă jirtat, ala maj pucăn mu arătat plăkătură.’ ”

⁴⁸ Atunşje u zăs alu mujere: “Grehurlje atelji âs jirtăci.”

⁴⁹ Atunşje eje kari asre la masă ku jăl sur apukat să svitaskă una ku alt: “Şinji ar puće asta să fijă kari şă grehurlje jartă?”

⁵⁰ A jăl u zăs alu mujere: “Ănkriđala ata ću spasalit. Dući âm putuljală.”

8

Isus propovjedaleşci păm mulći lokur

¹ Dă pă aje, Isus u mers păm alčilje varuşur şă satur, să propovjedălaskă şă să svitaskă dă Hir fălos dă kraljevstva alu Dimizov. Dvanaest (12) učenikur umbra dă pă jăl,

² şă şjeva ka mujerilje kari Isus lju oslobodulit dăm rov duhur şă dăm bičişugur: Marija (kari are dăm varuş Magdala, kari u mănat sedam draşj dăm je),

---

§ **7:44** Âm aje vremi kănd vij la domačin am kasa trăbuje să lji spelji pişjorilje kă jej umbra pă drikur kari asre pljin dă praşină.

³ Ivana (bășăca alu upravitelj Kuza a jăl are upravitelj păntru Herod), Suzana, șă mulci alčilje cângășj. Jelji lji sluzule ku benjilje șje ave.

Om șje samănă

(Mt 13,1-17; Mk 4,1-12)

⁴ Mari gărmaďă să akuljiže șă lume inka vinje la Isus dăm tot varușu. Isus u svătit alor ku usporedbă

⁵ “Om șje samănă u mers să seminji sămănca aluj. Șă kum sămăna orikiči dăm sāmancurljelje u kăzut pă kalji. Șă sămănca are kălkată, păn șje nor vinjit vrabujilje șă lju mănkalji.

⁶ Șă orikiči ur kăzut ăntri petri șă jelji ur kriskut friș, ali sur uskat kă lji ibize vlagă.

⁷ Șă orikiči sămăncur ur kăzut ăntră mărșunj șă u kriskut ku jej una, ali lji șăgușă mărșunji.

⁸ Șă orikiči u kăzut pă bun pămănt, șă u kriskut șă u avut sto răndur mājmult.” Kănd Isus u fost gata ku usporedba u mužjit: “Punjec ureci voj kari avec ureci să auzăc!”

Isus objasnaleșci șje značaleșci usporedba dă om kari samănă

(Mt 13,10-23; Mk 4,10-20)

⁹ Učenici aluj lor ăntribat pă Isus atunșje, șje značale usporedbe.

¹⁰ Isus u zăs: “Avovă Dimizov u dopustulită să prișjipec tajnurlje dă kraljevstva alu Dimizov, ali alu alci trăbă să să spujă âm usporedbur; ka kum u zăs prorok Izaija:

Ăs eje kari să ujtă

ali nu veđi,

kari auđi

ali nu prišjepi.

¹¹ Aku usporedba značalešći asta: Sămánca aj ka Vorba alu Dimizov.

¹² Sămánca kari aj pă kalji, as ka eje ominj kari auđi Vorba, ali draku u vinji šă lji je vorba ăndărăt dăm sufljičilje alor, să nu potă ănkradă să nu să spasalaskă.

¹³ Aje sămánca ăntri petri as la ominj kari auđi Vorba šă u apukă ku fălušăjă ali nari korjen. Jej ănkređi nu dă lungat šă atunšje ăm vreme dă ănšjirkală jej kađi ăndărăt.

¹⁴ Sămánca kari u kăzut ăntri măršunj šă ka ominji kari auđi Vorba, ali kum vreme fužji jej să astrănži ku brigurlje ăm kust, šă dă găzdăšije, šă žăndur ăm kust, šă eje nu adušji bun plod.

¹⁵ Ali sămánca kari kađi pă bună pămănt aje eje ominj *kari auđi Vorba šă u cănji ăm sufljitu bun, jej as ustrajni šă u adušji bun plod.”

*Kum prišjipenj istina alu Dimizov
(Mk 4,21-25)*

¹⁶ “Njime nu acăcă lampă să u puja dăsup ter ili dăsup pat. Nu, jăl u punji pă sviječnjak aša toc u viđe lumină kănd vinji ăm nontru

¹⁷ atunšje kutotu šje aj aku askuns, šă šje aj pă askuns făkut, kutotu u jăšă afară.

¹⁸ Daje păzec kum auzăc. Kă šinji ari ju fi dat maj mult, šă šinji gođe nari njimika, dă la jăl u fi lot čak

---

8:10 Iz 6,9   * **8:15** Bun sufljit: aj sufljit kari aj spreman să audă vorba alu Dimizov, šă să u askulči.

šă aje cară ŝje samănă kă ari.”†

Familija alu Isus ăš eje kari kustă vorba alu Dimizov

(Mt 12,46-50; Mk 3,31-35)

¹⁹ Alu Isus u vinjit mumăsa ŝă fraci să ăl posjetilaskă pă Isus ali jej nu puće să vijă apropi dă jăl dă rând dă gărmaďă.

²⁰ Ŝinjiva u javalit alu Isus: “Mumăta ata ŝă fraci atej stă afară či aŝčaptă.”

²¹ Isus lju u zăs: “Mama ame ŝă fraci amej ăš eje kari auďi Vorba alu Dimizov, ŝă u kustă.”

Isus putuljeŝči oluje

(Mt 8,23-27; Mk 4,35-41)

²² Una ză Isus ŝă ućenici aluj ur tunat ăm čamac ŝă să mergă pă alta parći dă galilejsko jezero. Isus u zăs: “Hajd pă haje parći!” Aŝa sur maknulit dă la mal.

²³ Ali kum plovule jej, pă Isus lu furat somnu. Atunŝje oluja ku vântu una su slăbuzăt pă jezero ŝă jej asre ăm opasnost, daje ka karu să umplje ku apă.

²⁴ Jej ur mers la Isus ŝă lor skulatulă ăm frikă ŝă mužje: “Domnu, Domnu, noj nji ăntupenj!”

---

† **8:18** Jasno ăj dăm kontekst kă Isus sviteŝči dă priŝjipală ŝă dă ănkriďală. Asta značaleŝči: “Ŝjinji goď ari priŝjipală ŝă ănkriďală ju su da maj mult priŝjipală. Ŝjinji goď nu ari priŝjipală u zgubi ŝă haj ŝje ari ŝă priŝjipala ŝje u ari u zgubi ŝă priŝjipala ŝje jăl găndeŝči kă ari”, ili “Dimizov u faŝji alu hej kari ănkreďi ăm istină ur priŝjipe ŝă maj mult. Dimizov u faŝji dă hej kari nu ănkreďi ăm istină, jej nu u priŝjepi istina njiŝ haj pucun ŝje jej găndeŝči kă jej priŝjepi.”

Aša su skulat šă u zapovjedalit alu vântu šă alu valuvurljelje să să putuljaskă. Oluja su putuljit šă are putuljală.

²⁵ “Hunđi vi ânkrîđala?”, Isus lju ântribat pă jej.

Ali jej asre pljinj dă frikă šă âmirală, šă u zăs una la alt: “Șinji âj asta čak šă vântu šă valuvurlje âl punji ureci pă jăl kând zapovijedalešci?”

Isus mănă pă drașj dăm om

(Mt 8,28-34; Mk 5,1-20)

²⁶ Jej ur plovulit pân la malu dă Gerasa, kari âj pă alta parci dă Galileja.

²⁷ Kum Isus u pus pișjorilje pă pământ, ju vinjit dădănenči om dăm varuș kari are mar da multă dobă ku drașj âm jăl. Jăl nu purta colji, šă nu kusta âm kasă mar âm gropur.

²⁸ Kând lu vâzutulă pă Isus, jăl u mužjit tari šă u kăzut dădănenči la jăl šă dăm tot graju u mužjit: “Șje gândeșc dă la minji, Isuse Fișjoru alu Dimizov, Maj Mari? Ju mă arog la činji să nu mă mučuleșc!”

²⁹ Draku âl cănje mar multă vremi. Majnti om-inji ku lancurlje âl ljiga šă âl păze, ali jăl tod daje rupe lancurlje šă draku lu mănât âm pustinjă. Isus u dat zapovjed alu rov duhu să jeși afară dăm jăl.

³⁰ Isus lu ântribat: “Kum či cem?” Jăl u zăs: “Legija”, daje kă mulc drașj asre âm jăl.

³¹ Šă jej sur arugat la Isus să nu lji đe zapovjed să mergă âm gropă făr dă dno.‡

³² Akulo are mari stadă dă porșj șje mănka pă parce dă đal, šă jej sur arugat să dozvolulaskă să tunji âm jej, šă Isus lju dazvolulit.

‡ **8:31** Gropă făr dă dno dă drașj

³³ Drašji dăm omula u fužjit ăm gărmaďă poršj, šă stada dă poršj ur arljigată dă pă đal ăm jezero šă akulo sur ăntupit.

³⁴ Ominji šje păze stado u skăpat kănd u văzut aje, šă jej ur dus hir ăm varuș šă ăm sat.

³⁵ Šă lume ur vinjit să vadă šje u fost aje. Kănd ur vinjit la Isus, jej ur aflat pă omu šje are ku drašj ăm jăl are ămbrăkăt, šă šăđe la pišjorilje alu Isus ku fire sântosă. Šă kănd u văzut aje kutotu jej sur ănfrikușat.

³⁶ Hej kari ur văzut or spus kum Isus u osloboduleșci pă omu ku drašj.

³⁷ Ali tota lume dăm lok ăm Gerasa ur zăs alu Isus să fugă dăm akulo kă asre tari ănfrikușac. Isus u tunat ăm kar šă gănde să fugă ăm napoj.

³⁸ Omu dăm kari Isus u mănat afară dăm drašj să aruga la Isus: “Pot să fug ku činji?”, ali Isus lu mănat šă ju zăs:

³⁹ “Dući ăm napoj akasă, šă spunji alu toc kutotu šje Dimizov u făkut dă činji.” Așa u mers akasă šă u șirilit ăm varuș kutotu šje Isus u făkut păntu jăl.

Mujere kari are bičagă u fost sănătosă

⁴⁰ Gărmaďă are akulo să ăl pozdravalaskă pă Isus kănd su ăntorsusă pă alta parci dă jezero, jej toc tari ăl așcipta pă jăl.

⁴¹ Atunșje su pojavaľit om kari să čima Jair voďa dă sinagogă. Jăl u vinjit la Isus šă u kăzut žos la pišjorilje aluj šă să aruga la jăl să vijă la jăl akasă daje kă

⁴² jedina fata aluj dă dvanaest aj (12) dă bătărnă are pă morči.

Isus u mers dă pă Jair kănd mulc să ămpinžje să fijă dapropi dă jăl.

⁴³ Ăm gărmade are mujeri kari kărvarale dvanaest (12) aj šă je u čiltit kutotu šje ave pă doktor ali no aflat pă njime kari ar puće să u ozdravalaskă.

⁴⁴ Je u vinjit pă dănapoj šă su apukat pus dă cola alu Isus, šă sănžilje u stat să kuri.

⁴⁵ “Šinji u pus măna pă minji?”, u ăntribat Isus.

Toc zăšje kă nu ur pus. Atunšje Petar u zăs: “Domnu, tu vejs kum să ămpinži toc ominji la činji!”

⁴⁶ Isus u zăs: “Šinjiva u pus namjerno măna pă minji kă am sămcăt pučere kum jašă afară dăm minji.”

⁴⁷ Kănd u văzut mujere kă majmult nu poči cănje ăm je, je u vinjit ăm nenči trămurănt dă frikă, u kăzut ăm njence alu Isus šă u spus la toc adăšje u pus măna pă jăl, šă kum u fost ozdravalită dăm turdată.

⁴⁸ Isus u zăs: “Fato, ănkriđala ata ću ozdravalit. Dući ăm putuljală!”

Isus u skulat dăm morči pă fata alu Jair

⁴⁹ Kănd Isus svite ku mujere, glasniku dăm kasa alu vladaru dă sinagogă u vinjit šă u zăs: “Fata ata ăj mortă. Nu ăl gnjavali pă učitelj!”

⁵⁰ Kănd u auzăt Isus aje, jăl u zăs alu Jair: “Nuc fijă frikă! Numa ănkređi mijă šă je u kusta!”

⁵¹ Kănd ur vinjit jej la kasa, Isus nu lăsă să mergă ăm nontru ku jăl osim Petar, Ivan, Jakov šă mumăsa šă tatusu alu fate haje.

⁵² Šă toc ăm kasa plănžje šă u žalale, aša jăl u zăs: “Nu plănžjec. Je nuj mortă, numa să kulkat!”[§]

⁵³ Jej ăl răđe pă Isus, kă jej asre sigurni kă je ăj mortă.

⁵⁴ Isus atunšje u apukatu dă măna šă dăm tot graju u mužjit: “Skolăci kupilu amnjov!”

⁵⁵ Šă duhu alji su ăntorsăsă šă je su skulat dăm turdată. Isus u dat zapovjed atunšje să ăj đe šjeva să mănăšji.

⁵⁶ Roditelji alji asre ămirac a Isus lju purunšjit pă roditelji să nu spujă alu njime šje u fost.

9

Isus mănă pă dvanaest (12) apostolur (Mt 10,9-14; Mk 6,7-13)

¹ Isus u čimat pă dvanaest apostolur la jăl šă jăl lju dat pučeri šă autoritet pă toc drašj, šă pučeri să ăntremi bičišugur.

² Atunšje Isus lju mănăt afară šă să proglasalaskă kraljevstva alu Dimizov šă să ozdravalaskă pă bičež.

³ Isus lju zăs alor: “Nu loc njimika ku voj pă kalje avostră, njiš botă, njiš taškă, njiš mănkari, njiš banj. Njime să nu je maj una kămašă ku jăl.

⁴ Ăm kari gođe kasa măržjec, fijec akulo păn šje nu fužjec dăm varuš.

⁵ Hundı gođe nu vă punji ureči, fužjec dăm ala varuš šă ăm znak dă upozorenje kă ăl laš la sudbina aluj, skutărăcävă prašina dă pă pišjori.”

---

§ 8:52 Isus ščije kă je ăj mortă ali jăl ščije kă ju da kust ăm napoj.

⁶ Aša jej sur lot afară să mergă dăm sat ăm sat să propovjedalaskă Hir fălos șă ozdravalaskă pă bičež pă hundi gođ meržji.

*Herod gände să vadă pă Isus
(Mt 14,1-2; Mk 6,14-16)*

⁷ Vladar Herod* u auzăt dă kutotu šje Isus u făkut, șă are zăbunjtit kă orikic zășje kă Ivan Krstitelj u uskrnulit dăm morc.

⁸ Šă orikic zășje kă prorok Ilija su arătăt pă pământ känd alci gände kă unu prorok dă kănva u vinjit ăm kust.

⁹ Ali Herod u zăs: “Ju am tijet kapu alu Ivan, ali šinji aj omusta dă kari aud dăstafele vorbi?” Jăl da be šcripta să vadă pă Isus.

*Isus u rănjit pă majmulc dă pet hiljada dă ominj
(Mt 14,13-21; Mk 6,32-44; Iv 6,1-13)*

¹⁰ Känd sor ăntors apostoli ur spus alu Isus kutotu šje ur făkut. Atunșje Isus lju dus pă lok pustulot apropi dă varuš Betsaida.

¹¹ Lume ur saznalit șă ur sljedilit pă Isus. Aša lju apukat la jăl șă lju spus dă kraljevstva alu Dimizov șă u ozdravalit pă eje kari asre bičež.

¹² Mar kitră dă sara Dvanaest apostolur ur vinjit la Isus șă ur zăs: “Mănă pă lumi ăndărăt, aša să mergă să ăș aflji lok dă kulkat șă dă mănkăt kă noj șcenj ăm pustinjă ajișje.”

¹³ Isus lju zăs: “Voj dăđecălji šjeva dă mănkăt.”

Jej ur ăntors vorba: “Noj avenj čar pet darabur dă pită șă doj pešč. Noj sāngur să mărženj șă să kumpărănj mănkari dă totă lumesta?”

---

* **9:7** Vladar Herod jăl vladale ăm Galileja kari are una parči dă Izrael.

14 Jej ur umărat hundiva pet hiljada dă bārbec,† Isus u zās alu učenci aluj:

“Punjecălji sã šadã äm grupur po pedeset lumi sã šadã una.”

15 Šã apostoli ur fãkut kum lju zäs, lju pus pã toc sã šadã žjos.

16 Atunšje Isus u lot pet dărabur dă pitã šã doj dărabur dă pešć šã su ujtat sus äm nor, Isus u blagoslovulit šã u ruptã äm dărãbelji, atunšje u dat alu učenci aluj sã pužã dădãnenći alu lumi.

17 Šã jej toc ur mãnkat šã asre sätulj. Šã jej ur akuljes dvanaest košarur dă dărãbelji šje ur rãmas.

*Petar priznalešći kã Isus äj Krist
(Mt 16,13-16; Mk 8,27-29)*

18 Undatã kãnd su äntors Isus pum parći sã sã aroži, učenci asre ku jãl šã Isus u äntribat: “Šje zãšji lume šinji mes ju?”

19 Jej ur äntors vorba: “Ivan šje Bučazã, makar orikic zãšji Ilija prorok a hejelanc kã ješć prorok dă kãnva kari u uskrsnulit dãm morc.”

20 Isus u äntribat: “A voj? Šje zãšjec voj, šinji mes ju?”

Petar u äntors vorba: “Tu ješć Krist kari äj mãnãt dã la Dimizov!”

*Isus lji spunji alu apostoli kã jãl u muri, šã u uskrsnuli
(Mt 16,1-23; Mk 8,31-33)*

21 Isus u dat atunšje zapovjed mari, šje lji branale sã spužã asta alu šjinjiva kã jãl äj Mesija.

---

† 9:14 Nu asre numa bārbec, nego šã mujer šã kupij (veđi Mat 14,21)

22 Atunšje Isus u zäs: “Ju, Fišjoru alu Omuluj trãbã sä pãc mulci patnjur. Bãtãrnji kari äs glavni äntri Židovur, mari popur šã učitelju dã zakonu alu Mojsije mu odbacali. Jej mur amurã, a ju treçi zuã uj uskrsnuli.”

Kum sä fijenj učenici alu Isus Krist

(Mt 16,24-28; Mk 8,34-9,1)

23 Atunšje Isus u zäs alu toc: “Dakã šinjiva gãndešci sä mã sljedãlaskã pä minji, elši trãbã sä odbijalaskã sä kušci dã pä žãndurlje aluj, jãl sängur sä äš je krušje aluj totã zua šã sä mã sljedãlaskã pä minji.‡

24 Šinji gođ gãndešci sä äš spasalaskã kustuš ala lu perđi do kraja, šã šinji gođe šu perđi kustuš pãnturu minji ala su spasalisã vječno.

25 Šje ari benji om dãm aje dakã kapãtã celi svet, a jãl äj uništilit ili pãrdut?

26 Dakã äj alu šjinjiva rušunji dã minji ili dã vorbilje amelji, šã ju Fišjoru alu Omuluj ju fi rušãnji dã ala om, kãnd uj vinji äm slava aluj, äm slava alu tatusu šã äm slava alu svãnc anđeji.

27 Anume ju zãk, äs orikic kari stã ajišje kari nor muri majnti dã šje nor viđe kraljevstva alu Dimizov.”

Isus aratã slava aluj

(Mt 17,1-13; Mk 9,2-13)

---

‡ 9:23 Zločinac kari are osudulit sä mori pä krušji trãbuje sä dukã krušje pãn la lok hundĩ u fi amurãt. Ku asta svat, Isus gãnde sä zãkã dakã gãndenj sä fijenj učenici aluj, trãbujenj sä fijenj morc la željurlje anoštri, la voja anostrã, trãbujenj sä fijenj poslušni šã spremni sä punjenj ureçi la Isus.

28 Hundiva osam zälji dä pä ešče svatur Isus u lot pä Petar, Ivan šä pä Jakov ku jäl, šä u mers sus pä đal sä sä aroži.

29 Atunšje kum sä aruga, ubrazu aluj u ščimbat tari, šä coljilje aluj sur ščimbat am alb dä svitläze.

30 Doj ominj su pojavalit, svite ku Isus. Eje asre Mojsije šä prorok Ilija.

31 Jej su arätat äm slavä šä jej svite dä morčiš aluj šje u fi äm Jeruzalem.

32 Pä Petar šä pä urtašji aluj lju furat somnu ali jej sur skulat šä lor väzut pä Isus äm slava aluj ku doj ominj šje stäče ku Isus.

33 Känd jej fužje, Petar u zäs alu Isus: “Domnu, anovä nji benji ajiše! Lasä fäšjenj tri koljibur: unu päntru činji, šä unu päntru Mojsije šä unu päntru prorok Ilija.” Jäl nu ščije šje svitešči, sämäna kä bulunzešči.

34 Šä känd Petar svite, oblak u vinjit dasupra pä Petar šä pä urtašji aluj šä jej su änfrikušat.

35 Atunšje su äuzät graj däm oblak: “Asta äj Fišjoru amnjov, ju lam izabralit! Punjec ureci la jäl!”

36 Känd graju su auzät, Isus are sängur. Učenici ur täkut šä nor spus alu njime šje ur väzut.

*Isus u mänat afarä pä drak däm kupilula
(Mt 17,14-19; Mk 9,14-29)*

Š 9:31 *morči* Vorba kari äj prevodilitä “morči”, pä ljimba dä grčki äj Jäšalä, šje aratä kum Isus u muri. Äm kenvija bätärnä “Jišala” značalešči kum Dimizov u oslobodulit pä Izraelci däm ropstvā äm Egiptat. Morče alu Krist pä krušji äj “Jäšalä” daje Dimizov nju otkupilit däm ropstva dä grehur.

37 Hajelantă ză Isus šă učenici aluj ur vinjit žjos dă pã đal šă ăl ašcripta gãrmadă dă lumi.

38 Ȃm gãrmade are om kari mužje: “Učitelju, ju mă arog, ujtăci pã fišjorum daje kã jăl aj jedini kupilu amnjov!

39 Ujtăci, duh ăl napadalešci šă jăl dãm turdată cãpã, ăl skutără ăm gãrčur šă fašji spumi la gură šă dabe fužji dă la jăl, ku mukă ăm ăl baći.

40 Ju mam arugat la učenici atej kari as re ku noj daká ar puće jej sã mǎjã pã draku afarã ali jej nu puće.”

41 Isus u ăntors vorba: “O voj nevjernă šă ubraznikă generacijă! Kită dobă trãbã sã fjuv ku voj? Kită dobă trãbã sã vã trpãlesk? Adăl pã fišjoruc ajišje!”

42 Kãnd kupilula u vinjit la Isus, draku lu vãrljit žjos šă ăl skutura am gãrčur. Isus lu mužjit pã duhu rov šă pã kupilu lu ozdravalit, šă ăm napoj lu dat la tatusu.

43 Jej asre toc ămirac la autoritetu aluj šă kit aj dă mari Dimizov.

Isus jară spunji dă morče aluj

(Mt 17,22-23; Mk 9,30-32)

Atunšje kãnd inka toc sã ămira šje u fãkut, Isus u svătıt ku učenici aluj:

44 “Zapamtalecã vorbilješce, šă ăngãndecãvã dă jelji.” Isus u zãs: “Ju, Fišjoru alu Omuluj uj fi dat ăm mǎnjilje alu omuluj.”

45 Jej nor prišjiput šje u gãndıt jăl ku aje sã zãkã. Značenje are askunsã dă la jej, a alor lji are frikã sã ăl ăntrebi pã jăl dă aje.

*Šinji aj maj mari am kraljevstva alu Dimizov
(Mt 18,1-5; Mk 9,33-37)*

⁴⁶ Učenici su apukat sã raspravljaskã šinji dãm jej ar puće sã fijã maj mari.

⁴⁷ Isus lji šćije gãndu am sufljičilje alor atunšje Isus u lot pã kupil mik šã lu pus lãngã jãl

⁴⁸ atunšje lju zãs: “Šinji gođe apukã pã kupilusta mik am numilje amnjov apukã pã minji. Šã šinji gođe apukã pã minji, apukã isto šã pã ala kari mu mãnat. Daje kã maj mik antri voj aj maj mari.”

*Šinji nuj protiv dã voj, ala aj dã voj
(Mk 9,38-40)*

⁴⁹ Ivan u zãs: “Domnu noj anj vãzut pã unu om kari am numilje atov mãnã drašj afarã dãm ominj šã noj anj zãs sã nu fakã aje, daje kã jãl nu aj unu dãm noj.”

⁵⁰ Isus u zãs aluj: “Nu aj branalec, kã šinji gođe nuj protiv dã voj, aj dã voj.”

Samaritanci nu apukã pã Isus a jãl nu lji uništilešći

⁵¹ Vreme are apropi kãnd Isus trãbuje sã fijã dus napoj am nor, atunšje tari su odlučilit sã mergã am Jeruzalem.

⁵² Isus u mãnãt glasnišj am nenći la jãl a jej ur vinjit am unu sat am Samarija sã pripremalaskã lok pãntru jãl.

⁵³ Ali lume akulo nu lu apukat am benji, daje kã are pã kalje dã Jeruzalem.*

---

* **9:53** Samaritanci šã Židovi jej dãm tri jej sã mrzãle. Daje Samaritanci nu gãnde sã ažući alu Isus pã kalje aluj am Jeruzalem–glavni varuš alu Židov.

⁵⁴ Känd ur vāzut učenici Jakov šā Ivan ur āntribat: “Domnu, gāndešć sā čimānj fok dām nor sā lji uništālaskā?”†

⁵⁵ Isus su āntors la jej šā lju fākut dā njimika pā Jakov šā pā Ivan.

⁵⁶ Šā jej ur mers ām altu sat.

Nuj lako sā fijenj učenici alu Isus

(Mt 8,19-22)

⁵⁷ Kum māržje Isus šā učenici pā kalji, šjeva ka omu u zās alu Isus: “Ju uj meržji ku činji hunđi gođ vi meržji šā tu!”

⁵⁸ Isus u zās: “Lisicurlje ari sklonište šā vrābujilje ari gnjezdurlje alor, ali Ju Fišjoru alu Omuluj nam lok hunđi sā ām pujā kapu.”‡

⁵⁹ Isus alu altuje u zās: “Sljedilešći mǎ!”

Omu u zās: “Domnje, lasāmā elši sā mǎ dukā sā āngrop pā tata amnjov.”Š

⁶⁰ Isus u zās aluj: “Lasā pā morc sā āš āngropi pā morc,* ali tu dući šā propovjedalešći kraljevstva alu Dimizov!”

---

† **9:54** Jakov šā Ivan u dā osudā kā jej šćije kā jej ās proroci ka proroku Ilija kari u odbacalit pā Dimizov. 2 Kr 1,10-12 ‡ **9:58** Isus spunji ku izrekā sā ānveci pā om kum sā fijā učeniku aluj. Isus gāndešći dakā ala om lu sljedili, njiš ala om nar ave domu aluj.

Š **9:59** Nuj jasno kā tata alu omula u murit, a jāl trābā sā āl āngropi odma, ili omula gāndešći sā rāmāji maj du lungat pān šje omula no u muri kapu atunšje lu ungrupa. Poanta āj ām aje kā ala om gāndešći elši šjeva sā fakā majnti dā šje u sljedili pā Isus. *

9:60 Isus nu gāndešći doslovno kā morci ur ungrupa pā alci morc. Šje ar puće sā fijā “morc” ās: 1. asta āj metaforā dā hej kari maj šjeva u muri ili 2. asta āj metaforā dā hej kari nu sljedilešći pā Dimizov, kari ās duhovno morc. Poanta āj ām aje kā učeniku nu slobud sā dopustulaskā njimik šje lar zadržali sā nu sljedilaskā pā Isus.

61 Akulo are inka unu om kari zăšje: “Ju čuj sljedili pã činji, Domnu ali elši lasã mã sã mã pozdravalesk ku toc akasã.”

62 Šã Isus ju äntors vorba: “Njime kari punji mãna pã plug šã sã ujtã äm napoj dã pã jãl,† nuj bun dã kraljevstva alu Dimizov.”‡

10

Isus spunji alu sedamdeset doj učenikur kum sã spuji dã kraljevstva dã Dimizov

(Mt 11,21-27; 13,16-17)

1 Dã pã ešće stvarur Domnu u odredilit sedamdeset doj učenikur šã lju mãnat äm nençi, doj pã doj la tot varušu šã lok la kari jãl isto ašçipta sã mergã.

2 Isus u zãs alor: “Žetva äj mari ali pucãnj äs lukroj, dãm ala rãnd arogãçi la stãpãnu dã žetva sã mãji maj mulc lukroj äm polja aluj.*

3 Aku duçi ali punji ureçi. Ju vã mãj pã voj ka pã birkã mikã äntri lup!

† **9:62** Njime kari sã ujtã dã napoj kãnd kapalešçi, nu poçi sã vadã plug hundi trãbã sã mergã. Aje osobã trãbã sã fijã koncentriranã sã sã ujçi äm nençi sã potã benji kapali. Aša znaçalešçi kã trãbã sã nji ujtãnj ravno dã kraljevstva alu Dimizov. Nu slobud sã punjenj familija pã loku alu Dimizov. Nu znaçalešçi kã trãbujenj sã nu nji brinulenj dã familija anostrã. ‡ **9:62** Isus odgovaralešçi ku

izreka sã äncevi pã om kum sã fijã učeniku aluj. Isus podrazumi-jevãlešçi kã osobe nuj bunã dã kraljevstvo alu Dimizov dakã nji ujtãnj pã ominj äm prošlost äm lok sã slijedilenj pã Isus. * **10:2** Isus zãšji kã mulc ominj äs spremni sã tunji äm kraljevstvo alu Dimizov ali nus dovoljno učenikur kari u änvãca, šã sã ažuçi alu ominj.

4 Nu loc ku voj đibularuš ili taškă ili cipiliš, šă nu sta dă lungat ăm svat ku ominji pă kalji să nu zgubec vreme.

5 Elši stvar šje trăbă să zăšjec kănd vinjec la kasa aj: ‘Putuljală fijă la kasasta!’

6 Dakă om kari găndేశči putuljală kustă ăm kase putuljala u fi ku jăl, ali dakă nu, putuljala u vinji ăm napoj la voj.

7 Rămănji ăm aje ista kasa, mănănkă šă be šje ari jej, kă lukroju aj vredan dă šje u lukrat. Nu vă selilec dăm una kasa ăm alta.†

8 Dakă măržjec ăm bilo kari varuš šă jej vă apukă ăm benji voj mănăc šje vă punji dădănenėi

9 šă ozdravalecă pă bičež kari ar fi akulo, šă spunjecălji kă Kraljevstva alu Dimizov aj apropi.

10 Ali dăkă vinjec ăm varuš hundī nu vă apukă, atunšje dušjecăvă pă ulicur šă zăšjec:

11 Čak šă prašina dăm varušu avostru kari su apukat pă pišjorilje anoštiri, brisălec dă pă noj, protiv dă voj!‡ Ali šă voj ac trăbuji să šćijec kă kraljevstva alu Dimizov aj apropi.

12 Ju vă zăk kă pă zuve dă sudulală u fi maj ušuri lu varušu Sodoma dă kită dă varușula.”§

*Isus lji fašji dă njimik pă heje kari nu askultă
(Mt 11,20-24)*

---

† **10:7** Isus nu svite kă jej trăbă să rămăji ăm aje kasa totă zua, mar trăbă să să kulši akulo ăm totă nopče, kit gođ ăs akulo; ku alčilje vorbi, nu vă kulkăc ăm alta kasa. ‡ **10:11** Asta aj simbol să nji areci să odbacalenj pă ominj dăm ala varuš; ku alčilje vorbi; “Aša kum voj ac odbacalit pă noj, aša Dimizov u odbacali pă voj do kraja pă voj.” § **10:12** Sodoma: varuš (veđi Stv 19,24–28)

13 Isus u zäs: “Jao avovă ominjilor dăm Korazine! Jao avovă ominjilor dăm Betsaido! Kă sä vi fost dastafel čudo äm varuš Tira šă am Sidon* ka kum su dogodulit la voj äm varušu avostru, jej dă kănva sar vi änkăjit, šăzut äm colji dă kecă, šă äm šjinušă znak dă änkăjală.†

14 Anume äm zuve dă sudulală Tira šă Sidonija maj benji ur trešji dă tu!

15 Šă voj ominji dăm Kafarnaum! Pănäm nor voj vic răđika? Äm podzemlje vic fi arunkac.

16 Šinji gođe auđi pă voj, mă auđi pă minji, a šjinji odbacalešci pă voj, pă minji odbacalešci, šă šjinji gođe odbacalešci pă minji, odbacalešci pă Dimizov kari mu mănat!”

Dă šje sä nji änfălušanj

17 Sedamdeset doj učenikur su äntors ku fălušăjă. Jej ur zäs: “O Domnje, čak šă drašji nji punji ureći äm numilje‡ atov.”

18 Jăl lju zäs alor: “Ju mă ujtam la Sotona kum kađi ka munje dăm nor.Š

---

* **10:13** Ominji kari kusta äm Korazin, äm Betsaida as re Židovi kari trăbuje sä ašćepci pă Mesija. Ominji kari kusta äm Tir, Sidon nus are Židovi jej nu očekivale pă Mesija kă u vinji. Šje Isus spunji ajišje svitešci čak kă šă eje kari nus Židovi trăbă prepoznulaskă pă Mesija daje kă u făkut kutotu čudurlje. † **10:13** Äm aje kultură, ominji trăbuje sä porči colji kari äs făkući dăm kostrijet, kari are hrapav, tari are neudoban. Jej šăđe äm šinušă, sä areçi kă lji žalji, šje u zgřešilit protiv dă Dimizov. ‡ **10:17** Ajišje “numilje” arată pučere alu Isus šă autoritet. Š **10:18** Isus koristilešci usporedbă sä usporedilaskă kum Dimizov u pobjedilit pă Sotona kănd 72 učenikur aluj u propovjedilit äm varušur. Sotona u kăzut đos dăm nor, ka kum munja luvešci đos.

19 Aku punjec ureći! Ju vam dat autoritet să kălkăc pă šarpi šă pă škorpionur* šă ku kutotu pučere pă săla dă dužmanj, † šă njimik nu vic păcă rov.

20 Tot daje nac trăbuji să vă ănfălušăc kă duhovur vă punji ureći. Fijec făloš la aje kă numilje avoštri ăs skrišă ăm nor.”‡

*Numa Fišjoru otkrilešči pă Dimizov
(Mt 11,25-27; 13,16-17)*

21 Ăm ala šas Isus su ănfălušăt ăm Duhu svănt šă u zăs: “Tata, Domnu pă pămănt šă pă nor, ju dov hvală cijă daje kă tu aj askuns ešce dă la mărđoj šă dă la părăšjipuc, šă aj arătat alu hej ‘mišj’š pă pămănt. Da, Tata, cijă asta că să veđi.”

22 Šă Isus u zăs: “Kutotu mu fost dat ăm povjerenje dă la Tata amnjov. Njime nu kunošči pă Fišjoru šă njime nu kunošči pă Tata, numa Fišjoru kunošči, šă alu heje kari Fišjoru găndešči u kunošči pă Tata.”

23 Atunšje kănd are jej săngur, Isus su ăntors la učenici aluj šă u zăs: “Blago avovă kă oči avoštri asta veđi!

24 Sigurno mulc proroš šă kraljur dă kănva gănde să vadă stvarurlje kari voj viđec, ali jej no putut să vadă, šă să audă šje voj ac auzăt, ali nor auzăt.”

*Isus svitešči dă maj mari zapovjed
(Mt 22,34-40; Mk 12,28-31)*

---

* **10:19** Šarpilje šă škorpionu ăs metaforă dă relji duhovur. † **10:19** Dušmanu ăj Sotona. ‡ **10:20** Dimizov u skris numilje alor pă skritura ăm nor, a aje značalešči kă jej ari vječni kust. § **10:21** Asta ăj dă ominj kari nari iškulj, ali ăs spremni să apušji ănvăcala alu Isus ka kum kupiji mišj apukă šă slušalešči pă hej lu kari lji ănkređi.

25 Šjeva ka učitelju dă zakonu alu Mojsije su skulat, să ăl iskušulaskă pă Isus să lu ăntribat: “Učitelju šje trăbă să fakă să kapăt kust dă erikeš? Kum ăl pot kăpăta?”

26 “Šje zăšji zakonu alu Mojsije? Kum prišjep aje?”

27 U ăntors vorba: “Plaši pă Domnu Dimizovu ku tot sufljitu atov, ku duša ata, ku pučere, să ku kutotu găndu atov, pă susjedu atov kă pă činji săngur!”

28 Isus u zăs aluj: “Benji aj zăs, aša fă să vi kusta.”

29 Ali kum gănde să areči kă ăj pravedan, lu ăntribat pă Isus: “Ali šinji ăj susjedu amnjov?”*

Usporedbă dă Samaritanac kari are milos

30 Isus u zăs: “Are om kari are pă kalji dă Jeruzalem, are sus ăm varuš Jerihon kari are žjos u fost pljačkalit să lăpădat, bătut pă morči dă la pljačkaš să lăsat pă drik.

31 Popa dă židov slučajno măržje pă kalje să kănd lu văzut, u fužjit pă lăngă jăl numa pă alta parci.

32 Isto aša Levit, pomočniku alu popa u vinjit isto pă kalje haje. Kănd u vinjit pă lokula să lu văzut, isto u mers pă alta parci dă kalji.

33 Napokon †Samaritanac kum măržje pă kalji u vinjit pă lăngă jăl să kănd lu văzut lu apukat mila dă jăl.

10:27 Pnz 6,5   10:27 Lev 19,18   * 10:29 Ali šinji ăj susjedu amnjov Asta om gănde să ščiji pă šjinji jăl trăbă să plakă: “Pă šjinji trăbă să smatralesk pă bližnji amnjov să să ăl plak ka pă minji săngur?” † 10:33 Samaritanci asre stranci kari Židovi lji măržăle.

34 Jäl u mers la jäl u vārsat uloj šā vin, šā ju ānvālit ranurlje. Atunšje lu pus pā magar šā lu dus ām fugadov aša su brinulit dā jāl.

35 Odma hajelantā ģiminjacā kum fužje ju dat lu gazda dā kasa šjeva ka banji‡ šā u zās: ‘Je sama dā jāl, šā dakā asta nu u fi dāstul banj, dā kutotu šje u čilti, ju cuj plāci razlika kānd mā āntorkā ām napoj.’

36 Dā pā gandala ata šje gāndēšč kari dām ešče tri su arātat ka susjedu alu omusta kari u fost pljačkalit šjinji maj benji u ažutat?”

37 Jäl u āntors vorba: “Ala pā kari lu apukat mila dā jāl.”

Atunšje Isus ju zās aluj: “Dući šā fā šā tu isto ka jāl.”

Dā šje trābā sā nji brinulenj

38 Kum ur mers maj menkulo, Isus u vinjit ām unu sat hundī are mujeri šje sā čima Marta kari lu apukat pā jāl ām kasa alji.

39 Marta ave sorā šje sā čima Marija kari u šāzut la pišjorilje alu Domnu šā punje ureci la kutotu šje jāl svīte.

40 Ali Marta are ām brigur dā kutotu šje trābā sā fakā. Aša u vinjit la Isus šā ju zās: “Nu či dori Domnu, kā sora ame mu lāsāt pā minji sāngur kutotu sā poslužulesk? Šjeva zāj sā vijā sā ām ažući.”

41 Domnu ju zās: “Marta, Marta, tu či brinulešč šā či uznemirilešč dā mulci stvarur.

42 U biti numa una stvar trābujā, šā Marija maj benji u akuljes, šā aje no fi lotā dā la je.”

---

‡ 10:35 Ām original skrijā: “ās doj denarur”

11

Primjer dă aruguminći

(Mt 6,9-13; 7,7-11)

¹ Undată kănd Isus u fost gata ku molitva, unu dăm učenici aluj u vinjit la jăl šă ju zăs: “Domnu, ănvacănji să nji arugănj, kum ănvăca Ivan Krstitelj pă učenici aluj.”

² Isus lju zăs alor: “Kănd vă arugăc zăšjec: ‘Tata, la să fijă svănt numilje atov, la să vijă kraljevstva ata, ka kum aj pă nor la să fijă pă pămănt!’

³ Pita* anostră kari aj ăm totă ză, dă nji astăs.

⁴ Šă jartănji grehurlje anoštri, ka kum noj jartănj alu eje kari grešilešći protiv dă noj.

Nu nji da să kăđenj ăm ănšjirkalur.’ ”

Isus nji ănvacă kum să fijenj ustrajni ăm molitvă

⁵ Isus u zăs alor:† “Haj să zăšjenj kă avec urtak la kari măržjec ăm miržuku dă nopći šă aj zăšjec: ‘Urtaku amnjov, dăm kečinj tri dărabur dă pită.

⁶ Urtaku u vinjit dă pă kalji la minji, šă nam šje să aj puj dădănenći.’

⁷ A jăl ăm nontru aj zăšji: ‘O nu mă gnjavali! Uša aj mar ănkujetă, kupiji amej šă ju ăščenj ăm pat, šă jednostavno, nu mă pot skula să ac dov pită.’

---

* **11:3** Pita are dostupnă akulo tota zua kari ominji mănka, aje nuj čar pită mar mănkar. † **11:5** Isus spunji asta puvešći să objasnalaskă kă urtaku avostru să nu vă odbilaskă mar să vă ažuči dakă avec mari potrebă šă dakă ăl ăntreb maj mulči răndur. Aša njiš Dimizov pă noj nu nji odbili, mar nju da dakă unj fi uporni.

⁸ Ju vā zāk: šā dakā nu u meržji daje kā ās urtašj, u fašji aje sā nu sā rušunji.

⁹ Šā ju vā zāk: Arugācāvā, šā vu fi dat! Kutāc, šā vic afla! Kukunjec, šā vu fi dāsvkut.

¹⁰ Kā šjinji gođ sā arogā, kapātā! Kari kotā, aflā! A šjinji gođ kukunješči aluje ju su dāsvašji.

¹¹ Kari āj tata āntri voj: kānd kupilu šjeri pešči dali ām lok dā pešči dā šarpi?

¹² Ili kānd šjeri sā āj đe škorpion ām lok dā ov?

¹³ Dakā voj grešni ominj šćijec sā dāđec bunji stvarur alu kupiji avoštři, kit maj mult vu da Tata avostru dām nor Duh Svānt alu alor kari āl āntrabā!”

Isus u vārljit afarā pā drak ku pučere alu Dimizov (Mt 12,22-30, 43-45; Mk 3,22-27)

¹⁴ Isus undatā u vārljit afarā pā unu drak kari are mut, šā kānd u fost drakula vārljit afarā dām ala om kari are mut, puče sā svitaskā, šā alčilje ominji kari u vāzut aje asre āmirac.

¹⁵ A orikic dām jej u zās: “Jāl u vārljit afarā pā drašj afarā ku ažutala alu Beelzebul‡ princu dā demonur!”

¹⁶ Akulo asre alci kari ānšjirka pā Isus, šā jej u šjirut znak dām nor sā đe.Š

¹⁷ Ali Isus šćije gāndurlje alor, šā lju zās: “Totā kraljevstva kari sā borulešči una ku alt, jej ur

---

‡ **11:15** *Beelzebul* Beelzebul āj altu numi dā Sotona ili dā drak. Unjer sā skrijā “Beelzebub”. Asta anume značalešči “gospodar dā mušč”, šje značalešči “vladar pā drašj.” Asta numi āj povezano ku numilje dā lažni dimizov “Baal-zebuba” dām Ekron (veđi 2 Kr 1,2, 3, 6). **Š 11:16** Ili “Jej gānde dā la Isus sā areči kā autoritetu aluj āj dā la Dimizov.”

uništiti kraljevstva alor. Dakä familija una ku alt sä borulešči, jej šur uništiti familija alor.

18 Dakä Sotona sä borulešči protiv dä jäl sängur, kum kraljevstvo aluj su cänje?,* šje rämänje däm kraljestva aluj? Kum voj zäšjec kä ju värljesk afarä pä drašji däm lume ku ažutala alu Beelzebul.

19 Ali dakä ju värljesk pä drašji afarä däm lumi ku ažutala alu Beelzebul, atunšje učenci avoštri värlješči isto afarä pä drašj ku ažutalä alu Beelzebul? Jej sängur u dokazali kä nus točni.

20 Ali dakä ju mä j pä drašji afärä ku žejtu alu Dimizov,† atunšje u vinjit kraljevstva alu Dimizov la voj.

21 Känd om bälour ä j naoružan šä päžešči kasa hundi kustä, atunšje pämäntu aluj ä j sigurnä.

22 Ali känd bälour om äl napadalešči šä äl mänänkä ku bätaje, ä j je oružje dä kari ovisilešči, šä ä j ämparcä šje u furat dä la slab om.‡

23 Kari nu ä j ku minji, ala ä j protiv dä minji šä šjinji gođe nu akulježi ku minji, ala räsäpä.§

24 Pä lok fär dä apä rov duhu fužji afarä däm om, sä lutulaskä* šä sä kočí lok sä sä odmaralskä. Dakä

* **11:18** Ajišje “Sotona” ä j dä ränd dä demonur kari sljedilešči pä Sotona ka pä jäl sängur. Ku alčilje vorbi: “Dakä Sotona šä članovi dä kraljevstva alor sä borulešči una ku alt kraljevstvo aluj nu su cänje.” † **11:20** *žejtu alu Dimizov* svitešči dä pučere alu Dimizov (veđi Izl 8,19). ‡ **11:22** Asta spunji dä Isus kari pobjedilešči pä Sotona šä pä demonurlje aluj. Isus ä j bälour om kari je kutotu dä la om bälour. § **11:23** *šjinji gođe nu akulježi ku minji, ala räsäpä* Isus svitešči dä akuljižala dä učenikur kari äl sljedilešči “šjinji gođ nu adušji pä ominj sä vijä la minji sä mä sljedilaskä, lji dušji dä la minji.” * **11:24** “Lok fär dä apä” svitešči dä lok “lok pust” hundi draku lutalešči.

nu află njiș șjefălĵ lok, zășĵi: ‘Ju uj meržĵi âm napoj âm kasa ame dăm ala om hundĵi am fužĵit.’

²⁵ Kănd draku u vinĵit âm napoj u aflat kă aje kasa âĵ čistilită, șă măturată.

²⁶ Atunșĵe meržĵi șă adușĵi maj șapĵi rov duhur maj rej dă jăl sângur, șă jej u vinĵi napoj âm om șă kustă akulo. Așă alu omula are tari urăt dă kit dăm elși.”

Blagoslovu dă askultală

²⁷ Kum Isus svite, mujeri âm gărmadă dă ominĵ u mužĵit tari dăm tot graĵu șă su apukat să svitaskă: “Blagoslovulită âĵ aje kari ću purtat âm injimă, kari ću rănĵit șă ću păzăt!”

²⁸ Isus u ântors vorba: “Anume, ali maj blagoslovulit âs eĵe kari auđi vorba alu Dimizov șă u cănĵi!”

Isus âĵ maj mari dă Jona șă dă Salomon a tot daje ominĵi nu punĵe ureĵi

(Mt 12,38-42; Mk 8,12)

²⁹ Kănd u vinĵit tari mulc ominĵ akulo, Isus su apukat să svitaskă: “Voj ominĵ kari kustăc âm asta vremi, voj șĵec rej ominĵ. Kotă znak,† ali njișĵ șjefălĵ altu znak no fi dat ka kum u făkut Dimizov ćudo păntru prorok Jona.‡

---

† **11:29** Ku alĵilĵe vorbi: “Jeĵ găndeșĵi dă la minĵi să fak ćudo ka dokaz, kă ju am vinĵit dă la Dimizov.” ‡ **11:29** Jona Jona are prorok âm Stari zavĵet (veđi Jon 1,7; 2,10; Mt 12,40). Dă pă tri zălĵi, vĵu u vinĵit afară dăm injima mari alu peșĵilĵe, ka kum Isus u vinĵi afară dăm gropă.

³⁰ Šje su dogodulit alu Jona aje are znak alu Ninivljanur kari kusta am varuš Niniva, ka Dimizov lu manat. Š Aša šje mu su dogoduli, ju uj fi znak ka pa minji, Fišjoru alu Om kari Dimizov u manat alu asta narod.*

³¹ Pa zuva kand Dimizov u suduli, kraljica kari da kanva vladale pa pamant da jug am Seba,† su radika una sa je u suduli pa heje kari kusta astas. Je u vinjit da pa kraju da svijet, sa slusalaska pa Car Salomon kari are tari mudar. A aisje aj šjinjiva maj mari da Salomon a voj nu gandec sa punjec ureci!

³² Am zua kand Dimizov u suduli, ominji kari kusta am varuš Niniva su radika sa ljur suduli ominji kari aku kusta, ka jej nu sur ankajit kand Jona lji propovijedale. A ajsje aj šjinjiva maj mari da kit Jona a voj nu vac pokajalit!”

Šje Isus anvacă aje aj lumina alu ominj

³³ Isus svitešci: “Njime nu acaca lampă sa atunšje u punji pa lok hundu nu sa vedi ili dasup košara. Nu, jal u punji am svijećnjak asa toc u vide lumina kand vinji am nontru.‡

Š **11:30** Alu ominj, kari Jona lju propovjedilit jej as re tari rej. Kusta am Niniva, varuš Asirija, jej as re mari neprijatelji alu Izrael (vedi Jon 3). * **11:30** Am original skrija: “Ka kum Jona are znak alu Ninivljanur, asa Fišjoru alu Om u fi znak alu asta naraštaj.”

† **11:31** Kraljica da la Sabe (aku am Jemen) putuvule pašci 1.500 kilometrur sa slusalaska mudrostu alu Salomon. Kusta 1.000 aj majnti da Krist (vedi 1 Kr 10,1-13; 2 Ljet 9,1-12). ‡ **11:33** Stihurlje 33-36 aj metafora kari Isus svitešci da anvacala aluj, aj ka “lumina.” Jal gandesci ucenici aluj sa puja ureci sa sa djelilaska ku alci. Jal svitešci da ominj kari nu šcijă ili nu prihvatalesci anvacala ka kum jej ar fi am “antunjerik”.

³⁴ Oču aj ka lampa alu telă. Dakă oču atov aj sãnătos, atunșje tela ata ăntragă u fi âm lumină, ali kând ci oču bičag, tela ata ăntragă aj âm ănțunjerik.

³⁵ Bagă sama da aje șje smatraleșč kă aj lumina âm činji sã nu fijă făr dă lumină.”

³⁶ Dakă aj ăntragă tela ata âm lumină, njiș unu dio dă telă nu aj âm ănțunjerik, atunșje aj kutotu âm lumină, ka kum čar svitlăze lumina ata.

Isus fașji dă njimik pã farizeji șã pã učitelji dă zakon alu Mojsije

(Mt 23,1-36)

³⁷ Kând Isus u svătıt, unu farizej lu čimat sã mănănșji la jăl akasă. Isus u mers, șã u lot lok la masă.

³⁸ Kând farizeju u văzut kă nu šu spălat mănjlje majnti ka kum aj običaj alu židov, su apukat sã mănănșji a farizeju su začudulit.Š

³⁹ Ali Domnu Isus ju zãs: “Aku voj farizeji pã dă nã afară cãnjec kljiștaru șã teru čișc, ali pã dă nontru voj șcec pljinj dă pulkučală șã relji.

⁴⁰ Voj făr dă firi! Nuj Dimizov kari u stvorulit vanjștina, u stvorulit șã nutrına?*

⁴¹ Maj benj dăđec milostinja avostră dãm tot sufljitu alu heje kari lji potrebno șje voj avec, atunșje vu fi kutotu čist.

⁴² Ali jao avovă farizejilor! Kă voj tari vă trudulec sã dăđec desetina dãm tot začinurlje șã povrčur alu Dimizov, a nu bągăc sama dă pravdă șã ljubav

---

Š **11:38** Farizeji ave pravilo kă ominji trãbã sã spelji mănjlje ka kum ar trãbuji sã fijă obredno čișc la Dimizov. * **11:40** Isus koristileșči ăntribala numa sã fakă dă njimik pã farizej șje nu prișjepi kă haj șje aj âm sufljit aj bitno alu Dimizov.

alu Dimizov. Una trǎbǎ sǎ fašjec, a hajelantǎ sǎ nu propustulešč.†

43 Ali jao avovǎ, farizejilor! Kǎ voj plǎšjec lokurlje glavnǎ pǎ sastankur ǎm sinagogǎ, šǎ pozdravalalǎ ku poštovanje ǎm varuř pǎ trgur.

44 Jao avovǎ, kǎ voj šćec ka askunsǎ gropǎ pǎ kari ominji umblǎ a nu šćijǎ kǎ obredno ǎs atunřje nećisti.”‡

45 A unu dǎm ućitelj dǎ zakonu alu Mojsije u zǎs alu Isus: “Ućitelju, kǎnd svitešč ařa, tu nji vredǎlešč šǎ pǎ noj.”

46 Isus u zǎs: “Jao šǎ avovǎ ućitelji dǎ zakonu alu Mojsije, kǎ punjec pǎ ominj maj mult teret dǎ pravilurlje alu vjera dǎ kit řje poći om purta, a voj nu gǎndec njiř ku zjeřjitu mik sǎ ažutǎc dǎ teretula sǎ dukǎ.

47 Jao avovǎ! Kǎ voj gradalec spomenikur pǎ gropǎ alu proroci šǎ gǎndec kǎ ku aje fiřjec benji, a preci avořtri lju amurǎt.

48 Ařa voj svedoćulec šǎ vǎ slagalec ku djela alu preci avořtri. Jej lju amurǎt, a voj nastavalec ku lukru alor kǎnd gradalec spomenikur.Š

---

† 11:42 Trǎbǎ sǎ daj desetina alu nu slobud sǎ zanamaralešč šǎ alćilje stvarur. ‡ 11:44 Eřće grop as re kapalići ǎm pǎmǎnt hundi morći telurlje as re ǎmgrupaći. Jej nu ave albi petri kum alci ominj punje pǎ gropur sǎ vadǎ alci sǎ nu umblji sus pǎ jej. Kǎnd Židovi umbla sus pǎ grop atunřje jej as re obredno nećisti. Eřće grop fǎřje aje sǎ fiřǎ aje slućajno. Š 11:48 Isus fařji dǎ njimik pǎ farizeji šǎ pǎ ućitelji dǎ zakonu alu Mojsije. Jej šćijǎ dǎ amurala dǎ prorok ali nu osuduleřci pǎ preci daje kǎ lju amurǎt. Ku alćilje vorbi: “ǎm lok sǎ lji osudulec, voj maj potvrdǎlec aje šǎ vǎ slagalec ku aje”.

49 Dimizov ăm mudrostu aluj u zăs: ‘Ju uj măna pǎ prorokur šǎ pǎ apostolur šǎ orikic dǎm jej ur fi amurǎc a alci u fi progonulic.’

50 Daje dǎ la asta generacijǎ u fi tražalitǎ sǎnžilje dǎ la toc proroci kari u fost vǎrsatǎ dǎm elši dǎ kǎnd su stvorulit svetu:

51 su apuka dǎ la sǎnžilje alu Abel pǎnǎ la sǎnžilje alu Zaharija,* kari u fost amurǎt ǎntri žrtvenik šǎ ăm svetinja dǎ Hram. Ju vǎ zǎk: ‘Kǎ kutotu asta u fi tražalit dǎ la asta generacijǎ!’†

52 Jao avovǎ učitelji dǎ zakonu alu Mojsije! Daje kǎ voj ac lot ǎndǎrǎt čejilje dǎ kraljevstva alu Dimizov.‡ Voj sǎngur nac mers ăm nontru šǎ ac sprečilit pǎ alci sǎ tunji ăm nontru kǎnd gǎndǎe.”

53 Dǎ pǎ šje u fužjit Isus dǎ pǎ lokula, učitelji dǎ zakonu alu Mojsije šǎ farizeji sur ǎngǎndit sǎ mergǎ dǎ pǎ jǎl sǎ ăl ispitivǎlaskǎ.

54 Gǎndǎe sǎ ăl apușji pǎ Isus ăm zamkǎ šje ar puće sǎ zǎkǎ protiv dǎ jǎl numa sǎ ăl dukǎ pǎ sud.

12

---

* **11:51** Abel are elși om kari are amurǎt ăm Stari zavjet (Stv 4,1-16) šǎ Zaharija posljednji om kari are amurǎt ăm Stari zavjet (2 Ljet 24,20-22). † **11:51** Jedini proroci kari poštivaleșci ăs proroci kari u murit! Ka kum preci alor nu askulta pǎ prorokur ăm Stari zavjet, așǎ farizeji šǎ učitelji dǎ zakonu alu Mojsije nu askultǎ pǎ Isus šǎ nu askultǎ pǎ apostolur kari Isus u măna. Strpljenje alu Isus u fi gata, atunșje su suduli alu Izrael dǎ kutotu ǎnjilje kǎnd jej odbacale poruka aluj. ‡ **11:52** Isus sviteșci dǎ istina alu Dimizov ka kum ar fi ăm kasa hunđi učitelji odbijaleșci sǎ tunji ali nu lasǎ alu alci sǎ ajvi čejilje sǎ potǎ tuna ăm nontru. Asta značaleșci kǎ učitelji nu kunoșci benji pǎ Dimizov, a jej maj nu lasǎ pǎ alci sǎ ăl upoznulaskǎ.

*Isus upozoravalešči pã učenikur
(Mt 10,26-27)*

¹ Aša mulc ominj su sakupilit dã mar kãlka una pã alt kic as re pã lãnga Isus. Ali Isus elši u zãs alu učenici aluj: “Loc sama dã kvascu alu farizej! Ala kvas ãj licemjerje.*

² Njimika nuj akupirit šje no fi dãskupirit, njiš una tajnã kari no fi šcutã.†

³ Aša dakã ac zãs šjeva ãm tunjerik su šci ãm luminã, šã dakã ac šupunjit šjeva ãm soba avostrã aje isto u fi mužjit pã krovur dã kãš.”‡

*Nu vã fijã frikã
(Mt 10,28-33; 12,31-32; Mk 3,28-29)*

⁴ Isus u zãs: “Urtašji amej lasãcãmä sã vã zãk, nu vã fijã frikã dã eje kari numa vã poçi amurã tela šã nu poçi njimika sã vã fakã.

⁵ Ju vuj zãšji dã šjinji trãbã sã vã fijã frikã. Fijã vã frikã dã Dimizov kari poçi sã amori, atunšje vã poçi vãrlji ãm pakao. Da anume, dã jãl vã trãbã sã vã fijã frikã.

⁶ Nus šinšj (5) vrãbuj vãndući dã doj banj? Dimizov nu mujtã pã njime.

---

* **12:1** Ka kum kvasu krešči ãm alot, aša licemjerje krešči ãm ãntragã zajednica. Ku alčilje vorbi: “Pãzãcãvã dã la licemjerje alu farizej, kari ãj ka kvasu” ili “Fijec oprezni sã nu fijec licemjerni ka farizeji. Reljilje alor ãm ponašanje, utjecalešči pã toc, baš ka kum kvasu krešči am alot.” † **12:2** Ku alčilje vorbi: “Ne fijec ka jej, kã Dimizov u duskupira kutotu šje ãj askuns. Dimizov u otkrili kutotu šje ominji aku askunđi. Ominji kutotu u saznali na kraju šje toc askunđi”. ‡ **12:3** Kãšurlje alor ãm Izrael ave ravni krovur, a ominji sã urkã sus šã šãde.

⁷ A avovă čak šă păru pă kap vi umărat.Š Nu vă fijă frikă! Voj ščec maj vredni dă gărmaďă dă vrăbuj.”

*Pă pămănt trăbujenj să priznalenj pă Isus
(Mt 10,32-33; 12,32; 10,19-20)*

⁸ Isus u zăs: “Šjinji goď pă pămănt mu priznali pă minji âm nenće alu ominj, Ju Fišjoru Omuluj isto uj priznali pă jăl âm nenće lu anđelji alu Dimizov.

⁹ Ala kari pă minji nu mu priznali pă pămănt ju muj odreknuli dă jăl la anđeljilje alu Dimizov.

¹⁰ Dakă bilo šjinji svitešći vorba protiv dă minji Fišjoru Omuluj aluje poći fi jirtat; ali dakă šjinjiva svitešći mišjunj dă Duhu Svănt, grehula no fi jirtat.

¹¹ Dakă vu adušji la sud âm sinagogur šă la poglavicur šă vladarur, nu vă brigalec kum šă ku šje muj branali, ili šje să zăk.

¹² Kănd u vinji vreme, Duhu Svănt ću ânvăca šje trăbă să zăšj.”

Isus svitešći alu ominj să nu fijă pohlepňă

¹³ Unu dăm ominj âm gărmaďă u zăs alu Isus: “Učitelju ză alu fračilje amnjov să să âmperci ku minji šje anj kăpătat.”

¹⁴ Isus u odbilit šă zăšje: “Omulji, šinji mu pus pă minji dă sudac, să âmpärc ăntri voj doj?”

¹⁵ Atunšje kănd u svătit alu toc kutotu, Isus u zăs: “Băgăc sama šă păzăcăvă dă pulkučală! Dakă šjinjiva ari mult, tod daje kustu aluj nuj siguran bez obzira kă ari kutotu.”

Š **12:7** Pučenj să ânkridenj alu Dimizov. Jăl ščijă maj mult dă kit noj ščijenj. Nu ščijenj čak njiš kit pār avenj pă kap, ali Dimizov ščiji asta kutotu.

16 Isus u spus maj una usporedbă: “Are akulo om găzduk făr dă firi kari ave tălek șă tălekula u adus mult plod.

17 Șă jăl šu zăs sângur aluj: ‘Šje să fak kă nam dăstul lok să puj ändărăt šje mu kriskut?’

18 Atunšje, jăl u zăs: ‘Aša uj fašji: Ju uj răstuna skladišturlje amelji șă uj gradali maj mari, dăstul dă mari să spremălesk kutotu šje mu kriskut.’

19 Șă ju muj zășji alu duša ame: ‘Aj mulcí bunji stvarur aku, șă dă mulc ej šje ur vinji. Odmoruleščici, mănănkă șă be, șă ănfulušeščici!’

20 Ali Dimizov ju zăs aluj: ‘Tu omulje făr dă firi! Mar âm asta nopcí uj šjire duša* ata. Atunšje šjinji u ave korist dăm stvarurlje šje caj pus ändărăt?’

21 Aša păce omu kari aș akulježi găzdašijilje pântru jăl sângur, a nu su găzdašjit âm oči alu Dimizov.”

*Isus ânvacă să nji răzământj pă Dimizov
(Mt 6,25-34)*

22 Kapu u zăs Isus alu učenici: “Daje vă zăk: voj nu trăbă să vă brigalec, dă kustu avostru, șă să fijec âm brigur šje vic mănka, ili să vă brinulec âm šje vic âmbrăka.

23 Daje kă kustu aj maj vrednă dă kit mănkare, șă tela maj mult dă kit colu.†

24 Numa ujtăcävă la găgărašč.‡ Jej njišj nu samănă, njišj nu akulježi. Jelji nari skladište ili

---

* **12:20** “Duša” aj kustu alu aje osobă. Ku alčilje vorbi: “Vi muri asta nopcí!” † **12:23** Daje kă Dimizov vu dat kust, șă telă avostră, sigurno pučec să ănkriđec kă Isus vu da šje vi potrebno dă kust. ‡ **12:24** Hej kari slušalešči pă Isus, jej smatralešci pă gavranur kă aș făr dă korist, daje kă Židovi nu puče să mănășji eșce živadur.

šupă, šă tod daje Dimizov lji rănješci. Nu šcec voj maj vredni dă vrabujrljelje?

²⁵ Poči šjinjiva dăm voj ku brigurlje produžuli kustu?

²⁶ Dakă, nu pučec să fășjec niti maj măkăčelji, adășje šcec âm brigur dă kutotu ostalo?

²⁷ Numa ujtăcăvă la flor âm telek! Jelji niti să trudulešci niti fașji colji ali ju vă zăk, kă njiș Car Salomon âm găzdășije alor nu are âmbrăkat aša mândru ka florurlje âm telek.

²⁸ Ali dakă Dimizov dă dastafel mândremi alu jarbă kari kustă astăs, šă să bagă âm fok, kit atunșje maj mult u da jăl avovă. O voj avec mikă ânkrîdală!

²⁹ Dăm ala rând nu vă gănđec șje vic mănka šă șje vic be. Nu vă uznemirilec!

³⁰ Dă kutotu aje să brinulešci ominj făr dă Dimizov. Ăngănđecăvă kă Tata avostru dăm nor șcijă șje vă trăbă.

³¹ Šă anume tražalec kraljevstva alu DimizovȘ elși šă kutotu ostalo vu fi dat.

³² O mikă stadă,* nuc fijă frikă, kă Tata avostru să ânřălușeci să vă apușji âm kraljevstva aluj.

³³ Vinđec kutotu șje avec šă dăđec alu sărașj. Aša adunăcăvă tăšč kari nu su puče rupi, šă găzdășijă să vă fijă âm nor kari nu propadalešci, hundi lotri nor puče vinji, niti găndașji să mănășji!

Ș **12:31** *tražalec kraljevstva alu Dimizov* Asta značalešci: “ujtăcăvă la kraljevstva aluj” ili “tari tražalec kraljevstvo alu Dimizov”.

* **12:32** *mikă stadă* Isus čamă pă učenikurlje aluj, stado. Stado aj grupă dă vașj ili kecur dă kari pastiru să brinulešci. Ka kum pastiru să brinulešci dă vașjilje alor, aša Dimizov să brinulešci dă učenikurlje aluj. Ku alčilje vorbi, “Nu vă brinulec. Numa daje kă šcec mișj, slabi, ka stado delj mikă, tata dăm nor ju su văzut dă voj să kustăc âm kraljevstva aluj.”

34 Daje kã sufljičilje avoštři u fi hundi äj blago avostru.”

*Trãbã učenici sã fijã spremni sã aščepći pã Dimi-
ZOV*

(Mt 24,45-51)

35 Isus u zãs alu učenici: “Fijec spremni dã lukru, la sã fijec opremilicã† šã äm mãnjlje avoštři lasã fijã luminjilje acãcaçi.

36 Aša u fi ka slugurlje kari u ašçiptat pã gospo-
daru aluj sã sã äntorkã dã pã nuntã, spremni sã äj
dãsvãkã kum u kukunji pã ušã.

37 Mãndremi alu eje slugur kari u fi skulac, kãnd
u vinji gospodaru! Anume ju vã zãk: Domnu šu
punji sãngur kintrinca sã lji služulaskã šã lju punji
sã šadã la masã šã lju dvoruli.

38 Šã kãnd u vinji gospodaru äm miržuku dã
nopçi ili dãspru zua šã lju afla aša, mãndremi u fi alu
ala slugur!

39 Slušulecãmã dã asta: ka sã šçijã gazda äm kari
šas u vinji lotru, jãl ar pãzã šã nar lãsa sã äj fijã
provalalit äm kasã.

40 Voj isto trãbã sã fijec spremni, kã ju Fišjoru
Omuluj uj vinji äm vremi kãnd nu çi nadali.”

41 Petar atunšje lu äntribat pã jãl: “Domnu spuj tu
asta usporedbã pãntru noj učenici, ili äj pãntru toc?”

42 Isus u zãs: “Šinji äj ala vjernã šã kufiri up-
ravitelj kari äl postavalešçi dã gospodar pã kasa,
šã äm pravã vremi u da mãnkari alu toc äm kasa?”

---

† 12:35 Äm original skrijã: “La coljilje avoštři fijã ljigatã ku kurova.” Ominji purta lunžji haljinur. Jej punje kurovã sã nu lji smetilaskã haljina kãnd jej lukra. Ku alçilje vorbi: “Punjec haljina avostrã ku kurova sus sã fijec spremni sã služulec.”

43 Mändremi alu ala sluga kari känd u vinji gospodaru, u fašji aša.

44 Dã anume, ju vã spuj kã gospodaru u odredilit alu ala sluga sã vodulaskã ku kutotu imanje kari ari.

45 Ali dakã sluga šar zãšji ãm sufljituš: ‘Gospodar, nu su ãntoršji aša pãfriš’, šã atunšje sã apušji sã batã pã slugur šã sã be, mãnãšji šã sã ambeći?

46 Atunšje u vinji gospodaru alu sluga ãm šjas kari nu šćijec. Šã atunšje fãrd dã milost lu kaznali, ju da sudbinã ku alci una kari nus vjerni.

47 Sluga kari šćijã šje gãndešći gospodaru, šã dakã nu fašji šã nu sã pripremilešći dã dolasku aluj, jãl u kãpãta mulći luvalur.

48 Ali dakã sluga nu šćijã voje alu gospodaru, šã fašji šjeva šje zaslužulešći kaznã, atunšje u kãpãta pucãnji luvalur. Kã alu toc kari mult u fost dat, mult su ašćipta dã la jej, šã alu eje alu kari u fost mult dat ãm povjerenje, dã la eje šã maj mult u fi šjirut.”

*ãnvãcala alu Isus u adušji razdor ãntri ominj
(Mt 10,34-36)*

49 Isus u zãs: “Ju am vinjit sã vãrljesk fok dã sud pã pãmãnt,† šã kum aš gãndi sã sã apušji sã ardã!

50 Trãbã majnti sã mã bućez ku mukur. Kum mã mućulesk pã šje aje no trešji!

51 Gãndec kã am vinjit sã vã aduk putuljalã pã pãmãnt ãntri ominj? Nu, ju am adus podjelã!

† 12:49 Asta ar puće sã fijã: 1) Isus u vinjit sã sudulaskã pã ominj, ili 2) Isus u vinjit sã čistilaskã pã ominj kari ãnkredĩ, ili 3) Isus u vinjit sã adukã razdor ãntri ominj.

⁵² Dă aku maj menkulo ăm kasa dă šinšj ominj ur fi ămpărcăc tri u fi pă parče ame šă doj protiv dă tri.

⁵³ Tatusu u fi protiv dă fišjoruš, šă fišjoru u fi protiv dă tatusu, mumăsa protiv dă fataš, a fata protiv dă mumăsa, šă sokra protiv dă njivastaš, šă njivasta protiv dă sokrăsa.”

Isus lji spunji kă trăbă să fiji spremni kănd jăl u vinji napoj

(Mt 16,2-3; 5,25-26)

⁵⁴ Kum svite alu gărmaďă, Isus u zăs: “Kănd viďec njejri oblakur kă să răďika dă pă more pă zapad, voj odma zăšjec: ‘Astăs u fi plojă’, šă voj šćec u pravu.

⁵⁵ Šă kănd să apukă să bată văntu dăm pustinja la jug, odma zăšjec: ‘U fi zuva tari kaldă’, šă ăj aša.

⁵⁶ Licemjerilor!§ Voj šćijec să čitalec znakurlje pă pământ šă pă nor. Kum dă nu prišjipec šje aku să dogudulešči!*

⁵⁷ Voj ac trăbujı dăm haje avostru să šćijec šje ăj benji.

⁵⁸ Dăkă šjinjiva čı optužulešči păntru dugu kari nac plăčit šă vă găndešči să vă adukă la sud, ănšjarkă inka pă kalji să vij la ligizală majnti dă sud! Ar puće să čı adukă la sudac, sudacu să čı ďe la oficir, šă oficiru čı poči băgă ăm čemică.

12:53 Mih 7,6   § **12:56** *Licemjerilor* Eje ominj as re kufir să prepoznulaskă znakovur kă vinji ploje ili kă u fi tari kald. Ali jej u odbilit să priznalaskă kă čudurlje alu Isus as re znakovur kari arată kă jăl ăj ala pă kari Dimizov lu mănat să spasalaskă svetu.   * **12:56** Ku alčilje vorbi: “Anume sigurno ac trăbujı să prišjipec šje značalešči šje Dimizov u făkut pășci minji ăm ešće zălji!”

⁵⁹ Ju vǎ zǎk, kǎ akulo vi trǎbuji sǎ rǎmǎj pǎn ŝje no fi plǎčit toc banji.”†

13

Isus čamǎ sǎ nji ǎnkǎjenj ku maj majnti

¹ Pǎ aje vremi orikic dǎm regija Galileja ur vinjit la Isus ŝǎ jur spus dǎ Galilejci, a Pilat kari are rimski upravitelj u dat zapovjed pǎ jej sǎ lji amori kǎnd jej prinosome žrtvur alu Dimizov ǎm Hramu alu Jeruzalem.

² Isus u zǎs: “Voj gǎndec kǎ Galilejci ǎs maj grešni dǎ bilo kari alci Galilejc, numa dǎm ala rǎnd kǎ ur pǎcǎt jej asta?”

³ Nu, uopće nu! Šǎ punjec ureći! Dǎkǎ nu vic ǎnkǎji voj toc isto aša vic fi duhovno morc.

⁴ Šǎ gǎndec voj kǎ eje osamnaest lumi kari ur fost amurǎc kǎnd u kǎzut tornju alu Siloam asre maj duvinj ominj ǎm Jeruzalem?”

⁵ Nu, uopće nu! Dakǎ nu vic ǎnkǎji, aša toc vic fi duhovno morc.”

Isus ku usporedba dǎ neplodnǎ smokvǎ spunji kǎ avenj pucǎn vreme sǎ nji ǎnkǎjenj

⁶ Isus lji spus asta usporedbǎ: “Are akulo unu om kari ave sǎmǎnat ǎm vinograd ljemn dǎ smokvǎ ŝǎ jǎl tot vinje ŝǎ sǎ ujtǎ dǎkǎ ǎj plod pǎ ljemn ali nu afla njimika.

⁷ Šǎ aša u zǎs alu omula ŝje lukrǎ ǎm gard: ‘Ujtǎci ajišje! Kǎ mar tri aj mǎ ujtǎ pǎ ljemnusta sǎ aflu

---

† **12:59** Isus u spus alu ominj asta usporedbǎ sǎ lji đe upozorenje kǎ toc ar trǎbuji sǎ sǎ pomirilaskǎ ku Dimizov majnti dǎ ŝje vinji sud pǎ jej.

plod șã nikad nu am aflat njimik. Tajãl ãndãrãt! Adãșje ar çãlti pãmãntu?”

⁸ Pã aje, omu șje lukra ãm gard u zãs: ‘Domnu, lasã maj unu aj sã fijã. Ju uj kapali pã lãngã jãl șã uj punji gnoj.

⁹ Dar atunșje u ave plod. Dãkã nu, poc sã ãl taj ãndãrãt.’ ”

Isus pã zuva dã sãmbãta iscjelileșçi

¹⁰ Pã zua dã sãmbãta, Isus ãnvãca ãm una dã sinagogur.

¹¹ Akulo are mujeri kari patale mar osamnaest ej, dã rov duh ãm je kari izazavale biçișug. Je are apljikatã žjos șã nu sã puçe uspravali.

¹² Isus u skužulitu, șã ju zãs: “Mujeru, slobodnã jeșc dãm biçișugu atov.”

¹³ Atunșje Isus u pus mãnjlje aluj pã je, șã je dãm turdatã su uspravali șã su apukat sã ãe hvalã alu Dimizov.

¹⁴ Ali zapovjedniku dã sinagogã are mirgiș daje kã Isus u ãntrimatu pã zuva dã sãmbãta șã jãl su ãntors la eje ominj șã u zãs: “Ãs šinșj (6) zãlji ãm una sãmptãmãna hunđi trãbã sã lukri! Dakã gãndec sã fijec sãnãtoș hajde pã una dãm elje zãlji, a nu pã sãmbãta.”

¹⁵ A Domnu Isus u zãs: “Licemjerilor! Voj fișjec kãnd dãzljãgec pã vașjlje șã pã mãgari avoștri pã zuva dã sãmbãta șã lji dușjec la apã?”

¹⁶ Ali asta mujeri, sãmãnca alu Abraham, kari Sotona u cãnutu ljigatã osamnaest ej șã nar ave pravo sã fijã dizljigatã dãm ala rãnd kã pã zuva dã sãmbãta?”

17 Pă asta, toc eje kari sã protivile as re rušanac. Toc alci ăm gãrmaďã sur ănfãlušãt la toci mãndri šã bunji stvarurlje šje Isus fãšje.

Kraljevstvo alu Dimizov are ka sãmãnca kari krešči ka kvasu kari sã širilešči
(Mt 13,31-33; Mk 4,30-32)

18 Isus u ăntribat: “Alu šjinji are slično kraljevstvo alu Dimizov? Kum samãnã kraljevstva alu Dimizov? Ku šje sã usporidãlenj?

19 Kã kraljevstvo alu Dimizov aj ka gorušičino sãmãnca kari ăj tari mikã pã kari om u lotu šã u sãmãnat ăm garduš šã u krešči šã u fost mari ljemn šã vrãbujilje u fãkut skujbur ăm granur.”

20 Jarã u ăntribat: “Ku šje sã usporidãlenj kraljevstvo alu Dimizov?

21 Kraljevstvo alu Dimizov ăj ka kum mujere ari kvasac sã misãlaskã mari količinã dã fãjnã,* aša kutotu sã sã potã rãďika.”

Isus nji ănvacã kã ăj teško sã tunãnj ăm kraljevstva alu Dimizov
(Mt 7,13-14, 22-23; 8,11-12)

22 Isus putuvule ăm Jeruzalem, prošule ăm mulci varušur šã satur šã pã akulo ănvãca

23 Atunšje šjinjiva lu ăntribat pã jãl: “Domnu u spasali Dimizov čar pucãnj ominj?”

Šã Isus u zãs alor:

24 “Uša dã nor ăj uskã. Borulecãvã tari sã tunãc ăm nontru. Ju vã pot zãšji kã mulc ur ănšjirka sã tunji ali nor puće.

---

* 13:21 Ăm original skrijã: “tri merur” kari ari 40 kila.

25 Vreme u vinji känd gospodaru dă kasa su ridika šă u ăncižji uša atunšje. Voj pă alta parci vic apuka să kukunjec šă vic aruga: ‘Domnu, dăsvă păntu noj.’ Šă vorba aluj u fi: ‘Ju nu šćuv dă hunđi šćec voj.’

26 Voj vic apuka să zăšjec pă aje: ‘Ali noj anj but šă anj mănkat ku činji känd ănvăcaj pă ulicurlje anoštri.’

27 Šă jăl u zăšji maj undată: ‘Ju vam zăs kă nu šćuv dă hunđi šćec.† Fužjec dă la minji, voj ominjilor rej!’

28 Da akulo vic plănzji šă vic kărcăji ku đinci šă vic fi mirgiš känd vic viđe pă Abraham, Izak šă pă Jakov šă pă toc proroci ăm kraljevstva alu Dimizov, ali voj vic fi vărlic afară.

29 Šă eje kari ur šăđe la masă pă nuntă ăm kraljevstva alu Dimizov ur vinji dă pă Istok, Zapad, Sjever, šă dă pă Jug.‡

30 Băgăc sama kă orikic kari ăs aku maj pucăn važni ur fi maj mar, a hej kari ăs aku maj mar ur fi maj mišj.”§

Isus plănzji pă Jeruzalem (Mt 23,37-39)

---

† **13:27** nu šćuv dă hunđi šćec Ku alčilje vorbi: “Njiš urtašji njiš njamu nus čimac pă gozba ame.” ‡ **13:29** Mulc Židovi kari pretpostavale kă jej ăs dio alu kraljevstva alu Dimizov nas are uključeni. Ali mulc kari nu as re Židovi dăm toči lokurlje dăm svet ur fi uključeni ăm kraljevstva alu Dimizov. § **13:30** ăm original skrija: “Zadnji ur fi elši”. “Elši” predstavlja lešči važnost šă čast. Ku alčilje vorbi: “ur fi najvažniji ... ur fi mišj važni”, ili: “Dimizov u počastali ... Dimizov lju rušuna”.

³¹ Orikic farizej ur vinjit la Isus ăm aje ista ză, să ăl ămpurušnjaskă. Šă ju zăs: “Herod găndešći să či amori. Dăm ala rënd lasă lokusta šă dući pă altu lok.”

³² Isus u ăntors vorba: “Dušnjecăvă šă zăšnjec alu lisicurljelje:* ‘Ju măn pă drašnj afară šă ozdravalaskă pă bičež. Ju uj fašji aša astăs, šă mănji šă tek ăm treća zuva uj zavăršăli.’

³³ Ali ju trăbă să fjuv pă kalje astăs, mănji šă treća zuva, izgledalešći kă nu slobut proroku să mori afară dăm Jeruzalem.

³⁴ O Jeruzaleme, Jeruzaleme tu kari aj amurăt pă proroc šă aj vărļjit petri pă eje kari Dimizov vu mănāt la činji! Kiči rëndur am găndit să branalesk pă kupiji atej ka găjna pă pujiš dăsup haripilješ, ali voj nu găndec!

³⁵ Ujtăci aku! Kasa ata ăj lăsată săngură golă.† Šă nu mic viđe păn šje nu vic zăšji: ‘Blagoslovulit să fijă kari vinji ăm numilje alu Domnu!’”‡

14

Isus iscjelile pă zuva dă sămbăta

¹ Undată Isus u mers să večeralaskă la kasa alu vođa dă farizej. Are pă zuva dă sămbăta šă jej să ujta pă jăl tari ku sama.*

---

* **13:32** *lisicurljelje* ka lisica are, Herod are lukav, tari ubraznik ali šă kukavică. † **13:35** Ominji dăm Jeruzalem u odbacalit pă Isus kă jăl ăj Mesija. Domnu lju odbacali šă nu lju zaštitali. Dă pă aje kătănj dăm Rim u uništali Jeruzalem (70. god. dă pă Krist). **13:35** Ps 118,26 ‡ **13:35** Isus su ăntoršji ăm napoj pă pământ. Atunšje ominji dăm Jeruzalem ur prepoznuli kă jăl ăj Mesija. * **14:1** *să ujta pă jăl tari ku sama* gănde să vadă dakă ăl poči optužili dă šjeva kă ăj duvină.

² Om ku bičišug dă umflală dăm apă su pojavalit dădănenče aluj.

³ Isus u ăntribat pă učiteljur dă zakonu alu Mojsije šă pă farizeji šje asre akulo: “Ăj zakonito dă pă zakonu alu Mojsije să ozdravalaskă pă zuva dă sâmbăta ili nu?”

⁴ Jej tășje, Isus pă aje u pus mănjlje pă omula, šă lu ozdravalit šă lu lăsat să fugă.

⁵ Isus lju ăntribat: “Dăkă šjinjiva dăm voj ari fișjor ili pă vakă kari u kăzut âm bunar adănkă nac skoči odma afară, šă pă zuva dă sâmbăta?”

⁶ Pă aje, jej nu puče să uniștilaskă vorba.

Isus ănvacă dă poniznost

⁷ Isus u băgat sama kum goșci kari asre čimac izabrale lokurlje helj maj âm centră la masă. Isus lji ănvacă ku usporedbă pă jej:

⁸ “Kănd jeșc čimat dă la šjinjiva pă nuntă nu šăđec pă lok dă časni goșc. Domačinu ar puče să vi čimat pă šjinjiva maj važni dă voj pă ala lok.

⁹ Domačinu ar puče să vijă ku omula, šă să ac zăkă: ‘Urtaku amnjov, elși lokusta aj pântru jăl’, šă atunșje tu jeșc âm rușânji. Vi trăbuji să či dușj pă zadnji lok.

¹⁰ Așa kănd jeșc čimat, dući šă akulježjic zadnji lok. Atunșje Domačinu ar puče să vijă šă să ac zăkă: ‘Urtaku amnjov, hajd maj âm sus.’ Atunșje âm asta slučaj tu vi puče să aj maj mult poștovanje âm nenče alu urtașji atej šă goșc.

¹¹ A tot omu kari să răđika săngur u fi ponizilit, ali eje kari u fi ponizni u fi răđikac.”

¹² Su ănțors la Domačin šă Isus u zăs: “Kănd pripremileșc večeră nu čima numa pă urtașjic, ili

pă fračic, ili pă njamuc ili pă găzdașj susjedur, kă jej sigurno čur čimači pă činji isto šă aša cu fi ăntors.

¹³ Maj benji kănd fașj feštă čamălji pă sărașj să vij šă pă invaliž, šă pă ulož šă pă orb.

¹⁴ Tu vi fi blagoslovulit, kă jej nuc poči ăntorșji ali Dimizov ču nagradali ăm nor pă zuva dă uskrnuće dă pravedni ominj.”

*Isus sviteșci dă mari feštă ăm kraljestva aluj
(Mt 22,1-14)*

¹⁵ Kănd unu dăm ominjije la masă u auzăt, Jăl u zăs: “Blagoslovulit ăj ala kari u mănka pită ăm kraljevstva alu Dimizov!”

¹⁶ Isus u ăntors vorba: “Undată are unu om kari u dat mari večeră. Multă lumi are čimat akulo.

¹⁷ Mar apropi dă večeră sluga u fost mănat la goșc să lji čemi: ‘Hajdec’, u zăs jăl: ‘kă kutotu ăj spremno!’

¹⁸ Ali jej toc dăm jej sor apukat să ăș aflji izgovorur. Unu u zăs: ‘Ju am kumpărat telek, šă trăbă să mă duk să u văd. Mă arogă la činji, să zășj săm jerći.’

¹⁹ Alci u zăs: ‘Ju am kumpărat šinșj (5) perez dă bikan šă trăbă să mă dukă să ănșjerkă. Mă arogă la činji, să zășj săm jerći.’

²⁰ Treći om u zăs: ‘Ju baș mam ănsurat šă dăm ala rănd nu pot vinji.’†

---

† **14:20** Eje ominj kari as re čimac pă nuntă jej fișje dă njmik pă kralj. Dă nuntă jej dă mult mar ščije, a kănd u vinjit vreme să vijă, jej ur izmislilit mișjunj, šă izgovorur. Adășje šjinjiva ar trăbuji să kumpiri telek kari nikad no u văzut ili să kumpiri bikan kari nu su ujtat ili ar trăbuji să rămăji cjelo vrijeme akasă să fiји ku mujere aluj? Jej cănje dă udvaru alor, dă familja alor maj tari dă kit dă gospodaru. Isus u upozorulit kă banji, udvaru šă familija nu slobud să fijă maj bitni dă kit dă Dimizov (vejs retku 25-33 đos).

21 Sluga u mers ăm napoj la gazda aluj șã ju spus kutotu. Asta lu mirgișit pã gazda șã jãl u zãs alu sluga aluj: ‘Ăngribeșcići, dući pã ulicur șã ăm centru dã varuș șã adãlji pã sãrașj, ulož, invaliž șã pã orb sã vijã.’

22 Kãnd u fãkut aje, gazda u javalit kã u fãkut aje ali inka are maj lok.

23 Atunșje ju zãs gazda alu sluga: ‘Aku dući ăm kot pã ulicur șã čamã‡ șã fã sã vijã, aša sã fijã kasa ame umpljitã.

24 Kã njișj unu dãm eje elși kari asre čimac nor gusta dãm večera ame.’”

*Učenci ar trãbuji sã fijã tari predalic la Isus
(Mt 10,37-38; 5,13; Mk 9,50)*

25 Mulc ominj ăl sljedile pã jãl. Isus su ăntors ăm napoj șã u svãtit alor:

26 “Bilo šinji dãm voj kari plașji maj tariș pã tatusu pã mumãsa pã bãșãcaș, pã kupijiš pã fraci șã pã sorãljeș șã čak pã kustu aluj maj mult dã kit pã minji, nu poći sã fijã učeniku amnjov.

27 Dakã šjinjiva gãndేశci sã fijã učeniku amnjov, trãbã sã dukã krușje aluj sã mã sljedilaskã șã sã fijã spremni sã mori pãntru minji.”*

‡ 14:23 ăm kot pã ulicur ăm original skrijã: “pã kalji ili la ogradã”

§ 14:26 ăm original skrijã: “Dakã šjinjiva vinji la minji a nu mrzãleșci pã tata aluj nu poći fi učeniku amnjov”. Ajișje ăj “mrzãlalã” preuveličãvanje dã pucãn ljubav kari ominji ar trãbuji sã areći numa alu Isusu.

* 14:27 Isus nu zãșji kã krșćanu ar trãbuji sã fijã pã krușji. Rimljani stalno mãnã pã ominj sã dukã krușje aluj majnti dã kit as re sus pã krușji sã fijã znak kã su pokorulit la Rim. Asta metaforã značalesçi kã jej trãbã sã sã pokorulaskã la Dimizov sã fijã spremni sã patalaskã numa sã fijã učenici alu Isus.

28 “Gändecävă aku dakă unu dăm voj gändešci să fakă toranj, nu ac šađe elši žjos šă să viđec dakă avec dăstul banj să ăl fășjec do kraja tornjula?”

29 Inače ar puće să fašj temeljurlje šă hej šje să ujtă la voj šar puće fašji šufă dăm voj daje kă nu avec dăstul banj să završălec.

30 Jej ur zăšji: ‘Asta om su apukat să gradalaskă ali no putut să završălaskă!’

31 Ili ka kum kralju su spremili să mergă ăm bătajă ku altu kralj. Šă să nu šadă elši šă să gändaskă dakă ku zešji (10) hiljada dă kătanj poči să ăl savladalaskă ku protivnikuš kari ari doj spešj (20) hiljada?

32 Atunšje dakă nu poči să ăl savladalaskă u măna pă pregovarać kită ăj inka neprijatelju dă parci să ăntrebi dă uvjetur dă putuljală.

33 Šă aša toc dăm voj dakă nu vic lăsa kutotu šje avec, nu poči să fijă učeniku amnjov.”†

*Učenci alu Isus ăs ka sare
(Mt 5,13; Mk 9,50)*

34 Isus u zăs: “Sari ăj bună stvar ali dăkă perđi izu, ku šje poc ăntoršji bălureme?”

35 Nuj bună atunšje njiš dă pămănt njiš dă šrot. Lume numa u vărlešci ăndărăt. Punjec ureci voj kari avec ureci să auzăc!”

---

† **14:33** Benji ăj să gändešč să fijă učeniku alu Isus, ali dakă šjinjiva gändešci să sljedilaskă pă Isus a să nu dukă krušje aluj, šă să nu odbacalaskă kustu, jăl ăj făr dă korist ka graditelju kari nu putut să završălaskă tornju ili ka kralju kari no putut să pobjedilaskă.

15

Usporedbă dă birka kari su pirdut (Mt 18,12-14)

¹ Pălăngă Isus su okupulit tari mulc carinici șă tari mari greșnici să puja ureci la vorba aluj.

² Farizeji șă učitelji dă zakonu alu Mojsije sur apukat să ăl gumunjaskă, șă jej zășje: “Asta om să družulešci ku greșnici, șă mănănkă ku jej.”*

³ Daje Isus lji spunji asta usporedbă:

⁴ “Dakă šjinjiva dăm voj ari sto birș șă să perđi una dăm jelji, nac lăsa pă eșce devedeset devet ăm pustulot,[†] șă ac meržji dă pă aje una su kutăc păn šje nac afla?

⁵ Šă kănd vic afla, aj dušji pă umirilje ku fălușăjă.

⁶ Atunșje ac meržji akasă, vic čima pă urtašjic șă pă susjedi avoștri șă ac zășji: ‘Ănfălușăcävă ku minji, kă am aflat pă birka ame kari are pirdută!’

⁷ Ju vă zăk, ku fi maj mari fulușăjă pă nor kănd su ănkăji unu greșnik, nego dă devedeset devet (99) pravednikur kari nu lji trăbă ănkăjală, aša jej găndē.”‡

Usporedbă dă banji pirduc

---

* **15:2** *șă mănănkă ku jej* Farizeji nu mănka una ku eje ominj kari nu poștivale zakonurlje alor kari as re tari strogă, aje are kum su spăla, desetina, kum u mănka šjeva ka mănkare. Alor lji are frikă kă Farizeji păntru aje u fi nečisti a Dimizov nu lju apuka. † **15:4** Aje are pašnjaku dăsvăkut hundi as re birkur. Dă apropi as are alci pastirur kari lji păze. ‡ **15:7** *devedeset devet (99) pravednikur kari nu lji trăbă ănkăjală* Isus koristilešci šodă numa să zăkă kă farizeji nus u pravo kă jej nu trăbă să să ănkăjaskă. Ku alčilje vorbi: “devedeset devet (99) ominj ka voj găndēšci kă voj ščec pravedni șă kă nu trăbă să vă ănkăjec.”

⁸ Isus maj zăšji: “Ili haj sǎ zăšenj kǎ una mujeri ari zešji (10) banj dǎm aržjint[§] šǎ atunšje unu dǎm jej perđi. Nu acǎcǎ lumina šǎ mǎtura podu šǎ u kuta banj, pǎn šje nu aflǎ?”

⁹ Šǎ kǎnd u afla banj dǎm aržjint pǎrdut, je šu čima pǎ urtašjilje alji šǎ pǎ susjedurlje una, šǎ u zăšji: ‘Ănfǎlušǎcǎvǎ ku minji, kǎ ju am aflat banj kari am pirdut!’

¹⁰ Ju vǎ pot zăšji kǎ ǎj isto aša ǎntrǎ anđelji alu Dimizov. Dakǎ sǎ ǎnkǎješći unu grešnik, jej sǎ ǎnfǎlušešći.”

Usporedbǎ dǎ fišjoru pirdut

¹¹ Isus u zǎs: “Are unu om kari ave doj fišjor.

¹² Hǎl maj tǎnǎr u zǎs alu tatusu: ‘Tatǎ, dǎm dio šje ǎm pripadalešći.’ Aša tata aluj u ǎmpǎrcǎt kutotu šje ave ǎntri jej.

¹³ Dǎ pǎ dovǎ tri zǎlji, fišjoru hǎl maj tǎnǎr u akuljes kutotu šje ave šǎ su pus pǎ kalji sǎ mergǎ dǎparci šǎ akulo u čiltit kutotu šje ave, čilte fǎr dǎ gǎnd.

¹⁴ Kǎnd u čiltit kutotu, mari fomi u vinjit pǎ pǎmǎntu hundi are jǎl, šǎ su aflat ǎm sǎrǎšijǎ.

¹⁵ Aša u mers la unu om ǎm pǎmǎntula kari lu mǎnat ǎm telek sǎ aj rǎnjǎškǎ poršji.*

¹⁶ Aluj ji are aša fomi dǎ šu kivinjit sǎ mǎnǎšji dǎm ha šje† mǎnka poršji, šǎ njime nuj dǎđe

---

§ 15:8 ǎm original skrijǎ: “deset drahmi”. Atunšje una drahma are una dnevnica. * **15:15** Zakonu alu Židovur zăšje kǎ poršj ǎs nečistǎ Životinjur. Pǎngǎlǎ asta zakonu, Židovi nu are slobud sǎ mǎnǎšji karnji dǎ pork. VejsLev 11,7. Židovi mǎrzǎle poršj. † **15:16** dǎm ha šje ǎm original skrijǎ: “ljuskur dǎm rogač”. As re ljuskǎ dǎm mahunur kari krešći pǎ ljemnu dǎ rogač.

njimika.

17 Dă pã aje jãl šu vinjit ãm firi. Jãl u zãs: Tata amnjov ari mulci slugur šã jej ari um boglã dã mãnkari a ju ajišje mor dã fomi!

18 Ju muj skula šã uj meržji la tata amnjov šã ju zãšji: ‘Tata amnjov, ju am zgrešilit protiv dã činji, šã alu Dimizov ãm nor.

19 Ju nu mes maj mult vredan sã fjuv čimat fišjoru atov. O lasãmã sã fjuv radniku atov!’

20 Atunšje su skulat šã u mers la tatusu. Ali mar kãnd are inka dãparci dã la kasa alu tata aluj, tatusu lu vãzut šã lu apukat mila dã jãl. Tatusu u aljirgat la jãl, lu ãngãrgãjet šã ãl surãtat tari.

21 Fišjoru ju zãs: ‘Tata amnjov, ju am zgrešilit protiv dã činji šã alu Dimizovu ãm nor. Ju nu mes maj mult vredan sã fjuv čimat fišjoru atov.’

22 Tatusu u zãs alu slugurlje aluj: ‘Dušjec friš šã aflãc maj bunji colji šã punjec pã jãl, dãdecãj virigã‡ dã mãna aluj, šã cipiliš dã pišjorilje aluj.Š

23 Šã apukãc pã maj mãndru rãnjitã vakã šã amurãcu, atunšje lasã sã mãnkãnj šã sã fijenj fãloš.

24 Adãšje? Dãm ala rãnd kã astãs fišjoru amnjov are mort, a aku kustã ãm napoj! Jãl are pirdut šã aku su aflat!’ Aša jej sur apukat sã sã ãnfãlušaskã.

25 Maj bãtãrn fišjor are ãm telek. Jãl vinje akasã šã kum vinje maj apropo dã udvar, jãl puce sã audã muzikã šã žok.

26 Aša u čimat pã unu dãm slugur šã u ãntribat šje ãj aje.

---

‡ 15:22 *virigã* Viriga ãj znak dã čast šã dã autoritet. § 15:22 *šã cipiliš dã pišjorilje aluj*. Kãnd porc sandalur aje aratã kã ala om ãj slobodan a ju rob.

27 Šă ju spus: ‘Fračitu atov su ăntors akasă šă tatusu u amurăt maj măndră rănjită vakă dăm ala rând kă su ăntors sănătos!’

28 Ali jăl are mirgiš šă nu gănđe să tunji ăm nontru. Šă aša u mers afară, a tatusu să aruga la jăl să vijă ăm nontru.

29 Ali jăl u ăntors vorba alu tatusu: ‘Numa gănđešćici kă mulc ej šje am lukrat dă činji ka robu, šă uvek am făkut šje maj zăs šă tot nu maj dat njiš mikă kecă să pot ave slavalala ku urtašji amej.

30 Ali kănd astăs fišjoru atov u vinjit akasă kari u mănkat kutotu šje aj dat găzdăšije, ku bludnicur, atunšje tu či dušj šă amor rănjită vakă păntu jăl!’

31 Tatusu u zăs aluj: ‘Fišjoru amnjov, tu ješć uvjek ku minji, šă kutotu šje am ju ăj atov.

32 Isto aša benji ăj aku să slavalenj šă să nji ănfălušanj kă astăs fračilje atov are mort šă su ăntors ăm kust ăm napoj, šă jăl are pirdut šă aku su aflat!’ ”

16

Isus nji ănvacă kum să koristilenj găzdăšije mudro šă đirept

1 Asta usporedbă isto Isus u spus alu učenici: “Are om găzdak kari u dat lukru alu unu upravitelj, šă ju fost spus aluj kă upravitelju čaltešći šă răsăpă găzdăšije alu gazda aluj.

2 Aša lu čimat pă jăl šă ju zăs: ‘Šje ăj asta šje audă dă činji? Dăm računu dă kutotu šje aj făkut, kă tu maj mult nu poc fi upravitelj!’

3 Upravitelju u zăs atunšje aluj săngur: ‘Šje să fak, aku kănd gazda je ăndărăt lukru dă la minji? Nu

am pučeri să kapalesk? U fi rušanji să mă duk să kuldujesk.

⁴ Šćuv šje uj fašji! Ju uj đirežji aša dă kănd mur măna dăm lukrusta tot uj fi apukat âm benji la kăšălje ominjistora.*

⁵ Aša jăl u mănat dă pă ominji šje as re dator alu gazda aluj, unu pă kići unu. Jăl u ăntribat pă elši om: ‘Kit ješč dător alu gazda amnjov?’

⁶ Jăl u ăntors vorba: ‘Sto bačvur† dă uloj dăm maslinur.’ Upravitelju u zăs: ‘Šăz žjos, jec računu šă pă friš skrijă pedeset.’

⁷ Šă jăl u ăntribat pă altu om: ‘Kit ješč tu dător?’ ‘Sto merur‡ dă pšenică.’ Šă jăl ju zăs aluj: ‘Jec računu šă skrijă osamdeset.’

⁸ Atunšje gospodaru u âmărit pă nu đirept upravitelj kari âm oči aluj nu are bun upravitelj, kă u arătat dăstafelă mărđuljijă kari nuj bună. Asta arată, kă ominji dă asta svetŠ ăs maj mudri âm stvarurlje alor dă kit dă ominji dă lumină.*

⁹ Šă ju vă zăk: ‘Koristilec găzđăšije šje fužji daje kă aj nepravednă ku aje vă fășjec urtašj pă lăngă

---

* **16:4** *uj fi apukat âm benji la kăšălje ominjistora* Asta značalešči kă alci ominj cu da lukru, šă alčilje stvarur šje ac trăbă dă kust.

† **16:6** *Sto bačvur* Âm original skrijă: “Sto bata”. Aje are oko 3.000 litara. ‡ **16:7** *Sto merur* Âm original skrijă: “Sto kôrova”. Aje are oko 20.000 kilograma.

§ **16:8** *ominji dă asta svet* Asta aj dă ominj kari ăs ka nu đirept upravitelj kari nu kunošci pă Dimizov. Ku alčilje vorbi: “Ominji dă asta svet ili svjetovni”. * **16:8** *ominji dă lumină*

“Lumina” asta svitešči dă Dimizov ili dă đirept ponašalală. Ku alčilje vorbi “Ominji alu Dimizov” ili “ominji kari kustă âm svetlă”.

voj, aša känd nu maj u fi gäzdäšijä, atunšje voj vic fi apukac äm nor dä erikeš.†

10 Ala kari äj vjeran äm maj mišj stvarur, äj isto aša vjeran äm stvarurlje mar; šä ala kari nuj vjeran äm stvarurlje mišj äj isto nu vjeran äm stvarurlje mar.

11 Šä aša dakä nac fost vjerni äm svetovno gäzdäšijä šjinji vu änkredi ku pravä gäzdäšijä sä upravljalec?

12 Šä dakä nu šcijec upravljali ku altora benjilje, šjinji vu da aje šje pripadalešci avovä?

13 Njiš una sluga nu poči sä služulaskä pä doj gazdur däm turdatä, kä pä unu u zamrzäli a pä altu u plašji, ili u fi vjeran alu unu a pä halalänt nu u puće viđe äm oč. Nu pućec služuli šä alu gäzdäšijä šä alu Dimizov istovremeno.”

14 Kutotu aje auze farizeji, kari asre lukumic dä banj, šä jej su apukat sä äš fakä šjuf.

15 Atunšje Isus u zäs: “Voj vā fišjec pravedni äm oči alu lume, ali Dimizov šcijä sufljičilje avoštri. Šje lume tari cenilešci, skärbä äj äm nenće alu Dimizov.”

*Zakonu alu Mojsije šä kraljevstvo alu Dimizov
(Mt 11,12-13; 5,18, 31-32)*

16 Isus zäšji: “Zakonu alu Mojsije šä kenvijurlje alu proroci kari jej ur skris vridile pän šje no vinjit Ivan kari bučuza šä dä atunšje spunje Hir fälos dä kraljevstva alu Dimizov a noj träbujenj sä nagov-urelenj sä mergä äm kraljevstva alu Dimizov.

---

† 16:9 voj vic fi apukac äm nor dä erikeš. Asta značalešci kä Dimizov äj zadovoljan kä koristilec banji sä ažutäc alu ominj ili alu urtašj kari ažutäc. Dimizov šä anđelji vu aščipta äm domu alor äm nor.

17 Nu značalešči kă zakonu alu Mojsije nu j bun. Majnti u trešji noru šă pămăntu, kită să propadalaskă zakonu ili să kadă una slovă dăm zakon.

18 Kari să lasă dă la bășăcaș să să ănsori ku alta bășăca fašji preljub. Šă tot omu kari u ănsura pă mujeri kari ăj lăsată dă la bărbat isto fašji preljub.”

Usporedbă dă om găzdak šă dă Lazar

19 Isus zăšji: “Are om găzdak kari să ămbrăka ăm colji skumpi‡ šă ăm totă ză mănka skumpă mănkari.

20 Akulo are isto aša om sarak kari să čima Lazar kari are astupat ku čirevur pă jăl šă are pă košci la uša la ala găzdak.

21 Jăl aš kivinje să fijă rănjit ku mrvicurlje šje kăđe dă pă masa alu omuluje găzdak. Kănji delj divljă čak vinje la jăl šă ăj ljinže čirevur.

22 U vinjit vreme kănd u murit kuldužu, šă andeji lor dus ăm bracă la Abraham.Š Omu găzdak isto u murit šă u fost ăngrupat.

23 Ăm mari mukă ăm podzemlje,* găzdaku su ujtat sus šă u văzut pă Abraham dă dăparci šă pă Lazar kari are lăngă Abraham.

‡ **16:19** Ăm original skrijă: “kari să ămbrăka ăm ljubičastă mândri colji”. Ljubičastă farbă să tkanină dăm mândru lan as re tari skumpi.

Š **16:22** ăm bracă la Abraham Ăm original skrijă: “pă čeptu alu Abraham” ili “ăm bracă alu Abraham”. Asta svitešči kă Abraham šă Lazar as re una lăngă alt pă aje feštă, pă grčki stil kănd mănka pă feštă. Fălušăjă ăm nor are mulči răndur ka vorba alu Dimizov ka slika kum ăj feštă. * **16:23** podzemlje Ăm original skrijă: “Had”.

Numurlje “Had” šă “Šeol” k koristile ăm Biblijă kum ăj morče šă lok hundî duša alu ominj fužji kănd jej mori.

24 Ša jāl u plāns ām mužjalā: ‘Tata, Abraham fijāc milā dā minji! Mānāl pā Lazar la minji lasāl sā āntupaskā žježjitu ām apā ša sām rāšjaskā ljimba, kā mari mukur ās pā minji ām fokusta.’

25 Abraham u āntors vorba: ‘Fišjoru amnjov, tu trābā sā čī āngāndešć dā aje kānd arej pā pāmānt tu avej mulći bunji stvarur, kānd Lazar ave mulći relji stvarur. Ali jāl āj aku ām utjehā, kānd ješć tu ām mukā.

26 Ša dā kutotu asta, āntri noj ša āntri voj āj mari gropā fār dā kraj. Eje kari ar gāndi sā mergā dā ajišje la voj nu poči, ša njiš njime nu poči dā la voj sā vijā la noj.’

27 Atunšje omu šje are gāzduk u zās: ‘Mā arog la činji sā āl māj pā Lazar la kasa alu tata amnjov.

28 Ju am šinšj frac kari akulo kustā. Lasā sā lji upozurulaskā sā nu vijā pā ista lok pljin dā mukā!’

29 Abraham u āntors vorba: ‘Jej ari kenvijur kari Mojsije ša proroci ari skris dā jej sā lji opozurulaskā! Lasā lji sā pujā ureči la jej!’

30 A jāl u zās: ‘O nu, Tata amnjov Abraham. Alor lji trābā sā lji vijā šjinjiva dām morc, ša jej sur ānkāji.’

31 Abraham u āntors vorba: ‘Dakā no punji ureče la Mojsije ša la prorokur, nur ānkredī njiš sā sā skolji šjinjiva dām morc.’”

17

*Kum sā jārtenj ša sā fijenj vjerni sluga
(Mt 18,6-7; 15; 21-22; Mk 9,42)*

¹ Isus u zās alu učenici aluj: “Napadajur dā relji trābā sā vijā ali jao alu ala om pā kari vinji.

² Aluj jar fi maj benji sã ajvi petrã dãm mlin ljiगतã la gãt šã sã sã vãrljaskã ãm apã, dã kit sã puji pã grehur pã hej mišj.

³ Fijec ãm samã! Dakã fraçitu ac vitešci ãmpurišešci; atunšje dakã su ãnkãji, jartãj.

⁴ Makar sã zgrešilaskã protiv dã činji šapçi (7) rãndur ãm una zã, dakã vinji la činji šapçi (7) rãndur sã priznalaskã dã aje šje u fãkut, jartãj.”

⁵ Apostolu u zãs alu Domnu: “Dãnji maj mult ãnkriđalã!”

⁶ Domnu anostru u ãntors vorba: “Sã vi avuť ãnkriđalã makar aša dã mikã ka sãmãnca dã gorušičino zrno voj ac puće zãšji alu ljemnusta: ‘Skoćici dãm vãnj šã sãmãnãci ãm more!’, šã voj vic punji ureći.

⁷ Šjinji dãm voj zãšji alu sluga aluj, dã pã šje u lukra ãm telek ili pãze pã biršj, sã ac zãkã kãnd vinji dãm lukru: ‘Hajd jec lok?’

⁸ Mar ju zãšji am lok dã aje: ‘Dući šã fã šjeva dã mãnkat, ščimbãc coljilje, šã aščaptãmã sã mãnãnk šã sã bjov, dã pã aje poc tu sã šãs šã sã mãnãšj!’

⁹ Šã ar kãpãta sluga šjeva ka posebnã zaslugã dã aje dã šje u fãkut? Ju gãndesk kã nu.

¹⁰ Šã voj isto fãšjec kutotu šje am zapovjedalit, trãbã sã zãšjec: ‘Noj šcenj numa obiçni slugur. Noj numa anj fãkut lukru anostru!’”

Ozdravalic ãs zešji (10) ominj ku gubã, a numa Samaritanac su zahvalalit

¹¹ Aša pã kalje dã Jeruzalem, Isus u mers pã kalje kari sljedile granicurlje ãntri Samarija šã Galileja.

12 Are aje sã tunji ãm unu dãm saturljelje šã jãl u aflat pã drik zešji (10) ominj ku gubã. Jej ur stat pã dãparçi

13 šã ur mužjit la jãl: “O Isuse Domnu! Fijãc milã dã noj!”

14 Kãnd u vãzut pã jej, Isus u zãs: “Dušjec šã arãtãcãvã la pop sã vadã dakã šcec sãnãtoš.” Jej lur pus ureçi, šã pã kalji jej ur fost čistilic.

15 Atunšje unu dãm jej kãnd u vãzut kã u fost čistilit su ãntors ãm napoj šã dãm tot graju slavale pã Dimizov.

16 Jãl u kãzut žjos pã ubrazu la pišjorilje alu Isus šã ju zahvalalit. Ali omula are Samaritanac.

17 Isus u ãntribat: “Nas re zešji (10) ominj kari as re čistilic? Hundï ãs heščelanc novã (9) ominj?”

18 Nu su ãntors njime ãm napoj sã đe slavalala alu Dimizov, čar strancusta?”

19 Atunšje jãl u zãs: “Skolãci šã duçi pã kaljec. ãnkriđala ata ću spasalit!”

Kraljevstvo alu Dimizov ãj dapropi

(Mt 24,23-28, 37-41)

20 Kum u fost ãntribat dã la farizeji kãnd u vinji Kraljevstvo alu Dimizov, Isus u ãntors vorba:

“Kraljevstvo alu Dimizov nu vinji, aša sã potã ominji sã promatralaskã dã pã znakovur.

21 Aša lume sã nu potã sã zãkã: ‘Ujtãci! Ajiše ãj.’ Ili: ‘Akulo ãj!’ Nu! Kraljevstvo alu Dimizov ãj ãntri voj!”

Isus spunji kã u vinji ãm napoj

22 Jãl u zãs lu učenici aluj: “U vinji vremi kãnd vic kivinji sã viđec una dãm zãljiljelje kãnd ju, Fišjoru

Omuluj, uj vladali ka kralju, ali kivinjala avostră no fi ispunulită.

²³ Orikic ur zăşji: ‘Ujtăci akulo aj! Ajişje aj!’ Nu fužjec âm njikere nu vă maknalec!

²⁴ Kănd ju uj vinji Fişjoru alu Omuluj, ju uj vinji ka skripala pljin dă svetlă svitlăzânt dăm unu kap dă nor păn la altu kap dă nor. Aşa u fi şă ku Fişjoru Omuluj âm zua aluj.

²⁵ Ali majnti dă aje, ju trăbujesk să patalaskă mult şă ju uj fi odbacalit dă la asta generacijă.

²⁶ Kum are âm zăljilje kănd Noa kusta, aşa u fi âm zăljilje kănd ju Fişjoru Omuluj uj vinji.

²⁷ Atunşje jej mănka şă bije, să ânsura şă să âmirita pănă âm zuve kănd Noa u tunat âm arkă. Şă poplava u vinjit şă u uniştilit pă toc kari nas re âm arkă.

²⁸ Isto aşa are âm zăljilje kănd Lot kusta. Jej mănka şă bije, kumpăra şă vinđe, şă sãmăna şă gradale.

²⁹ Ali pă zuva şje Lot u fužjit dăm Sodoma u kăzut fok şă sumpor dăm nor şă u uniştilit pă jej toc.

³⁰ Isto aşa u fi dăm turdată pă zuve kănd ju, Fişjoru alu Omuluj muj ântorşji.

³¹ Dakă aj âm aje zuva omu pă krovuş dă kasa* a stvarurlje aluj âs âm kasa, nu mergă žjos dă pă jelji să aş je ku jăl. Isto aşa dakă aj om âm telek, nu mergă akasă.

³² Ăngăndecavă dă băşăca alu Lot şje ju su dogodulit!†

17:26 Stv 19,1-29   **17:28** Stv 19,1-29   * **17:31** Krovurlje alor as re ravnă a ominji puće să umblji sus ili să şadă.   † **17:32** Je su ujtat âm napoj la Sodoma a Dimizov u kaznalit una ku ominji dăm Sodoma.   **17:32** Stv 19,16

33 Šinji gođe ănšnjarkă să ăš spasalaskă kustuš ala lu perđi a kari lu perđi ala u ave kust.

34 Ăm aje nopći ju vă spuj ur fi doj ominj ăm ista pat să unu dăm jej u fi lot, halalănt u fi lăsat.

35 Dovă mujer una ur meljali făn, șă una u fi lotă, hajelantă u rămănje.”

36 †

37 Učenici ur ăntribat pă Isus: “Hunđi u fi aje Domnu.”

Jăl u odgovorulit: “Hunđi ăs ominj morc akulo u vinji lešinari.”§

18

Usporedba dă sudacu hamiš

1 Isus u spus usporedba să areći alu učenikur kă om ar trăbuji uvjek să să aroži șă nikad să nu odustulaskă.

2 Jăl u zăs: “Ăm unu varoš are unu sudac. Omusta nu ave frikă dă Dimizov, njiš nu să brigale dă njime šje jej zăšji.

3 Šă akulo are una vădojă ăm varușula kari stalno vinje akulo la jăl, șă să aruga: ‘Apără mă dă dužmanu amnjov.’

4 Una vremi nuj ažuta. Dă pă aje su apukat să să ăngăndăskă:
‘Nu am njiš șefălj frikă dă Dimizov, ili brigă pă lăngă ominj.

---

† 17:36 Orikic rukopisur ari asta stih: “Doj ominj ur lukra ăm telek șă unu u fi lot, halalănt u rămănje.” 17:36 Mt 24,40 § 17:37 Kănd ominji veđi pă leșinarur kum ăs una, jej șćijă kă akulo ăs ominj morc. Așa toc u șći kănd u vinji sudu alu Dimizov. 17:37 Job 39,30

⁵ Kum gođe, ju uj ažuta alu asta udovică kă mult mă dosadalešci. Uj apăra, inace mu dosadali ku vinjala šă ku ăntribalurlje alji.’ ”

⁶ Atunšje Domnu Isus u zăs: “Ac băgat sama šje šu zăs sāngur aluj sudacu hamiš?*

⁷ Šă atunšje nu da Dimizov điriptači šă zaštită alu lume akuljesă aluj kari plănži la jăl zuva šă nopce šă jăl are strpljiv ku jej.

⁸ Ju vă zăk kă jăl u ažuta ku điriptači šă ku zaštită pă friš. Ali uj afla Fišjoru alu Omuluj dăstafelă ănkričală ăm ominj kănd ju muj ăntoršji pă pămănt?”

Usporedba dă farizej šă dă poreznik

⁹ Isus u spus alta puvešci, alu orikic ominj kari asre tari uvjerilică ăm pravednostu alor, a jej pă alci să ujtă ku măržnjă.

¹⁰ Jăl u zăs: “Doj ominj ur mers sus ăm Hram să să aroži. Unu dăm jej are farizej, šă altu om are carinik.

¹¹ Farizeju su skulat sus šă u zăs asta aruguminći păntu dă jăl: ‘O Dimizolje, ju dov hvală cijă kă nu mes ju ka heščelanc ominj: pulkućic, hamiš, preljubnik, ili čak ka asta carinik.

¹² Ju postulesk dovă răndur pă săptămăną; dov desetina cijă dă kutotu šje zaradalesk.’

¹³ Cariniku pă haje parći, u rămas dă parći, šă nu su ăndura să rădiši očiš ăm nor, numa ăș băce čeptu dă žalji šă zăšje: ‘Dimizolje aj milă dă minji grešnik!’

¹⁴ Ju ăc zăk kă ala poreznik u mers akasă opravdan la Dimizov, a farizej nu. A tot omu kari să

---

* **18:6** Ku alčilje vorbi: “Asta sudac are nepravedan, ali ujtăcăvă šje jăl u odlučiit!”

răđika sǎngur u fi ponizilit, ali eje kari u fi ponizni u fi răđikac.”

Isus blagoslovulešci pǎ kupij

(Mt 19,13-15; Mk 10,13-16)

¹⁵ Jej ur adus isto aša šǎ pǎ mišj kupijiš, sǎ pujǎ Isus mǎnjilje pǎ jej sǎ lji blagoslovulaskǎ. Ali kǎnd ur vǎzut aje učenici jej ljur svǎtit sǎ aj đe uđinǎ.

¹⁶ Isus lju čimat atunšje la jǎl šǎ u zǎs: “Lasǎlji pǎ kupiji sǎ vijǎ la minji šǎ nu lji branalec, kǎ kraljevstva alu Dimizov pripadalešci alu dastafel ka jej.

¹⁷ Anume, ju vǎ zǎk: ‘Kǎ kari gođe no fi ka kupiji mišj ponizni nor puće sǎ tunji ǎm kraljevstva alu Dimizov.’ ”†

Teško aj alu gǎzdašj sǎ tunji ǎm kraljevstvo alu Dimizov

(Mt 19,1-30; Mk 10,17-31)

¹⁸ Are unu vladar akulo kari u ǎntribat pǎ Isus: “Bun Učitelju, šje trǎbǎ sǎ fak sǎ kapǎt kust dǎ erikeš?”

¹⁹ Ju zǎs Isus aluj: “Adǎšje mǎ čem pǎ minji bun?‡ Njime nuj bun čar unu Dimizov.

²⁰ Zapovjedurlje alu Dimizov šcijǎ: ‘Nu fǎ preljub’, ‘Nu amurǎ’, ‘Nu fura’, ‘Nu svedočuli ǎm mišjunǎ’, ‘Poštivǎlešćic pǎ tatusu šǎ pǎ mumǎta.’”

† **18:17** Dimizov zahtijevalešci dǎ la ominj sǎ apušji vlast dǎ la Dimizov ku pouzdanje šǎ ku poniznost. Ku alčilje vorbi: “Šjinji god gǎndešci sǎ tunji ǎm kraljevstvo alu Dimizov trǎbǎ sǎ apušji ku pouzdanje šǎ ku poniznost ka kupilu.” ‡ **18:19** bun Isus postavale vorba sǎ vadǎ dakǎ omu are bunǎ razumijevanje dǎ identitetu alu Isus, dakǎ Isus aj Dimizov. Dakǎ omu ǎl prihvatalešci ka pǎ Dimizov atunšje jǎl u prihvatali pozivu alu Isus sǎ vǎndǎ kutotu šje ari šǎ sǎ ǎl sljedilaskǎ. **18:20** Izl 20,12-16; Pnz 5,16-20

21 Jäl zäs: “Da šä asta am pžät däm tänjireme ame.”

22 Känd u auzät Isus aje, jäl ju zäs: “Ali ac ibizešči una stvarä: duči šä vindic kutotu šje aj, ämparcä banji alu särašj, šä tu vi ave gäzdašijä äm nor. Atunšje hajd šä sljedilešcimä pä minji.”

23 Ali känd u auzät aje, tari su äntristat kä jäl are gäz dak ša nu gände kutotu sä vändä.

24 Känd u väzut Isus kitä dä tari su razočaralit, jäl u zäs: “Kitä dä grov äj dä eje kari äs gäzdašj sä tunji äm kraljevstva alu Dimizov!

25 Maj ušuri äj alu devi sä tunji pä m urečilje dä ak, dä kitä alu gäz dak sä tunji äm kraljevstva alu Dimizov.”

26 Hej šje punje ureči ur zäs pä aje: “Šinji atunšje poči fi spasalit?”Š

27 Isus u äntors vorba: “Šje äj nemoguće alu om, äj moguće alu Dimizov.”

28 Atunšje Petar u zäs: “Benji noj anj läsat kutotu, šä čanj sljedilit pä činji.”

29 Isus u äntors u alor vorba: “Anume, ju vä zäk, kä šinji gođe äš lasä kasaš, ili pä başäcaš, ili pä fraciš, ili pä mumäsa šä pä tatusu, ili kupijiš pä ntru kraljevstva alu Dimizov,

30 a sä nu kapiči dä aje maj mult äm asta kust dä kit ave, a u kápäta pä altu svet kari vinji kustu dä erikeš.”

Š 18:26 Židovi gände kä ala om are gäz dak daje kä Dimizov lu blagoslovulit daje kä ala om are pravedan. Jej gände kä ominj särašj nus pravedni. Atunšje känd ominji punje ureči la Isus, jej ur zäs kä äj nemoguće omu gäz dak sä tunji äm kraljevstvo alu Dimizov, jej gände kä ominji särašj nu poči sä sä nadalaskä kä Dimizov lju spasali känd u fi sudu.

Isus jară spunje dă morče aluj

³¹ Isus u čimat pă dvanaest apostolur la jăl, šă u zăs: “Punjec ureči, noj mărženj âm Jeruzalem šă kutotu akulo šje u fost skris dă la proroš âm kenvija svântă dă minji, Fišjoru Omuluj a aje su dogoduli:

³² Jej mu predali âm mănjlje alu ominj kari nus Židovi šă dăm minji šor fašji šuf, uj fi bătut, jej mu skipa,

³³ šă dă pă šje uj fi bičevălit šă uj fi amurăt, ali dă pă aje ju uj uskrsnuli treća zuva.”

³⁴ Učenici nu šcije njimik dă asta. Elje vorbi ljur fost askunšă, šă jej nor prišjiput njimika šje să ângănde Isus.

Isus ozdravalit pă orb om dă apropi âm Jerihon

³⁵ Kum âs re apropi âm Jerihon, šjeva ka omu orb šăđe pă drik šă kulduže.

³⁶ Kănd omu orb u auzăt kă gărmadă trešji pă akulo, jăl su ântribat šje âj aje.

³⁷ Aša jur spus kă Isus dăm Nazaret u trikut pă akulo.

³⁸ Pă aje u mužjit: “Isuse Fišjoru alu David,* mă arog la činji aj milă dă minji!”

³⁹ Lume kari umblă âm nenci âj zăšje să takă, ali jăl su apukat šă maj tari să mužjaskă la jăl: “O Fišjoru alu David aj milă dă minji!”

⁴⁰ Atunšje Isus u stat šă u dat zapovjed să âl adukă la jăl. Jăl lu ântribat:

⁴¹ “Šje găndešć să fak pântru činji?”

---

* **18:38** Ili “Isus are potomku alu David, kralju dă Izrael. Fišjoru alu David are numilje dă Mesija.”

Šă jăl u äntors vorba: “O Domnu, ju gändesk sä väd!”

⁴² Isus ju zäs: “Ujtäci! Änkriđala ata ću ozdraval-itä.”

⁴³ Šă jăl odma u kăpätat sä vadă. Šă lu sljedilit pă Isus, šă slavale pă Dimizov. Šă totă lume kari ur văzut dăđe slavă alu Dimizov.

19

Zakej sä änkăješči

¹ Isus u vinjit äm Jerihon šă u trikut äm ala varuš.

² Šă akulo are om šje sä čima Zakej. Jăl are glavni poreznik, šă are găzđak.

³ Jăl äňšjărka sä vadă pă Isus šă sä saznalaskă šjinji äj jăl. Ali nu äł puće sä äł vadă akulo asre mulc ominj daje kă jăl are niskă om.

⁴ Dăm ala ränd jăl u aljărgat äm nenci šă su urkat pă ljemn dă divlja smokvă äm nadă kă lu viđe daje kă Isus vinje pă aje kalje.

⁵ Känd u vinjit Isus pă lokula, jăl su ujtat sus šă lu văzut pă jăl, šă ju zäs: “Zakej, păfriš haj žjos, kă ju trăbă astäs sä vju la činji akasă.”

⁶ Šă jăl su ängribit sä vijă žjos šă lu apukat ku fălušăjă.

⁷ Känd ur văzut lume aje, jej toc gumunje: “Jăl u meržji la om kari äj grešnik!”*

⁸ Zakej su skulat šă u zäs: “Domnu, ujtäci! Ju dov žămătaći dăm găzđăšije ame alu sărašj. Šă dakă am äňšjäljit pă šjinjiva, äntork patru rändur majmult.”

---

* **19:7** Židovi mrzăle pă poreznici šă jej gände kă njiš una osobă nu trăbă sä sä družulaskă una.

⁹ Isus ju zäs aluj: “Astäs spasenje u vinjit la asta kasa,† kã šã asta äj fišjoru alu Abraham.‡

¹⁰ Kã ju Fišjoru alu Omuluj am vinjit sä kotã šã sä spasalaskã pä ominj kari u fost pirdut.”§

*Slugurlje alu Dimizov ar trãbuji sä rãmãji vjerni
(Mt 25,14-30)*

¹¹ Mulc ominj ur auzät elje vorbi, kum are dapropi dä Jeruzalem, šã ominji sä gãndë kã kraljevstva alu Dimizov odma su apuka.* Isus daje su apukat sä lji spuji maj una usporedbã.

¹² Jäl u zäs: “Unu gãzdak om su gätat sä mergã äm dãparci pãmãnt sä kapiçi kraljevstva šã atunšje sä sä äntorkã.

¹³ Jäl u čimat pä zešji (10) slugur, šã lju dat pola kila dä aržjint†,‡ šã u zäs: ‘Fãšjec korist aje pãn šje nu mä äntork.’

¹⁴ Ali ominji dãm lokula aluj äľ mãrzãle, šã u mãnat pä predstavnišj dä pä jãľ sä zãkã: ‘Noj nu gãndenj asta om sä nji fijã kralj.’

¹⁵ Ali jãľ su äntors ku autoritet dä kralj šã u dat zapovjed sä äj adukã pä slugurljelje alu kari u dat

---

† **19:9** spasenje u vinjit la asta kasa Ku alčilje vorbi: “Dimizov u spasalit pä ominj kari kustã äm asta kasã.” ‡ **19:9** asta äj fišjoru alu Abraham Ku alčilje vorbi: “om kari ari vjerã ka kum ave Abraham.”

§ **19:10** kari u fost pirdut Asta značalešçi: “ominj kari u fužjit dä la Dimizov daje kã ur grešilit.” * **19:11** kraljevstva alu Dimizov odma su apuka Židovi änkriđe kã Mesija u uspostavali kraljevstvo odmah kãnd u vinji äm Jeruzalem. Ku alčilje vorbi: “Isus odmah su apuka sä vladalaskã äm kraljevstva alu Dimizov.” † **19:13** ‡ **19:13** pola kila dä aržjint “mina”. Una mina are 600 grama, najvjerojatnije aržjint. Tota mina are ka plata dä 100 zãľji, aje šje ominji as re pãľčic dä patru (4) lunj, daje 10 mina ar fi tri aj dä platã.

banj sã vijã dãdãnençi sã ðe izvještaj šje ur fãkut ku banji.

¹⁶ Elši sluga kari u vinjit, u zãs: ‘Domnu, banji atej mu adus dã zešji (10) majmult.’

¹⁷ Šã jãl u zãs aluj: ‘Mãndru! Tu ješc bun sluga. Daje kã are vjeran ku mik, aku aj autoritet pã zešji (10) varušur.’

¹⁸ Altu om u vinjit, šã u zãs: ‘Domnu, banji atej su rãðikat dã šinšj (5) rãndur.’

¹⁹ Šã jãl u zãs isto astuje: ‘Ju cuj da autoritet pã šinšj (5) varušur.’

²⁰ Šã treçi (3) u zãs: ‘Domnu, ajišje ãj banji atej, ju am pãzãt pãntru činji, am pus ãm maramicã.

²¹ Mijã mi are frikã dã činji daje ka ješc strog om: Tu jej šje naj ulagalit šã akuljež šje naj sãmãnat.’

²² Šã u zãs kralju ãm ãnturšjalã dã vorba: ‘Dãm gura ata cuj suduli, njiš korist sluga! Tu šcijej kã mes om strog, šã jov šje nuj amnjov, šã akuljeg šje nam sãmãnat.Š

²³ Atunšje adišje naj pus banji ãm bankã? Sã vi putut šjeri banji ku kamaturlje kãnd maš ãntoršji.’

²⁴ Atunšje kralju u zãs alu hej šje stãce akulo: ‘Loc banji dã la jãl šã dãðecãl alu ala kari ari zešji (10).’

²⁵ Jej ur zãs: ‘Ali Domnu, jãl mar ari šinšj (5) kilã dã aržjint!’

Š **19:22** šã jov šje nuj amnjov, šã akuljeg šje nam sãmãnat. Asta are numa izrekã. Osoba kari je dãm bankã kutotu ili akulježji šje alci samãnã ãj metafora dã alci kari sã koristilešçi ku benjilje alor šje alci tari u lukrat.

26 Ju vǎ zǎk: Kari ari u ave majmult, a heje kari nari čak šǎ haj pucǎn šje ari u fi lot dǎ la jǎl.*

27 A alu dužmanji amej kari nu gǎnde sǎ fjuv kralju alor, adušjecǎlji ajišje šǎ amurǎcǎlji ǎm oči amej!”

Isus tunǎ ǎm Jeruzalem ka Kralju

(Mt 21,1-11; Mk 11,1-11; Iv 12,12-19)

28 Kǎnd Isus u spus usporedbe, u mers maj pǎ dǎparcí pǎ kalje dǎ Jeruzalem.

29 Kǎnd Isus vinje mar apropi dǎ lok ǎm Betfaga šǎ Betanija la planina dǎ maslinur, jǎl u mǎnǎt pǎ doj učenikur aluj ǎm nenći.

30 Jǎl u zǎs: “Dušjec ǎm sat ǎm nenći. Kum vinjec ǎm lok, voj vic afla pǎ magar pǎ kari njime no šǎzut.† Dǎzljigǎcǎl šǎ adušjecǎl la minji.

31 Dakǎ vu ǎntriba šjinjiva: ‘Adišje ǎl dǎzljjež?’, numa zǎj: ‘Alu Domnu ǎj trǎbǎ.’ ”

32 Šǎ kari u fost mǎnǎtǎ ur aflat točno kum jǎl u zǎs.

33 Čak šǎ kǎnd dǎzljiga pǎ magar, gazdurlje u ǎntribat: “Adišje dǎzljigǎc?”

34 Šǎ ǎnturšjala dǎ vorba are: “Alu Domnu ǎj trǎbǎ.”

35 Šǎ lu dus la Isus šǎ ur pus haljinurlje alor pǎ magar šǎ u pus pǎ Isus sus pǎ jǎl sǎ šadǎ.

36 Kum mǎržje jǎl ǎm nenći, lume punje haljinurlje alor pǎ driku hundi prušule sǎ đe čast alu Isus.

---

* **19:26** Ku alčilje vorbi: “Toc kari koristilešči benjilje šje ari, ju fu dat maj mult, šǎ dǎ la om kari nu koristilešči benjilje šje ari alor ju su lo šje ari”. † **19:30** pǎ kari njime no šǎzut Numa životinjurlje kari nikad nu asre korištenǎ dǎ lukru ar fi benji alu Dimizov ili alu Kralj, (vejs Br 19,2; Pnz 21,3; 1 Sam 6,7).

37 Ša baš kum vinje jăl apropi dă varuș hundi planina dă maslinur sã slăbođi žjos, toc učenici aluj sur apukat sã kãnci âm mari fãlušãjã, šã dãm tot graju slavale pã Dimizov dă kutotu mari čudur šje ur vãzut.

38 Jej mužje:

“Blagoslovulit sã fijã
kralj kari vinji âm numilje alu Domnu!

Putuljalã âm nor,
šã slava alu Dimizov!”

39 Orikic dă farizej âm gãrmadã jur zãs: “Učitelju, zãlji alu učenici atej sã nu svitaskã aje.”

40 A Isus lju zãs: “Dakã jej ur tãšje, petrilje sur apuka sã mužjaskã âm slavã.”

Isus plãnži pã Jeruzalem

41 Kãnd u vinjit Isus maj apropi la varuș su apukat sã plãngã pã jej dasupra.

42 Atunšje jăl u zãs: “Sã vi šcut numa åstãs šje adušji putuljala ata!‡ Aku aj askunsã dă la oči atej.

43 Daje kã vinji vreme kãnd dužmanji atej ur riđika falur pãlãngã činji, jej čur opkululi šã čur ånkuje dãm totã parće.

44 Šã jej čur uništiti pã činji do kraja šã kutotu šje kustã akulo šã no maj rãmãnje âm činji njiš una

---

19:38 Ps 118,25–26; 148,1 ‡ **19:42** Isus aratã tuga aluj daje kã ominji âm Jeruzalem ur propustilit prilika alor sã fijã pomireni ku Dimizov.

petră pã alta petră, kutotu pãntru aje kã nu aj prepoznulit vreme kãnd Dimizov u vinjit la činji.”[§]

*Isus mãnã afarã dãm Hram pã ominj kari vindï
(Mt 21,12-17; Mk 11,15-19; İv 2,13-22)*

⁴⁵ Isus u mers ãm Hram, šã su apukat sã lji mãji afarã pã eje kari vinde šã kumpãra ãm nontru.

⁴⁶ Jãl u zãs alor: “Skris aj ãm svãntã kenvija: ‘Kasa ame u fi kasa dã aruguminçi’ ali voj ac fãkut ‘špiljã dã pljačkaš!’”^{*}

⁴⁷ Dã zuva Isus ãnvãca ãm Hram, a mar popur šã učitelji dã zakonu alu Mojsije šã alci voður kari as re židovur planãrze sã ãl amori pã jãl.

⁴⁸ Ali jej nor aflat njimika kum ar fašji aje, daje kã lume sã cãnje apropi dã jãl, šã punje tari ureçi la vorbilje aluj.

20

*Isus ari vlast dã la Dimizov
(Mt 21,23-27; Mk 11,27-33)*

¹ Mar popur, učitelji dã zakonu alu Mojsije šã alci voður kari as re židovur ur vinjit la Isus ãm una zã kãnd ãnvãca pã lumi ãm Hram šã propovjedale Hir fãlos.

---

§ 19:44 Ešce stihovur opisilešçi opsadã hunđi kãtãnjilje u opkolulit varušu kari ari falur. Kãnd kãtãnjilje u opkoluli, ominji nu poçi sã mergã afarã šã njime nu poçi sã lji ažuçi. Isus šçije aje kã su dogoduli alu Jeruzalem ãm buduçnost. 70. god. dã pã Krist, kãtãnjilje dã Rim u opkolulit Jeruzalem šã akulo u amurãt pã mulc ominj **19:46** Iz 56,7 **19:46** Jr 7,11 ^{*} **19:46** Isus u fãkut dã njimik pã prodavaç daje kã jej ur uništavalit svrha dã Hramu alu Dimizov. Dimizov gãnde ominji sã sã arogã ãm Hramu aluj, ali prodavaçi aje koristile ka pã plac. Jej varale pã ominj daje kã lji naplatale maj mult dã rãnd dã žrtvã

² Jej lor ăntribat pã jãl: “Pã alu šinji autoritet fašj stvarurlješece? Šinji cu dat asta autoritet?”

³ Jãl u zãs: “Lasãcãmã pã minji sã vã ăntreb una stvar šã aj dã voj sã ăm ănturšjec vorba:

⁴ Anume Dimizov u zãs alu Ivan sã bučuzaskã pã ominj, ili ominji u zãs aje sã fakã?”

⁵ Jej ur svãtit una ku alt šã zãšje: “Dãkã anj zãšji ‘dã la Dimizov’, u ăntriba: ‘Adãšje atunšje nu ănkriđec?’

⁶ Ali dãkã anj zãšji noj: ‘Dã la ominj’, totã lume u vãrlji petri pã noj sã nji amori. Kã jej ăs uvjerilic kã Ivan are prorok.”

⁷ Aša jej u ăntors vorba kã jej nu šcije dã hundi u vinjit autoritet sã bučuzaskã.

⁸ Šã Isus u zãs: “Njiš ju nu vuj spunji ku alu šinji autoritet fak stvarurlješece.”

Isus fašji usporedbã ku židovski vođur ku rej vinogradarur

(Mt 21,33-46; Mk 12,1-12)

⁹ Isus su apukat sã spujã usporedbã alu lume: “Are unu om kari u sãmãnat vinograd šã u lãsat ăm najam vinogradu alu šjeva ka ominji, šã jãl atunšje u fužjit dãm pãmãntula pã maj lungã vremei.

¹⁰ Kãnd u vinjit vreme, jãl u mãnat pã sluga la ominj ăm vinograd sã aj đe parce aluj dãm plodur kari jej duguvule aluj, ali ominji lor bãtut šã lor mãnat ku mãnjlje golji.

¹¹ Atunšje u mãnat pã altu sluga ali šã pã jãl lor bãtut, vređãlit šã lor mãnat ku mãnjlje golji.

¹² Jãl u ănšjirkat sã mãji pã treći sluga, ali šã pã jãl lor ranalit šã lor arukãnt.

13 Gazda dă vinograd u zăs pã aje: ‘Šje sã fak? Ju uj mãna pã fišjoru amnjov plăkut. Dar kãnd lu viđe pã jãl, pãlãngã jãl ur ave respekt.’

14 Ali ominjije kãnd lor vãzut sur ligizit ăntri jej: ‘Jãl aj nasljednik. Hajc sã ãl amurãnj aša nasljedstva aluj sã nji rãmãji anovã.’

15 Atunšje lor dus afarã dãm vinograd šã lor amurãt.

Aku šje u fašji gazda dă vinograd?

16 Jãl u vinji šã u uništiti pã ominjije. Šã u da ãm najam vinogradu alu alci.”

Kãnd u auzãt jej aje kum ominji urãt sã ponašalešci, jej ur zãs: “Nu đe Dimizov!”

17 Jãl su ujtat pã jej, šã u zãs: “Skris aj svãntã kenvija:

‘Petrã kari graditelji u vãrljit ãndãrãt
u fost aku petrã zaglavnã?’

Šje značalešci asta?

18 Toc kari kađi pã petre u fi zdrubit pã dãrãbelji, šã toc pã kari kađi u fi zdrubic.”

19 Učitelji dă zakonu alu Mojsije šã mar popur ur ãnšjirkat sã pujã mãnjlje pã jãl ãm ala šas ali alor lji frikã dă lumi. Jej ur prišjiput kã jãl u spus dă asta usporedbã protiv dă jej.

Popi ãnšjarkã sã prevaralaskã pã Isus kãnd ãl ăntriba dă porez

(Mt 22,15-22; Mk 12,13-17)

20 Popi šã alci vođur ãl pratale pã Isus šã or mãnat pã špijunj, ominj kari trišje ka ominj đirepc kari ar trãbuji sã ãl optužulaskã pã Isus ãm šjeva šje ar

zășji krivo aša sã ăl adukã pã Isus ãm mãnjlje dã upravitelj alu Rim.

²¹ Aša lor ãntribat pã jãl: “Učitelju, noj šcijenj kã aje šje zășj šã ãnvec ãj točno, šã kã nu arec njiš šefãlj parći, ali tu ãnvacã anume kalje lu Dimizov.

²² Aku ãj benji dã noj židovur sã plãčenj porez lu car ili nu?”*

²³ Isus u shvatalit kum jej as re lukavi šã lju zãs alor:

²⁴ “Arãtam banji ku kari plãčešc porezu.† Aku alu šjinji ãj ubrazu šã numilje sus?”

Jej ur zãs: “Alu car.”

²⁵ “Atunšje plãčec alu car šje ãj pripadalešći lu car šã dãđec lu Dimizov šje pripadalešći alu Dimizov!”

²⁶ Jej nu puće sã aflji njimika rov ãm svatu aluj ãntri toc lumi, šã jej asre ãmirac la ãnturšjala dã vorba aluj, šã u tãkut.

*Saduceji ãntrabã pã Isus dã uskrnuće
(Mt 22,23-33; Mk 12,18-27)*

²⁷ Aku orikic saduceji‡ kari zășji kã njime nu su skula dãm morc ur vinjit la jãl, ku trik ãntribalã:

²⁸ Jej ur zãs: “Učitelju, Mojsije u pus žos zakon pãntru noj kã dakã fraćisu omuluj ar muri šã lasã

---

* **20:22** Jej sã nadale kã Isus u zășje “da ili nu”. Dakã u zășji “da”, atunšje Židovi ar fi mirgiš pã jãl kã lji zășji sã plãčãškã porez la alci kari ãs pã vlast. Dakã zășji “nu” atunšje vjerski vođur ar puće sã zãkã alu Rimljani kã Isus ãnvacã sã kršãlaskã zakonu alu Rim. † **20:24** ãm original skrijã: “denar”. ‡ **20:27** saduceji grupa dã židov kari ãs vjernici šã političari jej numa prihvatalešći elši šinšj kenvijur dãm stari zavjet šã jej nur ãnkrizut ãm kust dã pã morçi.

pă bășacăș făr dă kupij, atunșje fračisu aluj trăbă să u ămirići șă să răđišji familija pântru fračisu mort.Š

²⁹ Undată asre șapči frac. Elși u lot bășacă șă u murit făr dă kupij.

³⁰ Šă drugi u lotu pă je, șă jăl u murit făr dă kupij.

³¹ Šă treći u lotu pă je. Maj toc șapči ur lotu șă ur murit, șă njiș unu no avut kupij ku je.

³² Pă zadnji șă mujere u murit.

³³ Aku lu šjinji u fi bășace känd or uskrsnuli morci? Ängändేశ്ചിടി ക്കാ തോ ശപ്പടി ഉറ അവുതാ ദാ ബാശാകാ.”

³⁴ Isuș u äntors vorba alor: “Äm asta svet lume să ämirită šă să änsorä.

³⁵ Ali eje kari ur fost smatralic vredni să uskrsnulaskä däm morc njiș nu su änsura, njiș nu să ämirită.

³⁶ Šă jej nu poći maj mult nikad să mori, kă jej äs kupiji alu Dimizov daje kă äs riđikac däm morc. Jej äs ka andeji.

³⁷ Atunșje dă uskrsnuće šă Mojsije u arätat aje äm svedočulala aluj dă grmu šje arđe. Akulo jăl čamă pă Domnu alu Dimizovu lu Abraham, Dimizovu lu Izak, šă Dimizovu lu Jakov, multă dobă dă pă šje jej ur murit.

³⁸ Anume, Dimizov nuj Dimizovu alu hej morc, mar alu hej kari kustă, känd toc kustă pântru jăl.”*

20:28 Pnz 25,5–6 § **20:28** Äm original skrijä: “räđika familijä pântru fračisu aluj.” **20:37** Izl 3,6 * **20:38** Daje kă ešće ominj ur murit fizički, jej trăbă să fijä duhovno äm kust. Ku alčilje vorbi: “Dimizov alu eje lu kari duhu alor kustă, makar kă tela alor ur murit daje kă duhu alor kustă äm prisutnostu alu Dimizov.”

³⁹ Šjeva ka učitelji dă zakonu alu Mojsije u priznalit: “Učitelju, tu aj svitit benji!”

⁴⁰ Dă pă aje jej nu sor maj ändurat să ăl ănšjeršji ku ăntribalur.

Mesija ăj maj mari dă kit Car David

(Mt 22,41-46; Mk 12,35-37)

⁴¹ Isus u ăntribat: “Šje găndėšci jej kum svitešci dă Mesija kă ăj numa Fišjoru lu Car David?”

⁴² David dă jăl săngur ăm kenvije dă Psalmur zăšji:

‘Domnu u zăs alu Domnu amnjov:

Šăz pă desna parće ame.

⁴³ Šă ju uj vărli pă dužmanji atej dăsup pišjorilje atelji.’

⁴⁴ David jasno ăl čamă: ‘Domnu’, atunšje kum poći jăl să ăj fijă fišjor?’†

Isus upozoravalešci pă učenici aluj să să păzaskă dă učitelji dă zakonu alu Mojsije

(Mt 23,1-36; Mk 12,38-40; Lk 11,37-54)

⁴⁵ Isus svite lu učenici aluj a totă lume punje ureći.

⁴⁶ Jăl u zăs: “Je sama dă učitelji dă zakon alu Mojsije. Jej uživalešci să să šetalaskă ăm haljinur lunž šă să fijă pozdravalic ku poštovanje ăm varuš pă trgur šă jej plašji să šadă lokurlje časni ăm sinagogur šă pă nuntur.

⁴⁷ Jej pljačkalešci pă udovicur ăm kăšălje alor, kănd fašji lunž aruguminći dă predstavă. Ali jej ur kăpăta maj gre kaznă.”

20:43 Ps 110,1 † **20:44** Daje kă David u čimat pă Mesija kă ăj Domnu aluj, aje značalešci kă Krist ăj maj mari dă kit David šă nuj numa potomku alu David.

21

Udovica dă kutotu šje ari alu Dimizov

(Mk 12,41-44)

¹ Kum su ujtat ăm sus Isus u vāzut pā ominj gāzdašj kum bagā banj ăm škatulă kari are ăm Hram.

² Jăl u vāzutu isto aša pā mujere vādojă kum u pus ăm nontru doj mišj banj dăm aržjint.

³ Isus u zās: “Ju vā zāk anume, kă asta sārakă vādojă anume u dat maj mult dăm toc jej.

⁴ Adišje? Daje kă toc alci or dat dobrovoljni prilog lu Dimizov dăm aje šje ave mult känd mujere u dat dăm sārāšijă šă kutotu šje ave dă kust.”

Znakur dă ănturšjala lu Krist

(Mt 24,1-22; Mk 13,1-20)

⁵ Känd učenici svite dă Hram, šă zăšje kă ave mändri mar petri, šă are ukrasalit ku ukrasur kari ur dat ominji alu Dimizov, Isus u zās:

⁶ “A dă ešče stvarur la šje vā ujtăc aku, zuva u vinji, känd njiš una petră no rămănje ajiše una pā alta. Jelji ur fi toci vărlići žos.”

⁷ Jej lor ăntribat pā jăl: “Učitelju känd u fi aje? Šă šefălj znakuvur ur fi kari ur zăšji känd u fi?”

⁸ Jăl u zās: “Ujtăcävă să nu fijec zăbunjic. Multă lumi ur vinji ăm numilje amnjov šă ur zăšji: ‘Ju mes Mesija’, šă ‘Vreme aj apropi.’ Ali nu băgăc sama la jej.

⁹ Šă känd auzăc dă tabărur šă dă nemirur nu fijec frikoš, kă ešče dogadajur trăbă să fijă elși ali kraj no vinji aša pā friš.”

¹⁰ Jăl isto aša lju zās: “Nacija sur boruli protiv dă nacija, šă kraljevstva protiv dă kraljevstva.

11 Šă u fi potresur pă različită lokur isto ka šă fome šă kugur. Šă pă nor ur fi frikoši stvarur dă văzut šă urăci znakur.

12 Ali majnti dă šje u fi kutotu asta, šă vor apuka. Jej vur aduși ăm sinagogur la sud šă vor băga ăm čemicur. Jej vur trăje la kraljur šă la alci vladar daje kă ščec učenici amej.

13 Kutotu asta vu da šansă să svedočulec.

14 Ali nu vă brigalec šje ac zăși ăm nenči dă obrană.

15 Kă ju voj da ăm vreme firi šă mărđuljiă ăm aje meră dă njime no puće să să obranalaskă dă aje, ili să să bată protiv dă aje.

16 Šă voj vic fi izdalic, da čak šă dă la roditelji avoștri šă dă la frac šă dă la njam, urtașj, šă orikic dăm voj ur fi amurăc.

17 Toc vor mărzăli daje kă ščec učenici amej.

18 Tot njiș unu pâr* dă pă kapičilje avoștri nu vu piri.

19 Šă dăkă nu odustanalec vic kăpăta kust dă erikeș.”

Proroštvo dă uništenje dă Jeruzalem

(Mt 24,15-21; Mk 13,14-19)

20 Isus spunje: “Voj vic viđe Jeruzalem opkolulit dă kătanj, atunșje voj ac šči kă u fi uništen.

21 Atunșje eje ăm regija Judeja trăbă să skepi ăm planinur, eje kari kustă ăm varuș trăbă să fugă dă akulo šă heje păm satur să nu mergă ăm varuș.

---

* **21:18 unu pâr** Isus sviteșci dă maj mik dio la aje osobă. Jăl sviteșci kă ăntragă osoba nu u propadali. Isus mar spunje kă orikic ur fi amurăc, a șjinjiva prișjepi kă duhovno alor nu lju fi njimika.

22 Kã äm elje zälji dã osveta kutotu stvarurlje dãm Kenvija svãntã sur umplje.

23 Jao alu elje kari äs gãrjonji ili rãnješci pã cãcã kupij äm zäljilje kã bjeda šã mirgu protiv dã eje ominj u fi mari!

24 Orikic ur muri pã špica dã mač šã ostali ur fi zarobulic änrã mulci nacijur. Jeruzalem u fi kãlkat dã la ominji kari nus židovi pãn šje nu lji trešji vreme dã vladalalã.”

*Isus svitešci kum su äntoršji napoj pã pãmãnt
(Mt 24,23-35; Mk 13,21-31)*

25 Isus spunje: “Akulo ur fi znakur, pã sori, lunã šã pã šcevilje, šã ominji pã pãmãnt ur fi äm mari nevoljur, dã graju mari dã valovur.

26 Sufličilje ominjilor lu læsa dã frikã dã ha šje tek u vinji pã svet kã silurlje dãm nor sur zdrãnjina.

27 Šã atunšje jej ur svedočuli kã ju am vinjit Fišjoru Omuluj pã oblak ku mari pučeri šã ku slavã.

28 Kãnd u fi asta ujtãcãvã sus šã rãđikac kapičilje kã Dimizov vinji sã vã oslobudulaskã.”

*Usporedbã dã ljemnu dã smokvã
(Mt 24,32; Mk 13,28)*

29 Isus lju spus usporedbã: “Bãgãc sama la ljemnu dã smokvã, šã alčilje ljemnji!

30 Kit sã punji listur, voj viđec kã vara äj apropi.

31 Isto aša kãnd vi viđe asta kã u fi voj ac šci kã kraljevstva lu Dimizov äj apropi.

³² Anume, ju pot zășji: asta ominj kari kustă no fužji ăndărăt majnti dă šje kutotu asta no fi.†

³³ Norurlje šă pămăntu u trešji ăndărăt, ali vorbilje amelji nikad nor trešji.”

Fijec spremni dă Isusov dolazak

(Mt 24,36-51; Mk 13,32-37)

³⁴ Isus u zăs: “Nu lăsa brigur ăm sufljituc dă mănkari, butură šă brigur dă asta kust, să nu vă dukă dă la Dimizov kă zuve poči să vijă

³⁵ dăm turdată. Kă u vinji pă toc bez obzira hundi kustăc pă pămănt.

³⁶ Păzăc dăm ala rănd pă toci vremilje. Šă arugăcāvă să fijec spremni să skăpăc dă kutotu asta šje u fi, šă să pučec să fijec ăm nenće ame la Fišjoru Omuluj făr dă frikă.”

³⁷ Ăm totă ză Isus ănvăca ăm Hram, ali nopće jăl fužje afară šă ăš făšje lok la planina dă maslinur.

³⁸ Ali dă điminjaca răkori, totă lume vinje să pujă ureci la jăl ăm Hram.

---

† **21:32** *asta ominj kari kustă*Ăm original skrijă: “asta generacijă”. Postojulešči različitur načinur kum să prišjipenj asta redak: 1. asta generacija značalešči pă heje kari kusta ăm vreme kănd Isus svite a aje značalešči kă u fi uništenje dă Jeruzalem šă alci znakovur kari u adușji la povratku alu Krist su apukat kănd jej u kusta; 2. asta generacijă značalešči alta vrstă dă ominj kari ăs rej šă să suprotstavljalešči lu Isus, a aje značalešči kă uvijek u fi nevjernici kari să suprotstavljalešči lu Isus păn la trenutak kănd jăl su vratali pă pămănt; 3. asta generacijă značalešči “asta rasă” odnosuleși pă židovur, šje značalašči kă židovska rasa nu u proșuli majnti dă šje Isus su ăntorșji pă pămănt, ili 4. asta generacija značalešči kă ominji u kusta păn do kraja a aje značalešči kănd su dogoduli događajur su spomenuli ăm stihovur 25-26, Isus su ăntorșji pă pămănt kănd aje generacijă u kusta.

22

Juda su ligizit să izdālaskă pă Isus

(Mt 26,1-5, 14-16; Mk 14,1-2, 10-11; Iv 11,45-53)

¹ Are apropi Pasha, kari are elși ză dă blagdan dă pita făr dă kvas.

² Mar popur șă učitelji dă zakonu alu Mojsije planărze kum ar puće să amori pă Isus ali alor lji are frikă dă lumi.

³ Atunșje Sotona u tunat ăm Juda Iskariot, kari are unu dăm dvanaest (12) apostola.

⁴ Jăl u mers șă su ligizit ku mar popur șă ku stražari dă Hram kum ar puće să ăl izdalaskă pă Isus.

⁵ Jej asre făloș dă aje șă sor ligizit ku Juda să ăj đe banj.

⁶ Juda su ligizit șă atunșje su ujtat dă prilikă să ăl izdalaskă pă jăl afară pă askuns făr dă lumi.

Priprema dă Pasha

(Mt 26,17-19; Mk 14,12-16)

⁷ Zuva dă Pita făr dă kvas, u vinjit pă kalji birkuca pă Pashă a aje trăbuje să fijă žrtvovalită.

⁸ Așa Isus u mănat pă Petar șă pă Ivan șă lju zăs: “Dușjec șă pripremilec večera dă Pashă pântru noj să mănănj.”

⁹ Jej lor ăntribat pă jăl: “Hunđi gănđeșć să pripremlenj?”

¹⁰ Jăl lju zăs alor: “Punjec ureći, kum vinjec ăm varuș, voj ac afla pă om kari dușji mari bukal dă apă. Sljedilecăl păn la kasa hunđi meržji.

¹¹ Atunșje zășjec lu kapu dă kasă: ‘Učitelju ăntrabă, Hunđi ăj soba ăm kari pot mănka večera dă Pashă ku učenici amej?’

12 Jäl cu arăta atunșje soba sus pă kat mari șă opremilită ku kutotu. Fășjec pripremurlje akulo.”

13 Așa jej ur mers șă ur aflat stvarurlje kum Isus lJOR zăs, șă jej ur făkut priprema dă večera pă Pashă.

Zadnja večera lu Domn

(Mt 26,20-30; Mk 14,17-26; Iv 13,21-30; 1 Kor 11,23-25)

14 Kănd u vinjit vreme să mănășji una, Isus șu lot lok la masă, șă ku jăl asre dvanaest (12) apostolur.

15 Jăl u zăs: “Ju am avut mari vojă să am večera dă Pashă ku voj majnti dă șje uj patali ku morče.

16 Ju vă zăk kă nikad maj mult nu uj mănka večera dă Pasha majnti dă șje nu su ispunuli ăm kraljevstva lu Dimizov.”*

17 Atunșje u lot kljiștaru ku vin șă u dat hvală alu Dimizov, șă u zăs: “Loc asta șă ămpărcăc ăntri voj.

18 Ăm napoj, ju vă zăk, ju noj be dă plodu dă strugur păn șje no vinji kraljevstva lu Dimizov.”

19 Isus u lot pita, șă u dat hvală alu Dimizov, u rupt ăm dovă șă u dat la učenici aluj șă u zăs: “Asta ăj tela ame, kari u fost dată pănturu voj. Fășjec asta ăm ăngăndălă dă minji.”

20 Șă isto așa dă pă mănkaru, jăl u lot kljiștaru dăm kari toc ur be șă u zăs: “Asta kljiștar ăj novi zavjet ăm sănžilje amnjov, kari ăj vărsat pănturu voj.

---

* **22:16** Pasha u podsjetilit pă izraelski narod kum Dimizov lju izbavalit dăm ropstvo dăm Egipat kănd u žrtvovalit birkă a jej u pus sănžji pă ușa alu kasa alor. Pă sličan način, Isus u mănăt pă birka alu Dimizov șă ku sănžilje alu Isus să oslobodulaskă pă narodu alor dăm grehurlje alor. Isus ăm napoj u vinji u vladali ka kralju, a atunșje vjernici ur ave mari feštă, jej ur slavali kă Dimizov lju izbavali.

21 Ujtăcävă kă izdajica ame äj la masă apropi dă minji!

22 Ju Fišjoru Omuluj uj muri kă aša are skris äm nenčí ali jao lu omula kari mu izdalit!”

23 Pă aje jej sor apukat sã sã äntrebi una pă alt kari ar fašji aje.

*Ponizni äs maj mari äm kraljevstva alu Dimizov
(Mt 20,25-28; 19,28; Mk 10,42-45)*

24 Isto aša su apukat apostoli unu svat äntri jej, ka šjinji ar trăbuji sã fijă maj mari änră jej.

25 Aša Isus u zäs: “Kraljevi dă asta svet vladalešći ku narodu pă koristu alor šă ari pučeri pă jej, šă jej sängur zăšji kă fašji benji.

26 Ali nu äj aša ku voj! Lasăc pă maj mari däm voj sã fijă hăl maj ponizni, a hăl maj bătärn ka sluga.

27 Aku šjinji äj maj mari, gostu la masă ili poslužitelju kari äj sluga? Hăl kari äj la masă da nu? Ali ujtăcí, ju mes ajišje ku voj ali ka sluga avostru.

28 Voj ac rămas ku minji päm äňšjirkalurlje amelji.

29 Kum mu dat Tata amnjov kraljevstva mijă, aša isto, ju voj da avovă,

30 pravo sã mänkăc šă sã bijec la masa ame äm kraljevstva ame, šă sã šăđec pă prijestolje, sã sudulec pă dvanaest plemurlje dă Izrael.”

*Isus spunji alu apostolur dă kušnjur šă dă pret-
njur šje vinji*

(Mt 26,31-35; Mk 14,27-31; Iv 13,36-38)

31 Isus u zäs: “Šä tu Šimun, Šimun, punji ureći! Sotona u šjirut dopuštenje sä vä iskušulaskä ka pä pšenică äm sito.†

32 Ali ju mam arugat päntru činji, dä änkriđala ata sä nu kadä. Šä tu träbä sä ämbälurec äm vjerä pä fracì atej känd vij äm napoj la minji.”

33 Petar u zäs: “Domnje ju mes spreman sä mä duk äm čemicä šä sä mor ku činji!”

34 Isus u äntors vorba: “Lasä mä sä äc zäk kä kukošu no kukuruzu astäs majnti dä šje tu mi täğädi äm tri rändur kä nu mä kunošć.”

35 Isus jarä lju äntribat: “Känd vam mänat afarä fär dä đibularuš šä fär dä täšč, ili cipiliš, arec äm šjeva ka potreba?”

Jej u zäs: “Nu.”

36 Ali jäl u svätit: “Maj mejnkulo, dakä avec đibularuš jec ku voj, šä isto aša šä taška šä dakä nu aj mač vinđi šubac šä kumpärä mač.‡

37 Kä sigurno träbä sä sä ispunulaskä šje are skris dä minji, anume: ‘Jäl are smatralit dä zločinac’-isto šje u zäs proroci dä minji träbä sä sä ispunulaskä.”

38 Atunšje jej ur zäs: “Ujtäći Domnje, noj avenj doj mačur.”

---

† 22:31 Đavao gände sä lji odvojulaskä dä la Isus ka kum seljak odvajalešći pšenică dä la ljuskä. ‡ 22:36 Känd učenici majnti ur krenulit sä propovjedälaskä, Isus are tari popularan a ominji ur arätat gostoprinstvo lu heje kari propovjedale poruka alu Isus. Stvarurlje sä promjenule aku a mulc ominj su suprotstavali lu Isus a učenici träbä sä sä päzaskä sä fijä spremni sä sä osigurulaskä šä sä zaštitilaskä. 22:37 Iz 53,12

Jäl u äntors vorba: “Aku äj dästul ku asta svat.”§

Muka alu Isus äm gardu dä Getsemanija

(Mt 26,36-46; Mk 14,32-42)

³⁹ Isus u mers aku la Planina dä maslinur, kum ave jäl običaj sä fakä, šä učenici aluj ur vinjit ku jäl.

⁴⁰ Känd u vinjit jäl pä lok, jäl u zäs alor: “Arugäcävä dä aje sä nu kăđec äm kušnjä!”

⁴¹ Jäl su maknulis ändärät dä la jej aša dä parči ka kum aj vărli peträ, šä u kăzut pä đinuc, šä sä aruga.

⁴² Jäl u zäs: “Tata, dakä tu găndešć je kljištarusta dä patnjä dä la minji! Jarä nu fijä ame vojä mar ata fijä făkutä!”

⁴³ Atunšje andalu dăm nor u vinjit šä lu ämbälurit pä jäl.

⁴⁴ Kum are äm mari mukur jäl šä maj tari sä aruga. Šä znoju aluj su făkut äm kapljicur, dä sänži kura pä pämant.*

⁴⁵ Atunšje Isus su skulat dăm aruguminći šä u mers äm napoj la apostoli aluj. Jäl lju aflat kum sä kulka činjic dä žalji.

⁴⁶ Aša jäl lju zäs: “Adăšje vă kulkăc? Skulăcävă šä arugăcävă sä nu kăđec äm kušnjä!”

Isus äj apukat

(Mt 26,47-56; Mk 14,43-50; Iv 18,3-11)

---

§ **22:38** *Aku äj dästul ku asta svat* Asta ar puče sä fijä: 1. jej ari dovoljno mačur, ku alčilje vorbi: “aku avenj dovoljno mačur” ili 2. Isus găndešći jej sä šće sä svitaskä dä aje kă ari mačevur: “Dästul äj asta svat dä mačevur”. Känd Isus svite kă ar trbuji sä kumpiri mačevur, jäl lji svite dä opasnost ku kari su afla. Jäl anume nu gănde sä kumpiri jej mačevur šä sä borulaskä. * **22:44** Äm orikic starogrčki rukopisur nu ari 43. i 44. redak.

47 Isus inka svite känd ur vinjit mulc ominj. Jej ur vinjit dä pä jäl. Unu däm jej are šă Juda unu dăm dvanaest (12) apostolur. Jäl u vinjit dä apropi la Isus šă lu surutat äm ubraz.

48 Ali Isus ju zäs aluj: “Juda, izdalešć pä minji, Fišjoru alu Omuluj, ku surutala?”

49 Apostoli känd u vāzut šje su dogodulit jej ur äntribat: “Domnu, sä nji bäčenj ku mačurlje?”

50 Šă unu däm jej u luvit ku maču pä sluga lu popa mari, šă ju tijet ureče.

51 Isus u zäs: “Dăstul, nu maj vā bäčec!” Jäl u pus mäna pä ureci šă lu iscjelilit.

52 Atunšje Isus u zäs lu mar popur šă lu straža dä Hram, šă lu bätärnji kari ur vinjit afară protiv dä jäl: “Ac vinjit ku mačur šă ku palicur ka pä buntovnik?”

53 Nikad nac rădikat njiš žježjitu protiv dä minji känd arem ku voj äm totă ză äm Hram. Ali aku äj vreme avostră šă sä vladalaskă tama.”†

Petar tăgădešći pä Isus

(Mt 26,67-75; Mk 14,66-72; Iv 18,15-18, 25-27)

54 Atunšje jej lor apukat pä Isus, lor dus ändărät šă lor dus la kasa la maj mari popă. Petar sljedile pä dăparči.

55 Fok ur făkut äm sredina dä udvar, šă kum šăđe lume akulo, Petar u vinjit äntri jej.

56 Una tănără sluškinja lu vāzut kă šađi äm lumina dä fok, u mucăt pä jäl tari šă u zäs dä pä aje: “Omusta are ku jäl isto.”

57 Ali jäl u tăgădit šă u zäs: “Nu, ju nu mes. Ju nu äl kunosk pä jäl!”

---

† 22:53 vladalaskă tamaAje äj vreme känd Sotona lukră.

58 Nu mult dă pă aje altu om lu văzut șă u zăs: “Spunji! Tu ješč unu dăm jej!”

Ali Petar u ăntors vorba: “Ju nu mes!”

59 Hundăiva unu șas dă pă aje altu om uporno tvrdăle: “Sigurno, asta om are ku jăl, kă jăl ăj Galilejac!”

60 Ali Petar u zăs: “Ju nu șcuv dă șje svitešč!” Šă točno atunșje kănd inka svite, kukoșu u kukuruzăt.

61 Domnu su ăntors șă su ujtat pă Petar. Šă vorbilje lu Domnuluj ur vinjit ăm napoj la Petar, kum u zăs jăl: “Majnti dă șje kukoșu u kukuruză astăs tu mi tăgădi pă minji ăm tri răndur.”

62 Šă Petar u mers afară șă plăngănt tari.

63 Ominji kari ăl păze pă Isus aș fășje șjuf dăm jăl șă ăl băče.

64 Jej ur pus fljancă pă oč, ăl luv ăm ubraz șă șă akăca dă jăl: “Ajde prorokulešč! Spunji nji șjinji ču luvit ăm ubraz?”

65 Šă jej alu Isus ur zăs maj mulči urăči vorbi.

Isus ăj la maj mari sud

(Mt 26,59-66; Mk 14,55-64; Iv 18,19-24)

66 Dă răkori ăm alta ză, bătărnji, una ku mar popur șă učitelji dă zakonu alu Mojsije, ur adus pă Isus ăm nenče dă sudu ałor.

67 Jej ur zăs: “Spunjinji dakă ješč tu Krist.”

Jăl u ăntors vorba: “Să vă spuj nu mac ănkređi,

68 șă șă vă ăntreb pă voj dă Krist, voj nu ac ăntorșji vorba.

69 Aku maj menkulo ju, Fișjoru alu Omuluj, uj fi ăm pučeri pă desna parči dă măna lu Dimizov.”

⁷⁰ Šă jej toc ur zăs, “Atunšje tu ješč Fišjoru alu Dimizov?”

Šă jăl u äntors vorba: “Da baš kum zăšjec! Ju mes!”

⁷¹ Atunšje jej or zăs: “Šefälj dokazur maj mult nji trăbujă? Noj sângur anj auzăt dăm gura aluj!”

23

Isus la Pilat kari are upravitelj šă rimljanin (Mt 27,11-14; Mk 15,1-5; Iv 18,28-37)

¹ Toc kari as re dio dă sud sor skulat šă lor adus pă Isus la Pilat.

² Šă jej sor apukat să adukă optužbur protiv dă jăl: “Noj anj aflat kum strikă pă lumi. Jăl u zabranalit să să plăčaskă porezu lu Caru dă Rim. Jăl tvrdăleşci kă jăl äj Krist Car.”

³ Pilat lu äntribat: “Ješč tu Car dă Židov?”

Isus u äntors vorba: “Da kum aj zăs tu.”

⁴ Pilat u zăs atunšje lu mar popur šă lu gărmaďă dă lumi, “Ju nam aflat njimika dă šje laš optužuli šă suduli.”

⁵ Ali jej šă maj tari navalale: “Jăl bunulešci pă toc pă pămăntu anostu.* Su apukat să äncevi äm Galileja šă u vinjit äm Jeruzalem.”

Isus äm nenće lu Car Herod

⁶ Känd u auzăt Pilat kă să svitešci dă Galileja, jăl u äntribat: “Äj omusta dăm loku Galileja?”

---

* **23:5** *toc pă pămăntu anostu* Äm original skrijă: “păm äntagă Judeja”. Ali ajišje să odnosulešci pă rimska provincija “Judeja”, pă cijela domovina alu Židov.

⁷ Kum are informiran Isus pripadale alu autoritetu lu Herod, Pilat lu mǎnat la Herod kari are ǎm Jeruzalem atunšje.

⁸ Herod are fǎlos kǎ veđi pǎ Isus. Kǎ dǎ mult gǎnde sǎ ǎl vadǎ pǎ Jǎl daje kǎ u auzǎt mult dǎ jǎl, sǎ Herod sǎ nadale kǎ lu viđe sǎ fakǎ ǎudur.

⁹ Herod svite mult, ǎntriba mulći, ali nu ju fost ǎntorsǎ njiš una vorba.

¹⁰ Mar popur sǎ uĉitelji dǎ zakonu alu Mojsije asre isto akulo sǎ jej ur zǎs tari mar optužbur protiv dǎ Isus.

¹¹ Atunšje Herod sǎ stražurlje aluj ǎš fǎšje šodǎ dǎm Isus sǎ ǎl fǎšje bulǎnd. Jej lor ǎmbrǎkat pǎ jǎl ǎm haljinur dǎ Car sǎ lor mǎnat la Pilat.

¹² Šǎ ǎm aje zǎ Pilat sǎ Herod kari asre dužmanj aku asre urtaš.

Isus ǎm napoj la Pilat

(Mt 27,15-26; Mk 15,6-15; Iv 18,39-19,16)

¹³ Atunšje Pilat u ĉimat una pǎ mar popur sǎ pǎ alci vođur kari as re židovi sǎ pǎ gǎrmadǎ dǎ lumi.

¹⁴ Jǎl lju zǎs: “Voj ac adus pǎ omusta kǎ bunule pǎ lumi ali ju vǎ uvjerǎlesk kǎ kǎnd ǎl ispiĉem nam aflat njiš šefǎlj krivicǎ am jǎl. Jǎl nu ǎj duvinǎ njiš dǎ una krivicǎ dǎ šje ac optužulit.

¹⁵ Njiš Herod nu aflat njimik ǎm jǎl, kapu lu mǎnat ǎm napoj la noj. Jǎl no fǎkut njimika sǎ zavredilaskǎ kaznǎ dǎ morĉi.

¹⁶ Ju uj da sǎ ǎl biĉalaskǎ benji benj sǎ luj slǎbuzǎ.”

Da li Pilat u slǎbuzǎ pǎ Isus ili pǎ Baraba?

17 †

18 Ali jej ur mužjit ăm grupur tari, “Ăndărăt ku omusta! Noj gănđenj sã ăl slăbož pã Baraba!”

19 (Baraba are ăm čemicã kã bunule pã lumi ăm Jeruzalem šã u amurăt.)

20 Pilat daje gănđe sã slăbodã pã Isus šã aša lju svätit alor ăm napoj,

21 Ali jej tot ur mužjit maj tari: “Punjecäl pã krušji! Punjecäl pã krušji!”

22 Atunšje po treći rãnd, jãl lju svätit alor: “Adišje? Spunjecãm šje rov u fãkut omusta? Ju nu pot afla njimik rov sã zaslužulaskã morči. Aša luj dã sã ăl bičalaskã šã atunšje lãsa sã fugã.”

23 Ali jej mužje šã maj tari, šã zahtjevale sã ăl pujã pã krušji. Šã napokon jej ur kãpãtat šje gănđe.

24 Pilat u dat zapovjed sã sã fakã kazna šje ur zahtjevalit jej.

25 Aša ăm tokmã ku zahtjevula, jãl u slăbuzãt dãm čemicã pã om šje u rãđikat bunã šã u amurăt ali jãl u äntors pã Isus la jej sã ăl pujã pã krušji.

Pã Isus ăl punji pã krušji

(Mt 27,32-44; Mk 15,21-32; Iv 19,17-27)

26 Šã kum lor dus ändărăt pã Isus, jej ur apukat pã om šje sã čima Šimun, dãm varušu Cirena, kari vinje akasã dãm sat. Jej ur pus krušje pã jãl sã dukã ăm loku lu Isus.

27 Multã lumi ăl sljedile pã Isus šã mujer kari plãnžje šã žalale pã jãl.

† 23:17 Äm bãtãrnji grčki rukopisur äj:

17 “Jej ave običaj pã festival kã are obavezalit pã unu dãm zatvoreniš sã slăbodã afa
27,15; Mk 15,6.

28 Isus su ăntors la jej șă lju zăș: “Mujerilje dăm Jeruzalem, nu plănžjec păntru minji, mar plănžjec păntru voj șă păntru kupiji avoștri.

29 Kă anume u vinji vremi‡ kănd ur zășji lume, ‘Blagoslovulići ăș elje kari nikad no ar avut șă injimilje kari nikad nor purtat kupij șă căcălje kari nikad nor avut lapcí ăm jelji!’§

30 Lume sor apuka atunșje să zăkă lu planinur: ‘Kăđec žos pă noj!’ șă lu đalur: ‘Astupăcănji!’

31 Kă dakă fașji dastafelji stvarur lu ljemnjilje verž, șje nar puće să peci uskat?”*

32 Akulo asre isto doj alci, amăndoj kriminalci kari trăbă să fijă pus pă krușji să mori ku Isus una.

33 Kănd ur vinjit pă loku șje să čima osu dă kap, jej lor apukat șă lor pus pă krușji, una ku doj kriminalci, unu pă desna, unu pă ljeva parće aluj.

34 Šă Isus u zăș: “Tata Dimizovu amnjov, jartălji kă jej nu șćijă șje fașji.”† Šă vojnici ur skos kockă să să ămperci dăm coljilje aluj ăntri jej.

35 Lume stăće șă să ujta; șă vladarur asre akulo șă ăl răđe: “Jăl u spasalit pă alci. Aku dakă ăj

‡ 23:29 Asta vremi u vinjit 70 aj dă pă Krist. Kătănjlje dă Rim u opkolulit șă uniștilit Jeruzalem șă u murit pă mulc židovur. § 23:29 Ăm aje vremi kupiji ăm Jeruzalem ur trpăli tari urăt. Atunșje ominji ur găndi kă ăj maj benji dă ominj să nu ajvi kupij. Nuj tugă maj mari kănd vejs kum kupiji alor pataleșči ili mori. 23:30 Hoș 10,8

* 23:31 Uskat ljemnu maj tari arđi dă kit verđi ljemnu. Arđala značaleșči patalală ili kaznă. Isus are pă krușji ka verđi ljemnu daje kă jăl nu zaslužulit să ardă (să trpălaskă). Ominji kari u odbacalit pă Isus as re ka uskat ljemnu. Zaslužilit să ardă (să patalaskă) dă grehurlje alor. † 23:34 Šă Isus u zăș: “Tata Dimizovu amnjov, jartălji kă jej nu șćijă șje fașji.” Ăm orikic grčki rukopisur nuj asta skris. 23:34 Ps 22,18

Krist, akuljes dă la Dimizov, lasă să să spasalaskă sângur!”

³⁶ Kătânjilje isto aș fășje șjuf dăm jăl. Šă jej ur vinjit šă u âmbijet aluj ucăt.‡

³⁷ Jej ur zăs: “Dakă ješc tu Caru dă Židov, spasalešcići pă činji sângur!”

³⁸ Sus la kap are skris: “Asta aj Caru dă Židov.”

Doj kriminalc una pă krušji ku Isus

³⁹ Unu dăm eje kriminalc kari aș re puș pă krušji ku Isus al vredile šă jăl u zăs: “Dakă ješc tu Krist, atunșje spasalešcići, šă pă noj isto!”

⁴⁰ Altu kriminalac lu mužjit pă elși šă u zăs: “Nu ci frikă dă Dimizov? Tărpălešc ista kazna ka jăl.

⁴¹ Tu šă ju šcenj ista pravedno kaznalic. Noj anj kăpătat kaznă dă lukrurlje relji, ali omusta no făkut njimika.”

⁴² Atunșje ju zăs lu Isus: “Isuse, ângăndešcići tu dă minji kănd vi vinji âm kraljevstva ata.”

⁴³ Isus ju zăs âm ânturșjală dă vorba: “Anume, ju âc zăk: astăs vi fi ku minji âm Raj!”

Morče lu Isus

(Mt 27,45-56; Mk 15,33-41; Iv 19,28-30)

⁴⁴ Kănd are hundiva dămnjaza, are ântunjerik ântreg pămăntu păn âm tri (3) șasur.

⁴⁵ Sorilje are ântunjerik, šă feringa âm HramŠ su tijet pă pola.

---

‡ **23:36** Ocăt are jeftină butură kari obični ominj bije. Vojnici fășje șjuf dăm Isus šă aj dăđe jeftină butură alu šjinjiva kari aj kralj.

23:36 Ps 69,21   **Š 23:45** feringa âm Hram Asta feringă are 25 metara dă nalt šă odvajale svânt loku dă la Hram.

⁴⁶ Atunšje Isus u pläns äm graj tari šä zäšje: “Tata äm mänjilje atelji ju puj duhu amnjov.” Känd u zäs Isus asta, jäl u murit.

⁴⁷ Känd u väzut asta kapetanu šje u fost, jäl u slavalit pä Dimizov kum u zäs: “Omusta are sigurno pravedan!”

⁴⁸ Šä totä lume kari sor akuljes sä vadä kum lor punji pä krušji, känd ur väzut šje u fost, ur mers akasä šä äš bäče dä žalji čepturlje.

⁴⁹ Ali toc kari äł kunušće pä jäl una ku mujerilje kari ur vinjit ku Isus däm Galileja stäće šä sä ujta dä däparci.

Josip punji äm gropä pä Isus

(Mt 27,57-61; Mk 15,42-47; Iv 19,38-42)

⁵⁰ Are om šje sä čima Josip. Jäl are član dä mari sud dä židov. Bun om šä pravedan

⁵¹ kari no dat pä prav la odlukurlje šje ur fäkut ku Isus. Jäl are däm Arimateja, unu varuš la Judeja šä are däm unu kari aščipta sä vijä kraljevstvo lu Dimizov.

⁵² Omusta u mers la Pilat šä lu äntribat dakä poči kăpäta tela lu Isus.

⁵³ Josip u lot žos pä Isus dä pä krušji šä lu änvälit äm plahtä. Šä lu pus äm gropä šje are sklesalitä däm peträ äm kari inka njime no fost ängrupatä.

⁵⁴ Zuva dä pripremă are šä zuva dä sämbăta vinje.

⁵⁵ Mujerilje kari ur vinjit ku Isus däm Galileja isto äł sljedile. Jelji ur väzut grupa, šä kum are tela aluj postavalitä.

⁵⁶ Aša ur mers äm napoj šä ur pripremlit uloj šä parfemur sä ungă tela alu Isus, ali pä zuva

dă sămbăta jej să odmarale dă pă zapovjed alu Mojsije.

24

Isus nuj maj mult ăm gropă

(Mt 28,1-10; Mk 16,1-8; Iv 20,1-9)

¹ Elși zuva dă săptămână, are duminjika, tari dă điminjaca mujerilje ur mers la gropă, șă adușje uloj ku miros šje ur pripremilit.

² Jej ur aflat petră* kă u fost ăntorsă ăndărăt dă la gropă.

³ Kănd ur tunat jej nor aflat tela lu Domnu Isus.

⁴ Šă atunșje, kănd inka stăce akulo ăm šok, ujtăci! Doj ominj stăce lăngă jelji ăm colji šje svitlăze.

⁵ Mujerilje sur ănfrikușat tari, kapu sur poklonulit păn la pămănt ku ubrazu șă ominji lJOR zăs: “Adișje kutăc pă om ăm kust ănră ominj morc?”

⁶ Jăl nuj ajișe. Jăl u uskrsnulit! Ăngăndecăvă šje vu zăs jăl kănd are inka ăm Galileja:

⁷ “Trăbă ju Fișjoru Omuluj să fjuv dat ăm mănjlje lu ominji rej șă să mă puji pă krușji daje să uskrsnulaskă pă treća (3) ză.”

⁸ Atunșje jej sor ăngăndit dă vorbilje aluj.

⁹ Kănd sor ăntors dă la gropă kutotu asta ur spus alu jedanaest (11) apostolur șă alu toc.

¹⁰ Jelji as re Marija dăm varușu Magdala, Ivana șă Marija, mumăsa lu Jakov, kari u adus hiru la apostolur.

---

* **24:2 petră** Asta are mar, isklesan okruglă petră dovoljno mari să askundă ulaz dă mărmănci. Trăbuje maj mulc ominj să maknalaskă petra. **24:7** Lk 9,22

11 Ali puvešče alu mujeriljelje lju su vāzut alu apostolur kā svite bulunzemi, dā aša nu ljur ānkrizut.

12 Ali Petar su skulat šā u aljirgat la gropā. Akulo u stat sā sā ujci ām nontru, šā u vāzut numa plahtā. Atunšje u mers ām napoj hundī are šā sā āntriba šje u fost aje.

Isus sā aratā la učenikur pā kalje ām Emaus

13 Ām aje ista zuva doj (2) učenikur māržje ām lok Emaus, jedanaest (11) kilometara dām Jeruzalem.

14 Jej svite una ku alt šje u fost.

15 Atunšje kānd svite šā kānd sā āntriba dā kutotu aje, Isus sāngur u vinjit šā umbla ku jej.

16 Ali alu oči alor are uskratalit sā nu āl kunoskā pā Isus.

17 Isus lju āntribat pā jej: “Šā šje raspravljalec aša iskreno kānd umblāc?” Šā jej or stat trišč.

18 Unu dām jej, unu kari sā čima Kleofa, ju āntors vorba: “Ješč tu jedini stranac ām Jeruzalem kari nu šcijā šje u fost ajiše ām zadnji par zālji?”

19 Isus u āntribat: “Šje u fost?”

Jej ur āntors vorba: “Dā kutotu šje su dogodulit ku Isus dām Nazaret. Jāl are Prorok, om bālour ām djelur, šā ām vorbi ām njenče lu Dimizov, šā la lumi.

20 Mar popur šā anoštri poglavarur lor dat sā sudulaskā pā Isus pā morči, šā jej lur pus pā krušji!

21 Noj nji nadalenj kā āj jāl ala unu kari u otkupili Izrael. Šā astās āj treća (3) zuva dā atunšje.

22 Ali pā aje kutotu orikići mujer dām grupa anostrā nju iznenadalit benji benj. Dā rākori dā điminjacasta jelji ur mers la gropā.

23 Jelji nu ur aflat tela aluj, mar ur vinjit ăm napoj sã nji zãkã kã ur vãzut vizijã dã anđelj dã kari ur zãs kã Isus aj ăm kust.

24 Orikic dãm grupa anostrã ur mers la gropã sã vadã sã ur aflat kum ur spus mujerilje ali nu lor vãzut pã jãl.”

25 Šã Isus lju zãs: “O voj ominj bulãnž sã ăm sufljičilje avoštři nu šćec spremni sã ănkriđec šje ur zãs proroci!

26 Nar trãbuji Krist sã patalaskã dã toći stvarurlješće sã atunšje Dimizov sã ăl proslavalaskã?”†

27 Jãl u spus maj menkulo šje are zãs dã jãl, ăm toći svãnti kenvijur; su apukat ku Mojsije sã pãm toc Proroci.

28 Kãnd ur vinjit dapropi ăm lok hunđi măržje, Isus su arãtat ăm namjerã sã mergã maj menkulo.

29 Ali jej lor nagovorulit sã rãmãji. “Rãmãnji ku noj; mar aj kasno. Zuva aj mar gata.” Atunšje jãl u mers ăm nontru sã rãmãji ku jej.

30 Atunšje kãnd are ku jej la masã, Isus u lot pitã, u blagoslovulitu sã u rupt ăm dovã sã lju dat alor.

31 Aku oçi alor puće sã vadã, sã jej lor kunuskut, sã dã pã aje Isus u nestalit.

32 Šã jej ur zãs una la alt: “Nu nji arđe sufljičilje anoštři kãnd svite jãl ku noj pã kalji, sã kãnd nji objasnale jãl svãntã kenvijã?”

33 Atunšje jej sor skulat sã ur mers ăm napoj ăm Jeruzalem. Akulo ur aflat pã jedanaest (11) apostolur una pã kupã, sã pã orikic alci ku jej.

---

† 24:26 Asta svitešçi dã vremi kãnd Isus u kãpãta čast sã slava kãnd jãl u fi car.

34 Ešće lJOR spus: “Domnu anume u uskrsnulit, šă su arătat la Šimun.”

35 Doj (2) učenikur ur spus šje ur păcăt pă kalji, šă kum lor kunuskut kănd u rupt pita.

*Isus să arată la učenikur
(Iv 20,19-23)*

36 Čak šă kănd svite dă aje šje ur păcăt, Isus stăće akulo ăntră jej šă jăl lju zăs: “Putuljală fijă ku voj!”

37 Jej as re zubunjic šă ănfrikušac kă jej gănde kă veđi duh.

38 Ali Isus u zăs: “Adišje vi frikă? Šă adăšje vinji sumnjur âm sufljičilje avoštri?”

39 Ujtăcăvă la pišjorilje amelji šă la mănjlje amelji! Ujtăcăvă ju mes! Punjec mănjlje šă uvjerilecăvă, kă duh nari karnji šă osă kum viđec kum ju am.”

40 Kănd u zăs asta jăl lju arătat mănjlje šă pišjorilje.

41 Ali dă fălušuja mari, jej inka nu ănkriđe, šă să čudule. Jăl lju zăs: “Avec ajiše šjeva dă mănkat?”

42 Jej jur dat aluj dărab dă pešci fript.

43 Isus u lot šă u mănkat âm nenće alor.‡

44 Isus lju zăs: “Asta aj aje šje ju vă svitem avovă kănd arem inka ku voj: kutotu stvarurlje kari dă minji as re skrišă âm zakonu lu Mojsije, šă âm kenvijurlje dă prorokur šă âm Psalmur trăbuje să să ispunulaskă.”

45 Atunšje jăl lju dăsvăkut găndurlje alor să potă să prišjepi svântă kenvija.

---

‡ 24:43 Asta u făkut să lji areči kă nuj duh, kă duhovur nu mănănkă.

⁴⁶ Jej u zäs: “Asta äj skris äm sväntä kenvijä: kä Krist tråbä sä patalaskä šä sä uskrsnulaskä däm morc pä treća (3) zä.

⁴⁷ Isto aša änkäjälä šä jirtala dä grehur ar tråbuji sä fijä propovjedalići äm numilje aluj alu toći naci-jurlje aša Dimizov lju jirta grehurlje alor, šä sä sä apušji elši ku propovjed äm Jeruzalem.

⁴⁸ Voj ščec svedoci dä stvarurlješće.

⁴⁹ Šä ju uj mănä žos pä voj Duh svänt šje Tata amnjov u igirit. Ali rämänjec ajiše äm varuš pän šje nu vic fi ämbräkac ku pučeri dä sus!”Š

Isus sä äntoršji äm nor

(Mk 16,19-20; Dj 1,9-11)

⁵⁰ Isus lju dus dä apropi äm lok Betanija. Jäl u räđikat mäjilje äm sus šä lju blagoslovulit pä jej.

⁵¹ Šä känd lji blagoslovule pä jej, jäl u fost räđikat šä dus sus äm nor.

⁵² Jej sä klanjale la jäl, šä ku fulušuje mari sur äntors äm Jeruzalem,

⁵³ šä äm Hram cijelo vreme äl blagoslovule pä Dimizov.

Š **24:49** ämbräkac ku pučeri dä sus Sila alu Dimizov u astupa isto ka kum coljilje astupä pä osobä, ku aje u kăpata sila dä Svänt duhu sä svjedočulaskä lu alci dä Isus.

Sfanta Biblie
Portions of the Holy Bible in the Bayash dialect of the
Romanian language

Copyright ©

Language: Bayash (Romanian)

Dialect: Bayash

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-03-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 22 Mar 2025

6d0af671-5a31-553e-9e66-9d1144a55c6d